

การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านจับใจความวิชาภาษาไทยที่สอนโดยวิธีกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อน
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนราชินี

โดย
นางสาวนภวรรณ เกตุกำจร

รายงานวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาวิชา
ปถ. 692 ภาคนิพนธ์ระดับสูงและวิชา ปถ. 693 การวิจัยทางการประถมศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการประถมศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
มีนาคม 2545

การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านจับใจความวิชาภาษาไทยที่สอนโดยวิธีกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อน
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนราชินี

บทคัดย่อ

ของ

นางสาวนภวรรณ เกตุกำจร

- 2 ต.ค. 2545

รายงานวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาวิชา
ปถ. 692 ภาคนิพนธ์ระดับสูงและวิชา ปถ. 693 การวิจัยทางการประถมศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการประถมศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

มีนาคม 2545

เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านจับใจความวิชาภาษาไทยที่สอนโดยวิธีกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อน ก่อนเรียนและหลังเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

ประชากรเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนราชินี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน จังหวัดกรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2544 จำนวน 7 ห้องเรียน 290 คน (ในแต่ละห้องเรียนทางโรงเรียนได้จัดแบ่งคละเก่ง ปานกลาง อ่อน)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนราชินี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน จังหวัดกรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2544 จำนวน 1 ห้องเรียน ห้องเรียนมี 42 คน (แต่ได้แบ่งเป็นกลุ่มทดลองแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ 14 คน และเป็นกลุ่มทดลองศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านจับใจความ 28 คน) ซึ่งได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยการจับฉลาก

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แผนการสอนวิชาภาษาไทยและแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การอ่านเพื่อจับใจความ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐานโดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วม (Analysis of Covariance)

ผลการวิจัยพบว่า

ผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านจับใจความวิชาภาษาไทยที่สอนโดยวิธีกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5

THE STUDY ON THE ACHIEVEMENT AND RETENTION OF THE THAI LANGUAGE
READING COMPREHENSION USING PEER TUTORING METHOD FOR PRATHOMSUDSA 1
PUPILS, RAJINEE SCHOOL

AN ABSTRACT

BY

NOPPAWAN KATEKUMJON

This Research is the Part of Course
EL 692 Special Project and EL 693 Research in Elementary Education
For the Master of Education degree in Elementary Education
at Srinakharinwirot University
March 2001

The objective of this research is to study the achievement and retention on the Thai language reading comprehension of Prathomsuksa 1 before and after using peer tutoring method compared with the conventional method.

The research population are selected from 290 pupils of seven prathom I classes acadimic year 2001. Rajinee School under the Office Of Private Educaton.

The sample for the experiment were 42 Prathom 1 pupils from one class in the acadaic year 2001. And divided in to a (reading comprehension) try out group of 14 pupils and a group of 28 pupils for a reading comprehension achicueement. These pupils were chosen by the Random Sampling.

Research tools used for collecting data comprised of Thai language teaching plans and the achievement test on reading comprehension. Statistics used were means, standard deviation and Anlysis of Covariance.

Research findings were as follow :

Pupils's achievement on reading comprehension of teaching by the peer tutoring method was higher than the conventional method at the 0.5 level of significance.

หน้าอนุมัติ

อาจารย์ที่ปรึกษาและกรรมการคุมสอบ ได้พิจารณางานวิจัยเรื่องนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาวิชา ปถ.692 และ ปถ.693 ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการประถมศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

อาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัย

..... ประธาน
(รองศาสตราจารย์กรรณิการ์ พวงเกษม)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ลัดดาวัลย์ เกษมเนตร)

ประกาศคุณูปการ

รายงานการวิจัยฉบับนี้ สำเร็จได้ด้วยความเมตตาอนุเคราะห์เป็นอย่างสูง จากท่านรองศาสตราจารย์ภรณ์การ์ พวงเกษม และท่านผู้ช่วยศาสตราจารย์ลัดดาวัลย์ เกษมเนตร ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในพระคุณของท่าน และขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ภาควิชาการประถมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ ทุกท่าน ที่ได้ประสิทธิประสาทวิชาอันเป็นผลแห่งความสำเร็จในครั้งนี้

ขอขอบพระคุณคุณครูหม่อมหลวงประทีปทิพย์ นาครทรรพ คุณครูหัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทยและครูผู้สอนวิชาภาษาไทย คุณครูเรืองศิริ สิงหเดช ผู้ช่วยผู้ใหญ่ฝ่ายวิชาการคณะคุณครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนราชินี ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์และอำนวยความสะดวกทุกด้านในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการทำรายงานวิจัยเป็นอย่างดี และขอบใจนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1/3 โรงเรียนราชินี ที่ให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอน

ขอขอบคุณพี่ ๆ น้อง ๆ นิสิตปริญญาโท สาขาประถมศึกษา ทุกท่านที่ให้คำปรึกษาให้ความช่วยเหลือ ให้กำลังใจด้วยความห่วงใยเป็นอย่างดี ตลอดระยะเวลาที่ได้ศึกษาในสถาบันแห่งนี้

คุณค่าแห่งประโยชน์ที่พึงมีของรายงานวิจัยฉบับนี้ ขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณของท่านผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิลา จายนีโยธิน ผู้ให้ชีวิต สติปัญญา ความรัก ความเมตตา ความห่วงใย และเป็นผู้อุปการะฐานการศึกษาแก่ผู้วิจัย ตลอดจนครู – อาจารย์ทุก ๆ ท่านที่เคยอบรมสั่งสอนให้การศึกษากับผู้วิจัยตลอดตั้งแต่เยาว์วัยจนถึงปัจจุบัน

นภวรรณ เกตุกำจร

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	3
สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า	3
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	3
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	3
นิยามศัพท์เฉพาะ	4
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรภาษาไทย	6
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน	12
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการอ่านจับใจความ	18
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน	29
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสอนแบบกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อน	33
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนโดยวิธีกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อน	38
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	41
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	41
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	41
การสร้างและหาคูณภาพเครื่องมือ	42
การดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล	44
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	46
4 การวิเคราะห์ข้อมูล	48
สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	48
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	48

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	50
ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า	50
สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า	50
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	50
วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า	50
การเก็บรวบรวมข้อมูล	50
การวิเคราะห์ข้อมูล	51
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล	51
อภิปรายผลการศึกษา	51
ข้อเสนอแนะ	54
บรรณานุกรม	55
ภาคผนวก	60
ประวัติย่อผู้วิจัย	139

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 แสดงอัตราเวลาเรียนภาษาไทย	8
2 แสดงการจัดตารางเรียนในการทดลองของแต่ละสัปดาห์	45
3 ผลการวิเคราะห์ค่าคะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระหว่างคะแนนทดสอบ ก่อน – หลังเรียน (ภาคผนวก ค)	
4 การวิเคราะห์ความแตกต่างคะแนนทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ก่อน – หลังเรียน (ภาคผนวก ค)	
5 การคัดเลือกนักเรียนด้วยวิธีกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อน (ภาคผนวก ค)	
6 แสดงค่าความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) (ภาคผนวก ค)	
7 การทดสอบค่า t ระหว่างวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียน – หลังเรียน (ภาคผนวก ค)	

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ภาษาไทยมีความสำคัญทั้งในฐานะที่เป็นภาษาประจำชาติ เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสาร และเป็นเอกลักษณ์แสดงถึงความเป็นไทย (กรมวิชาการ. 2533 : 7) เนื่องจากความสำคัญของภาษาไทยดังกล่าวแล้ว กระทรวงศึกษาธิการจึงกำหนดให้วิชาภาษาไทยเป็นวิชาหนึ่งต้องเรียนในหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) และโรงเรียนได้จัดการเรียนการสอนภาษาไทยตามหลักสูตรฉบับปรับปรุง โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนเรียนอย่างมีความหมาย เกิดทักษะกระบวนการเรียน มีความคล่องแคล่วแม่นยำในทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียน และสื่อความได้อย่างมีประสิทธิภาพ (กรมวิชาการ. 2534 : คำนำ) ดังนั้นวิชาภาษาไทยจึงถูกกำหนดไว้ในหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) เพราะภาษาไทยเป็นวิชาพื้นฐานและเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้วิชาอื่น ๆ ต่อไป (กรมวิชาการ. 2535 : 3)

การที่ผู้เรียนจะเรียนภาษาไทยให้บรรลุวัตถุประสงค์และมีประสิทธิภาพนั้น จำเป็นต้องฝึกฝนทักษะต่าง ๆ ให้สัมพันธ์กัน ทั้งทักษะการรับเข้ามาคือ การอ่านและการฟังกับทักษะการถ่ายทอดออกไปคือ การพูดและการเขียน ทักษะด้านการอ่านถือเป็นหัวใจสำคัญยิ่งในการรับรู้ข่าวสารข้อมูลต่าง ๆ ในยุคข่าวสารข้อมูล (Information Technology) เพราะต้องรู้จักอ่านเพื่อเลือกสรรการรับรู้ข้อมูล ความรู้ต่าง ๆ (มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. 2538 : 1) ประเทิน มหาจันทร์ (2530 : 3) กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านว่า การอ่านนอกจากจะเป็นพื้นฐานของการศึกษาแล้ว ยังช่วยให้เกิดความสดชื่นและความสำคัญในชีวิต บุคคลที่มีทักษะในการอ่านมากเท่าใด ย่อมมีโอกาสเก็บเกี่ยวผลประโยชน์ได้มากเท่านั้น ดังนั้น การสอนอ่านจึงเป็นหัวใจสำคัญอย่างยิ่งในการเรียนวิชาภาษาไทย. บันลือ พฤกษ์วัน (2530 : 3 - 4) ได้ข้อเสนอแนะในการอ่านไว้ 3 แบบ คือ อ่านได้ อ่านออก และอ่านเป็น คืออ่านแล้วสามารถจับใจความได้ วิเคราะห์ความได้ สรุปเรื่องราวได้ นอกจากนี้กระทรวงศึกษาธิการ (2535 : 16) ได้กำหนดจุดประสงค์ของหลักสูตรวิชาภาษาไทย ระดับประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) ว่าต้องการให้ผู้เรียนมีทักษะในการอ่านในใจ และอ่านออกเสียงได้ถูกต้อง คล่องแคล่วรวดเร็ว สามารถถ่ายทอดความรู้สึกจากเรื่องราวที่อ่านได้ สามารถจับใจความสำคัญ คิดวิเคราะห์วิจารณ์ สามารถวิเคราะห์ใจความสำคัญได้ดี ให้มีนิสัยรักการอ่านหนังสือ และรู้จักอ่านเพื่อจับใจความ สามารถนำความรู้ไปแสวงหาความรู้ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากการศึกษาเกี่ยวกับปัญหาการอ่านพบว่า เทคนิคและวิธีการสอนของครูในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย ยังพบข้อบกพร่องบางประการ ซึ่งส่งผลให้นักเรียนบางส่วนอ่านหนังสือได้แต่ไม่สามารถจับใจความจากเนื้อเรื่องที่อ่านได้ อ่านแล้วไม่สามารถตั้งคำถามและตอบคำถามได้ ทำให้การอ่านไม่มีความหมายและไม่มีประโยชน์ เพราะไม่ได้ทราบถึงเนื้อเรื่องและสาระความรู้จากเรื่องที่อ่าน

* ดังนั้น จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมการอ่าน เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนเห็นความสำคัญในการอ่านมากขึ้น โดยครูผู้สอนใช้เทคนิคการสอนหลาย ๆ วิธี เช่น วิธีการสอนแบบร่วมมือกัน วิธีการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ และวิธีการสอนแบบกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อน เพื่อพัฒนาส่งเสริมศักยภาพของนักเรียนให้มีลักษณะเป็นผู้ที่รู้จักคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น และมีปฏิสัมพันธ์ต่อผู้อื่นได้

จากความสำคัญของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยวิธีกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อนทำให้มีผู้สนใจทำการศึกษาวิจัยหลายท่าน เช่น งานวิจัยของวิไล พิพัฒน์มงคลพร (2535 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่สอนโดยวิธีกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อน กับการสอนโดยวิธีปกติ พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่สอนโดยวิธีกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อน สูงกว่าการสอนโดยปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับพิกุล ภูมิแสน (2539 : 65) ได้ศึกษาการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านเพื่อจับใจความวิชาภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ด้วยวิธีสอนแบบกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อนกับวิธีสอนปกติ พบว่า นักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อน มีผลสัมฤทธิ์สูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้สนใจจึงจะศึกษาการสอนอ่านด้วยวิธีกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อนซึ่งเป็นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มีทักษะในการอ่านและมีเจตคติที่ดีต่อการอ่าน เพราะการอ่านเป็นทักษะที่สามารถฝึกฝน แก้ไข ปรับปรุงให้ดีขึ้น และเป็นสิ่งสำคัญที่ควรฝึกฝนให้มีในตัวเองแต่ละบุคคลทุกคน

เพื่อที่จะได้ชื่อว่า "อ่านเป็น" คืออ่านรู้เรื่องราว จับใจความสำคัญได้

ในการสอนอ่าน โดยผู้จัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้วยวิธีกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อนนี้ เป็นแนวทางในการพัฒนาประสิทธิภาพของการอ่านทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนมีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

เพื่อศึกษาผลการสอนโดยวิธีกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อนที่มีต่อการพัฒนาการอ่านจับใจความวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า

นักเรียนที่เรียนด้วยวิธีกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อนมีผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านสูงกว่าก่อนเรียน

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

เป็นแนวทางให้ครูผู้สอนภาษาไทยในระดับชั้นต่าง ๆ ได้นำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอ่านจับใจความวิชาภาษาไทย เพื่อนักเรียนจะได้พัฒนาผลสัมฤทธิ์ในการอ่านวิชาภาษาไทย

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากร

ประชากรเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนราชินี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน จังหวัดกรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2544 จำนวน 7 ห้องเรียน (ในแต่ละห้องเรียนทางโรงเรียนได้จัดแบ่งคนเก่ง ปานกลาง อ่อน)

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนราชินี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน จังหวัดกรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2544 จำนวน 1 ห้องเรียน ห้องเรียนมี 42 คน (แต่ได้แบ่งเป็นกลุ่มทดลองแบบฝึกหัดการอ่านจับใจความ 14 คน และแบ่งเป็นกลุ่มทดลองศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านจับใจความ 28 คน) ซึ่งได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยการจับฉลาก.

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรจัดกระทำ ได้แก่ วิธีสอนแบบกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อน

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านจับใจความ

4. เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย

เนื้อหาที่ใช้ในการทดลองครั้งนี้ เป็นเนื้อหาตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2537) วิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2544 เรื่องการอ่านจับใจความ ซึ่งประกอบด้วย

1. เนื้อเรื่องจากหนังสือเรียนภาษาไทย ของกระทรวงศึกษาธิการ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เรื่อง เทียบรอบหมู่บ้าน
2. เนื้อเรื่องจากหนังสือนิทาน เรื่อง สุนัขผู้กล้าหาญ
3. เนื้อเรื่องจากหนังสือสารคดี เรื่อง ปลาหมึก

5. ระยะเวลาของการวิจัย

การทดลองครั้งนี้ กระทำในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2544 ใช้เวลาในการสอน 15 คาบ คาบละ 50 นาที สอนสัปดาห์ละ 5 คาบ เป็นเวลา 4 สัปดาห์

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การสอนอ่านจับใจความด้วยวิธีสอนแบบกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อน หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นแนวคิดที่เปิดโอกาสให้นักเรียนมีโอกาสเรียนรู้ด้วยตนเอง เป็นการกระจายแบบการสอนจากครูไปสู่นักเรียนเป็นวิธีการสอนที่ยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลาง โดยครูผู้สอนจะต้องมีการวางแผนไว้ล่วงหน้าเป็นการเตรียมนักเรียนให้เข้าใจบทบาทและหน้าที่ของตนเองอย่างถูกต้อง

อีกทั้งยังเป็นการเสริมระบอบประชาธิปไตยและยังมุ่งให้ผู้เรียนที่มีผลสัมฤทธิ์อยู่ในเกณฑ์ต่ำได้รับประโยชน์จากเพื่อนนักเรียนที่เรียนเก่งกว่าหรือมีผลสัมฤทธิ์ในการเรียนรู้อยู่ในเกณฑ์สูง

การสอนแบบกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อนสามารถนำมาประยุกต์ได้กับการจัดชั้นเรียนตามปกติหรืออาจจัดเรียนขึ้นเป็นพิเศษโดยให้นักเรียนเรียนรู้จากเพื่อนในวัยเดียวกัน (Peer – Tutoring) หรืออาจจัดชั้นเรียนให้นักเรียนผู้สอนมีคุณวุฒิหรือวัยวุฒิสูงกว่านักเรียนผู้เรียน (Cross – Age Tutoring) นอกจากนี้ ครูผู้สอนยังสามารถนำไปใช้กับเนื้อหาตามปกติหรือใช้ในการทบทวนหรือการสอนซ่อมเสริมได้ตามความเหมาะสม

วิธีในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อน ครูผู้สอนจะต้องแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม โดยจำแนกเป็นกลุ่มเก่ง กลุ่มปานกลางและกลุ่มอ่อนคละกัน โดยมุ่งเน้นให้นักเรียนเก่งของแต่ละกลุ่มทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยครู (Teacher Assistants)

หลักเกณฑ์ในการจัดกลุ่ม

1. นำคะแนนผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนในวิชาที่ต้องการสอน มาเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย
2. นำผู้ที่ได้คะแนนเท่ากันหรือใกล้เคียงกัน มาจัดกลุ่มตามจำนวนกลุ่มที่ต้องการ ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

2.1 แบ่งกลุ่มแบบ 4 คน ได้แก่ คนเก่ง 1 คน คนปานกลาง 2 คน และอ่อน 1 คน

2.2 แบ่งกลุ่มแบบ 3 คน ได้แก่ คนเก่ง 1 คน คนปานกลาง 2 คน

2.3 แบ่งกลุ่มแบบ 2 คน ได้แก่ คนเก่ง 1 คน คนปานกลาง 1 คน

หลังจากนั้นครูผู้สอนแจ้งมอบหมายงานให้นักเรียนรับผิดชอบร่วมกัน และต้องรายงานผลเกี่ยวกับกิจกรรมนั้น ๆ ในบางครั้งครูอาจจะให้อ่านบทสนทนา เขียนบทความ หลังจากนั้นจะให้นักเรียนแต่ละกลุ่มสรุปใจความหรือให้เตรียมคำถามในเรื่องที่อ่านหรือคิดกิจกรรมต่าง ๆ ตามความเหมาะสม

2. การอ่านจับใจความ หมายถึง ความสามารถในการเข้าใจเรื่องที่อ่านโดยรวบรวมสาระสำคัญของเรื่องและสรุปข้อคิดจากเรื่องที่อ่านได้ เพื่อจับสาระของเรื่อง เข้าใจเรื่องที่อ่านและตั้งคำถามสรุปความจากเรื่องที่อ่านได้

3. ผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านจับใจความ หมายถึง ความสามารถของนักเรียนในการอ่าน โดยรวบรวมสาระสำคัญของเรื่องและสรุปข้อคิดจากเรื่องที่อ่านได้ ซึ่งวัดได้จากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทย เรื่องการอ่านจับใจความ

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรภาษาไทย
2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน
3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการอ่านจับใจความ
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน
  - ในประเทศไทย
  - ต่างประเทศ
5. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสอนโดยวิธีกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อน
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนโดยกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อน
  - ในประเทศไทย
  - ต่างประเทศ

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรภาษาไทย

หลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) กำหนดเนื้อหาให้ผู้เรียน 5 กลุ่มประสบการณ์ คือ กลุ่มทักษะที่เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย กลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ และกลุ่มประสบการณ์พิเศษ โดยหลักสูตรกำหนดให้วิชาภาษาไทยอยู่ในกลุ่มทักษะที่เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ ซึ่งมีจุดประสงค์ที่จะให้เป็นเครื่องมือแก่ผู้เรียนที่จะนำไปใช้ประโยชน์ต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน เช่น การติดต่อสื่อสาร การเรียนรู้ในกลุ่มประสบการณ์ต่าง ๆ การแสวงหาความรู้ ความเพลิดเพลิน และการประกอบอาชีพ การเรียนรู้การสอนภาษาไทยจึงมีความสำคัญกับผู้เรียนทุกคน ครูและผู้เรียนควรตระหนักถึงความสำคัญของภาษาไทย

ดังนั้นครูจะต้องจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพและผู้เรียนจะต้องเอาใจใส่ศึกษาเล่าเรียนเพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ตนเอง และช่วยอนุรักษ์ภาษาไทยให้เป็นมรดกทางวัฒนธรรมของชาติต่อไป

ความมุ่งหวังที่จะให้กับผู้เรียน

การเรียนการสอนภาษาไทยมีความมุ่งหวังให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะดังต่อไปนี้ (กรมวิชาการ, 2535 : 8 – 9)

1. การใช้ภาษาสื่อความได้ ให้ผู้เรียนมีทักษะทางภาษา ได้แก่ การฟัง การพูด การอ่าน การเขียน โดยผู้เรียนจะต้องมีพฤติกรรมดังนี้

1.1 ใช้ภาษาได้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์การใช้ภาษา สามารถพูดออกเสียงได้ชัดเจน ถูกต้อง และใช้คำในการพูดได้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ทางภาษาอ่านออกเสียงได้ชัดเจน ถูกต้อง คล่องแคล่วและเขียนคำ วลี ประโยคและข้อความได้ถูกต้องตามอักขรวิธี

1.2 ใช้ภาษาได้ถูกต้องเหมาะสมกับกาลเทศะและบุคคล เน้นการใช้ภาษาอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ ใช้ภาษาในระดับต่าง ๆ อย่างเหมาะสม รวมถึงมารยาทและบุคลิกภาพที่ดีในการใช้ภาษาซึ่งจะช่วยให้การสื่อความมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

1.3 มีความคิดและวิจารณ์ญาณในการใช้ภาษา สามารถใช้ความคิดในการลำดับเหตุการณ์ คิดวิเคราะห์หาหลักการ วิพากษ์วิจารณ์และสรุปความ พัฒนาให้ผู้เรียนรู้จักและใช้ภาษาเพื่อสื่อความ

2. เห็นคุณค่าและความงามของภาษาไทย มุ่งให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญและประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนภาษาไทยและช่วยอนุรักษ์ไว้ในฐานะที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรมของชาติ ผู้เรียนจะต้องมีพฤติกรรม ดังนี้

2.1 ตระหนักในความสำคัญของภาษาไทย ให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าของการเรียนภาษาไทยโดยชี้ให้เห็นถึงประโยชน์ที่จะได้รับจากการเรียนภาษาไทย

2.2 เห็นความงามของภาษาไทย โดยให้ผู้เรียนสัมผัสสัทร้อยแก้วและร้อยกรองที่มีคุณค่า มีความไพเราะ เพื่อผู้เรียนเกิดความชื่นชมในการเรียนภาษาไทยและอนุรักษ์ภาษาไทยให้คงอยู่ต่อไป

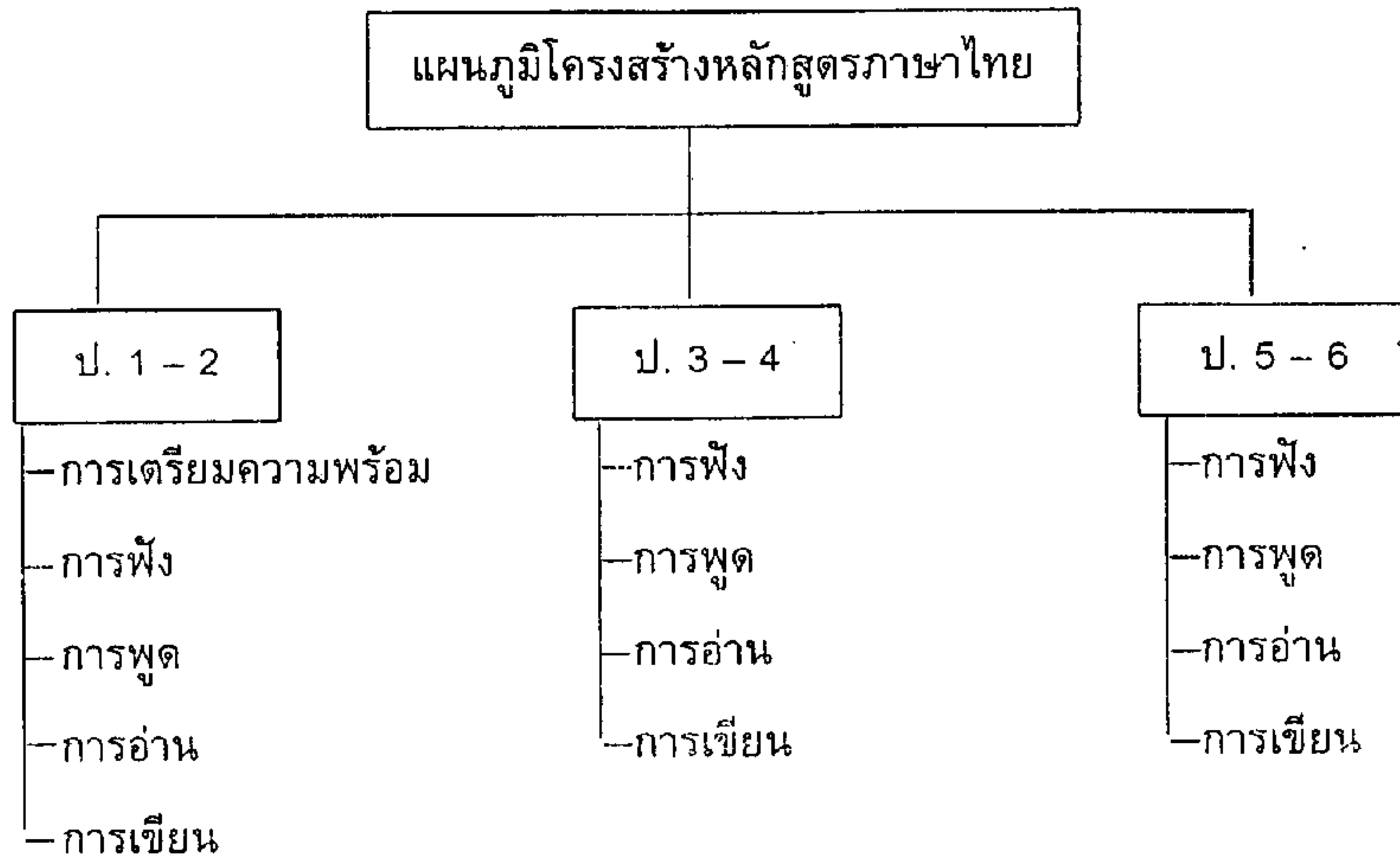
2.3 มีความภูมิใจในการใช้ภาษาไทย โดยเน้นให้ผู้เรียนชื่นชมและยกย่องผู้ใช้ภาษาไทยได้ถูกต้อง ภูมิใจในภาษาไทย และพยายามพัฒนาการใช้ภาษาของตน

3. มีนิสัยรักการอ่าน เพื่อเป็นการส่งเสริมการเรียนรู้และสร้างนิสัยในการแสวงหาความรู้ มีความคิดกว้างไกลซึ่งเป็นประโยชน์ในการดำรงชีวิต

การเรียนการสอนภาษาไทยจึงได้มีความมุ่งหวังให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะต่าง ๆ ดังข้างต้น เพื่อผู้เรียนจะได้นำไปใช้ในชีวิตประจำวันต่อไปในอนาคต

โครงสร้างหลักสูตรภาษาไทย

หลักสูตรภาษาไทยได้กำหนดโครงสร้างเนื้อหาและกิจกรรมตามทักษะทั้ง 4 คือ การฟัง การพูด การอ่าน การเขียน ดังนี้ (กรมวิชาการ. 2535 : 10)

โครงสร้างหลักสูตรภาษาไทย (กรมวิชาการ. 2535 : 10)

อัตราเวลาเรียน

หลักสูตรประถมศึกษาได้กำหนดไว้ดังนี้ (กรมวิชาการ. 2535 : 87)

ตาราง 1 แสดงอัตราเวลาเรียนภาษาไทย

ระดับชั้น	เวลาเรียน คาบ/ปี	เวลาเรียน ชั่วโมง/ปี
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 2	1,050	26 - 27
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 - 4	650	14 - 15
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 - 6	800	7 - 8

วิธีสอนภาษาไทย

การสอนภาษาไทยตามแนวหลักสูตรฉบับปรับปรุง ครูต้องรู้จักเลือกใช้วิธีสอนที่เหมาะสม โดยให้สอดคล้องกับเนื้อหาและกิจกรรมในทักษะต่าง ๆ วิธีสอนที่นำมาใช้ ได้แก่ การบรรยาย การสาธิต การอภิปราย การแบ่งกลุ่มค้นคว้า การแบ่งกลุ่มระดมความคิด การแบ่งกลุ่มทำงาน การสอนเป็น คณะ การค้นคว้ารายบุคคล การสอนเป็นรายบุคคล การแสดงบทบาทสมมุติ การใช้เพลงและเกม ประกอบการสอน การใช้บทเรียนสำเร็จรูปหรือการทำศูนย์การเรียนรู้ และการใช้สถานการณ์จำลอง (กรมวิชาการ. 2535 : 15) ดังนั้น ในการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยครูควรจัดแบบผสมผสาน ทั้งนี้เพราะว่าภาษาไทยมีหลายแบบแต่ละแบบก็มีจุดดีและจุดด้อย การพัฒนารูปแบบต้องพัฒนาให้เหมาะสมและเกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน

แนวการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทย

แนวการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทยมีดังนี้คือ (สำนักงานคณะกรรมการการ ประถมศึกษาแห่งชาติ. 2536 : 17 – 18)

1. ฝึกทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียน ให้ถูกต้องคล่องแคล่วโดยการฝึกทักษะแต่ละอย่างให้ แม่นยำแล้วจึงฝึกทักษะทั้ง 4 ให้สัมพันธ์กัน รวมทั้งส่งเสริมความคิดควบคู่กันไปด้วยการกำหนด จุดประสงค์ในการสอน แม้ว่าจะกำหนดจุดประสงค์ทักษะใดทักษะหนึ่งขึ้นมา เช่น ฟังแล้วจับใจความ สำคัญได้ ในขั้นของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจะมีการอ่านคือ มีคนอ่านให้ฟังและมีการพูดเพื่อ ตอบคำถามแสดงความเข้าใจนอกนั้นอาจมีการเขียนตอบคำถาม ดังนั้น จะเห็นว่าทักษะภาษา จะสัมพันธ์กันตามธรรมชาติ การสอนภาษาไทยเชิงสัมพันธ์จึงเป็นสิ่งที่ครูควรคำนึงถึงเป็นอย่างมาก

2. สอนให้ถูกต้องตามหลักการสอนภาษา การเรียนภาษาเป็นการเลียนแบบอย่างหนึ่ง ผู้เรียนจะต้องเรียนภาษาที่เป็นต้นแบบจากครูผู้สอน ต่อจากนั้นผู้เรียนจะรู้จักปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลง ให้ภาษาของตนเองจากการฝึกทักษะทางภาษาบ่อย ๆ และท้ายสุดผู้เขียนจะพัฒนาการใช้ภาษาจาก ความคิดสร้างสรรค์ เพื่อให้ได้รูปแบบการใช้ภาษาใหม่ ๆ กระบวนการเรียนภาษาไทยโดยทั่วไปอาจ เริ่มต้นจากการเรียนคำต่อคำก่อน ผู้เรียนจะต้องฝึกอ่านและเข้าใจความหมายของคำ รู้จักนำคำไปใช้ แต่งประโยคให้ถูกต้องได้ใจความ จากนั้นฝึกการนำประโยคไปเรียงต่อกันให้เป็นเรื่องราวหรือเป็นข้อ ความตามลำดับ การฝึกทักษะการใช้ภาษาเน้นการสื่อความหมายให้ตรงกัน ตลอดจนส่งเสริมให้มี ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และมีวิจารณญาณในการใช้ภาษา

3. ฝึกให้ผู้เรียนรู้จักหลักเกณฑ์ทางภาษาควบคู่ไปกับการใช้ภาษาและให้รู้วัฒนธรรมทาง ภาษา

4. ฝึกให้ผู้เรียนรู้จักวิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์และสังเคราะห์สิ่งที่ได้ฟังและอ่าน เพื่อฝึกความคิดการแก้ปัญหาและให้มีวิจรรณญาณในการภาษา
5. ส่งเสริมให้ผู้เรียนนำความรู้และทักษะที่ได้จากการเรียนภาษาไทยไปใช้เป็นเครื่องมือสื่อสารในชีวิตประจำวัน และใช้เป็นพื้นฐานในการเรียนกลุ่มประสบการณ์อื่น ๆ
6. ปลุกฝังเจตคติที่ดีต่อการเรียนภาษาไทย โดยสอนให้เห็นคุณค่าและตระหนักในความสำคัญของภาษาไทย ทั้งในส่วนที่จำเป็นต้องใช้เพื่อการสื่อสารและในด้านอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมที่สำคัญของชาติ
7. ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความพึงพอใจในความงดงามของภาษา เพื่อให้เกิดความจรรโลงใจ โดยใช้ธรรมชาติบทร้อยแก้วและร้อยกรองที่เหมาะสมกับวัยและระดับชั้นมาเป็นสื่อการเรียนการสอน
8. ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีนิสัยรักการอ่านและเฝ้าหาความรู้จากแหล่งต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ในการดำรงชีวิต
9. สอดแทรกคุณธรรมต่าง ๆ เช่น ความเป็นระเบียบวินัย ความอดทน ความขยัน ความรับผิดชอบ ฯลฯ เพื่อให้การเรียนบรรลุผลตามจุดหมายของหลักสูตร
10. ฝึกให้ผู้เรียนเป็นคนช่างสังเกต จดจำและจดบันทึกสิ่งต่าง ๆ เพื่อเสริมสร้างประสบการณ์ทางภาษา ได้รับความรู้ ความเพลิดเพลินและเป็นการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
11. นำภาษาที่ใช้ในสังคมแวดล้อมมาเป็นสื่อประกอบการเรียนการสอน เพื่อให้สัมพันธ์กับการเรียนและสามารถนำไปใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน
12. ให้แบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน โดยเฉพาะในเรื่องของการใช้ภาษาของครูในการสอนและการสื่อความในโรงเรียน
13. เน้นการพัฒนาการทางภาษาของผู้เรียน ในการวัดประเมินผล ต้องคำนึงถึงวัยและระดับชั้นผู้เรียนในชั้นต้น ๆ จะฝึกในเรื่องที่มีโครงสร้างง่าย ๆ พอขั้นสูงขึ้นไปจะยากขึ้นและซับซ้อนยิ่งขึ้นไปตามลำดับ ดังนั้น ขั้นตอนความสามารถของผู้เรียนจะเป็นไปตามกระบวนการที่ครูสอนเรื่องบางอย่างสามารถเรียนได้ตั้งแต่ประถมศึกษาจนถึงระดับมหาวิทยาลัย เช่น การรายงาน การอภิปราย การโต้วาที ฯลฯ จึงต้องมีการวัดและประเมินผลโดยใช้เกณฑ์ที่ต่างกัน โดยคำนึงถึงพัฒนาการทางภาษาของผู้เรียนเป็นหลัก
14. ส่งเสริมให้ผู้เรียนประเมินผลการเรียนภาษาของตนเองเพื่อพัฒนาให้ดียิ่งขึ้นตามลำดับ
15. ศึกษา ติดตาม และแก้ไขข้อบกพร่องทางภาษาของผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง โดยใช้วิธีการที่เหมาะสม เพื่อให้ผู้เรียนใช้ภาษาได้ถูกต้อง

16. สอนซ่อมเสริมเมื่อทราบว่าผู้เรียนขาดทักษะทางภาษาด้านใดด้านหนึ่ง หรือหลาย ๆ ด้าน เพื่อช่วยให้ผู้เรียนบรรลุผลสำเร็จในการเรียนภาษาไทย

17. จัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนภาษาไทยด้วยความสนใจและสนุกสนาน โดยใช้เกม เพลงเป็นสื่อช่วยให้ผู้เรียนชอบภาษาไทยและรักภาษาไทย

18. จัดทำหนังสือที่เหมาะสมมาให้ผู้เรียนอ่านมาก ๆ หรือส่งเสริมการอ่านหนังสือในห้องสมุดเพื่อให้ผู้เรียนอ่านคล่องและมีความรู้กว้างขวาง

จะเห็นว่าการสอนภาษาไทยในปัจจุบันคำนึงถึงการเตรียมความพร้อม เป็นการสอนทักษะ ทั้ง 4 ให้สัมพันธ์กัน ส่งเสริมกระบวนการคิด มีการประเมินผลระหว่างเพื่อหาข้อบกพร่องและสอนซ่อมเสริมให้นักเรียนสามารถเรียนได้ทันกัน มุ่งการนำภาษาไทยไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวัน และการแสวงหาความรู้เพื่อความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในชาติ

การสอนภาษาไทย

การสอนภาษาไทยมีหลายวิธีจะใช้วิธีใดขึ้นอยู่กับความพร้อมของผู้เรียน ความสามารถของครู การจัดเตรียมอุปกรณ์การสอน สภาพและบรรยากาศในชั้นเรียน ครูผู้สอนต้องทราบวิธีสอนในด้าน การเตรียมความพร้อม การฟัง การพูด การอ่าน การเขียนเป็นอย่างดี การเรียนการสอนภาษาไทยพอสรุปเป็นขั้นตอนได้ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2536 : 19 – 20)

1. คัดวิเคราะห์วิจารณ์ ให้ผู้เรียนสังเกตข้อความที่ครูสื่อสารให้ผู้เรียนแล้วคิดวิเคราะห์และอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อเรื่อง ผู้รับสาร โอกาสที่ใช้ในการสื่อสารให้ถูกต้องเหมาะสมกับกาลเทศะและบุคคล

2. กำหนดและลำดับขั้นตอนการปฏิบัติให้ผู้เรียนวางแผนกำหนดวิธีการนำเสนอ เช่น การใช้ภาษาในการยั่วยุก ทำท่ายหรืออุปมาอุปไมย กำหนดรูปแบบของภาษาที่จะนำเสนอและกำหนดโครงเรื่องประกอบด้วยบทนำ เนื้อเรื่องและบทสรุป จากนั้นให้ผู้เรียนฝึกซ้อมการนำเสนอ เช่น พูดในใจ พูดหน้ากระจก เขียนใส่กระดาษมาให้ผู้อื่นอ่าน เป็นต้น

3. ปฏิบัติด้วยความชื่นชมให้ผู้เรียนปฏิบัติตามแผนโดยการนำเสนอด้วยวิธีการทางภาษา และโครงเรื่องที่กำหนดไว้ โดยครูคอยกระตุ้นและให้กำลังใจให้ผู้เรียนปฏิบัติด้วยความชื่นชม

4. การประเมินระหว่างปฏิบัติ ขณะที่ผู้เรียนนำเสนอเรื่องราวด้วยวิธีการต่าง ๆ อยู่那儿 ครูคอยแนะนำให้นักเรียนสังเกตการนำเสนอของตนเองว่ามีข้อบกพร่องอะไรมีสาเหตุจากอะไรและจะมีแนวทางแก้ไขปรับปรุงอย่างไร

5. ปรับปรุงให้ดีขึ้นอยู่เสมอ เมื่อผู้เรียนได้สังเกตและประเมินการนำเสนอของตนเองจนทราบข้อบกพร่องและวิธีการปรับปรุงแก้ไขแล้ว ให้ผู้เรียนปรับปรุงการนำเสนอของตนเองให้ดีขึ้นอยู่เสมอ

6. ประเมินผลรวมเพื่อให้เกิดความภูมิใจ เมื่อผู้เรียนได้ปรับปรุงการนำเสนอของตนเองจนดีขึ้นแล้ว ให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติซ้ำ ๆ จนเกิดทักษะแล้วให้ผู้เรียนอภิปรายถึงผลที่ได้จากการนำเสนอ นั้น เช่น ทำให้ผู้รับสารเข้าใจได้ถูกต้องเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความภาคภูมิใจในตนเอง

2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน

ความหมายของการอ่าน

นักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของการอ่านดังนี้

กิตติยวดี บุญชื้อ (2530 : 10) กล่าวว่า การอ่านเป็นทักษะภาครับอันนำไปสู่ความคิดเช่นเดียวกับการฟัง การอ่านเป็นเสมือนกุญแจวิเศษที่ไขไปสู่ความกระจ่างในปัญหาต่างๆ ประการและยิ่งกว่านั้น ในแง่จิตวิทยาถือว่าการอ่านเป็นทักษะที่ต้องใช้กระบวนการอันซับซ้อนซึ่งต้องเกี่ยวข้องกับสัญลักษณ์ที่ใช้แทนความหมายของภาษาเพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจความคิดของผู้เขียน

บันลือ พฤษะวัน (2530 : 4) กล่าวถึงความหมายของการอ่านว่า การอ่านเป็นกระบวนการในการแปลความหมายของตัวอักษร หรือสัญลักษณ์ที่มีการจดบันทึกไว้ออกมาเป็นคำพูดหรือความคิดอย่างมีเหตุผล

สุกัญญา ศรีสืบสาย (2531 : 58) การอ่านคือ การพัฒนาความรู้ สติปัญญา และจิตใจของบุคคลที่เป็นองค์ประกอบของสังคม สำหรับนักเรียนความสำเร็จในการเรียนของเด็กส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับความสามารถในการอ่าน ทั้งนี้เพราะการอ่านเป็นพื้นฐานในการเรียนวิชาอื่น ๆ

สุนันทา สายคง (2532 : 9) ได้ให้ความหมายของการอ่านหลายลักษณะว่าเป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องหลายองค์ประกอบ ได้แก่ ทางจิตวิทยาพัฒนาการ ภาษาศาสตร์ จิตวิทยาการศึกษา และวิชาการศึกษา

ทัศนีย์ สุขเมธี (2533 : 79) กล่าวคือ การอ่านคือ การแปลสัญลักษณ์ที่เขียนหรือพิมพ์ให้มีความหมายออกมาเป็นสัญลักษณ์ สัญลักษณ์ในภาษาไทยคือ คำ ข้อความ จึงเป็นเรื่องสำคัญมากในการสอนอ่านแก่เด็กแรกเรียน นักเรียนจะต้องเข้าใจความหมายและนำไปใช้ในการฟัง พูด อ่าน และเขียนได้อย่างถูกต้อง

อรุณณี สานเสมา (2536 : 11) ได้ให้ความหมายว่า การอ่านเป็นการแปลสัญลักษณ์ออกเป็นความหมาย ใช้สื่อความหมายความคิดระหว่างผู้อ่านกับผู้เขียนให้เข้าใจตรงกัน โดยผู้อ่านได้ประโยชน์จากการอ่าน

วรวรณี โสภประยูร (2537 : 121) กล่าวว่า การอ่านเป็นกระบวนการทางสมองที่ต้องใช้สายตาสัมผัสตัวอักษรหรือสิ่งพิมพ์อื่น ๆ รับรู้และเข้าใจความหมายของคำหรือสัญลักษณ์ โดยแปลออกเป็นมาเป็นความหมายที่ใช้สื่อความคิดและความรู้ระหว่างผู้เขียนกับผู้อ่านให้เข้าใจตรงกัน

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2537 : 5) ได้กล่าวว่า การอ่านคือกระบวนการแห่งความคิดในการรับเข้าในขณะที่อ่าน สมองของผู้อ่านจะต้องติดตามผู้เขียนหรือตีความข้อความที่อ่านไปด้วยตลอดเวลา

แฮร์ริส (Harris. 1957 : 59) กล่าวว่า ความสามารถในการอ่านนั้นจะต้องอาศัยองค์ประกอบหลายอย่าง เช่น ต้องมีความเข้าใจในภาษาสามารถจับใจความสำคัญและรายละเอียดปลีกย่อยได้ สามารถสรุปความคิดเห็นจากเรื่องที่ได้ถูกต้อง สามารถเข้าใจเจตคติของผู้เขียนจากข้อความที่อ่าน

บอนน์ และทิงเกอร์ (Bond and Thinker. 1957 : 9) กล่าวว่า การอ่านคือการจำสัญลักษณ์ที่พิมพ์หรือเขียน สัญลักษณ์นี้กระตุ้นให้ผู้อ่านนึกถึงความหมายของคำ โดยอาศัยประสบการณ์ที่ผ่านมา ความหมายใหม่ที่เกิดขึ้นโดยการผสมผสานของสิ่งกัที่ผู้อ่านมีอยู่

ดีแซนท์ (Dechant. 1970 : 3) กล่าวว่า การอ่านคือ การทำปฏิกิริยาระหว่างการมองเห็นกับองค์ประกอบในการแปลความหมาย โดยผู้อ่านจะคลาดเคลื่อนสายตาไปตามบรรทัดของตัวอักษรจากซ้ายไปขวาแล้วหยุดทำความเข้าใจคำและรวบรวมเข้าเป็นหน่วยความคิด (Thought Unit) ผู้อ่านจะตีความหมายสิ่งที่เขาอ่านโดยอาศัยประสบการณ์เดิมเพื่อประมวลเข้าเป็นความคิดความพินิจพิจารณา (Judgement) และการสรุปความเห็น

จากความหมายของการอ่านดังกล่าว พอสรุปได้ว่าการอ่านคือกระบวนการทางความคิดในการจับใจความ แปลความ ตีความและขยายความจากสัญลักษณ์หรือตัวอักษรโดยอาศัยประสบการณ์เดิมของผู้อ่าน

ความสำคัญของการอ่าน

การอ่านนอกจากจะเป็นทักษะของการแสวงหาความรู้แล้ว นักศึกษาได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านสรุปได้ดังนี้ (บันลือ พฤษะวัน. 2530 : 3 – 4)

1. การอ่านเป็นพื้นฐานของการเรียนวิชาอื่น ทั้งนี้เพราะการหาความรู้ในสาขาวิชาต่าง ๆ จำเป็นต้องอาศัยทักษะการอ่านเป็นเครื่องมือ
2. การอ่านเป็นกระบวนการถ่ายทอดความรู้สึกและความต้องการระหว่างบุคคล
3. การอ่านเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้การดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันอย่างสุขสบาย เพราะถ้าเราอ่านได้ดีที่สามารถทำความเข้าใจร่วมกับคนอื่น ๆ ได้เป็นอย่างดี ตลอดจนสามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้ผ่านไปยังอย่างราบรื่น

4. การอ่านเป็นเครื่องมือในการถ่ายทอดมรดกทางวัฒนธรรมของคนไทยรุ่นหลัง ๆ
5. การอ่านเป็นเครื่องมือที่ก่อให้เกิดความเพลิดเพลิน ความรู้และประสบการณ์กว้างขวาง นอกจากนี้วีลักษณะ บุญยู่กาญน (2535 : 56) ได้กล่าวว่า การอ่านเป็นสื่อจำเป็นและให้ประโยชน์ต่อมนุษย์มากทุกด้านทุกโอกาส

ดังนั้นผู้วิจัยจะเห็นว่า การอ่านจะช่วยเสริมความคิดของมนุษย์ให้เพิ่มพูนเสมือนกุญแจสำคัญที่จะไขไปสู่ความรู้ที่มีอยู่มากมายในโลก ถ้านำความรู้ที่ได้มาใช้ประโยชน์ในการแก้ปัญหา สังคมที่เป็นอยู่ย่อมสงบสุข สามารถเป็นพลเมืองดีของสังคม สังคมนั้นย่อมเจริญพัฒนาไปอย่างรวดเร็ว

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2532 : 6) สรุปความสำคัญของการอ่านไว้ดังนี้

1. การอ่านหนังสือทำให้ได้เนื้อหา สารความรู้มากกว่าการศึกษาหาความรู้ด้วยวิธีอื่น ๆ เช่น การฟัง.

2. ผู้อ่านสามารถอ่านหนังสือได้โดยไม่จำกัดเวลาและสถานที่
3. หนังสือเก็บไว้ได้นานกว่าสื่ออย่างอื่น
4. ผู้อ่านสามารถฝึกการคิดและสร้างจินตนาการได้เองขณะอ่าน
5. การอ่านส่งเสริมให้มีสมาธิ มีสมาธินานกว่าอย่างอื่น
6. ผู้อ่านเป็นผู้กำหนดการอ่านได้ด้วยตนเอง
7. หนังสือมีหลายรูปแบบและราคาถูกกว่าสื่ออย่างอื่น
8. ผู้อ่านเกิดความคิดเห็นได้ด้วยตัวเองในขณะที่อ่าน
9. ผู้รักการอ่านจะรู้สึกมีความสุข

จากความสำคัญของการอ่านดังกล่าวพอสรุปได้ว่า ความสำคัญของการอ่านคือการอ่านเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ที่สำคัญที่สุด ย่อมทำให้คนเรามีความฉลาดรอบรู้และเป็นนักปราชญ์ได้ในอนาคต สามารถปรับตัวและดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

ประเภทของการอ่าน

บันลือ พฤษะวัน (2530 : 120 – 133) ได้แบ่งประเภทการอ่าน ซึ่งสอดคล้องกับ ทศนีย์ ศุภเมธี (2533 : 82) ว่า

การสอนอ่านแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. การอ่านในใจ เป็นการอ่านเพื่อขยายหาความรู้และความเพลิดเพลินให้แก่ตนเอง การอ่านประเภทนี้มุ่งฝึกการอ่านเร็ว การจับใจความสำคัญ รายละเอียดที่จำเป็นเบื้องต้น การอ่านในใจนับเป็นสิ่งจำเป็นเบื้องต้น ไม่เพียงสามารถอ่านได้เท่านั้นยังมีความสามารถต่อไปนี้อีก คือ

- การสรุปความ
- การแปลความ
- การตีความ
- การขยายความ
- การวิเคราะห์ความ
- การวิพากษ์วิจารณ์เนื้อเรื่อง

2. การอ่านออกเสียง เป็นการเปล่งเสียงออกมาตามตัวอักษรที่ปรากฏ แบ่งเป็น 2 ชนิด

1) การอ่านร้อยแก้ว เช่น การอ่านบทความ บันเทิงคดี นิตยสารและอื่น ๆ ที่สามารถสื่อความหมายให้ผู้รู้เรื่องได้และผู้อ่านก็สามารถเข้าใจสิ่งที่อ่านโดยที่คิดไปด้วย ผู้ฟังได้รับอรรถรสในการฟัง

2) การอ่านบทร้อยกรองของประเภทต่าง ๆ จากวรรณกรรมสมัยเก่าจนถึงปัจจุบัน เช่น กาพย์ กลอน โคลง ฉันท์ บทเสภา บทเห่เรือ บทพากย์โขน

ศรีนครินทร์วิโรฒ, มหาวิทยาลัย (เอกสารประกอบการเรียนวิชาทักษะทางภาษา) (2533 : 36 – 39) ได้แบ่งการอ่านเป็น 2 ประเภท

1. การอ่านในใจ เป็นการอ่านเงียบ ผู้อ่านมีความสามารถด้านภาษาและความคิด สามารถเก็บความคิดจากข้อความที่อ่านได้ การอ่านในใจที่มีประสิทธิภาพมีลักษณะดังนี้

- 1.1 อ่านได้เร็ว หมายถึง ใช้เวลาน้อยแต่อ่านได้มาก
- 1.2 อ่านได้ความ หมายถึง จับใจความได้
- 1.3 อ่านตีความ หมายถึง บอกความหมายของข้อความที่อ่าน
- 1.4 อ่านวิเคราะห์ หมายถึง สามารถแยกแยะส่วนต่าง ๆ เพื่อพิจารณาทำความเข้าใจ
- 1.5 อ่านขยายความ หมายถึง การอธิบายเพิ่มเติมให้รายละเอียด
- 1.6 อ่านอย่างมีวิจยารณญาณ หมายถึง ใช้ปัญญาพิจารณาไตร่ตรองหาเหตุผล

2. การอ่านออกเสียง หมายถึง การอ่านโดยเปล่งเสียงตามตัวหนังสือ การอ่านออกเสียงแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ การอ่านออกเสียงปกติ และการอ่านทำนองเสนาะ

นอกจากนี้ วรณี โสมประยูร (2537 : 127) ได้แบ่งการอ่านออกเป็น

1. การอ่านออกเสียงแบ่งได้ 3 แบบ ได้แก่

- การอ่านร้อยแก้ว
- การอ่านร้อยกรอง
- การอ่านทำนองเสนาะ

2. การอ่านในใจแบ่งได้ 7 แบบ คือ

- การอ่านแบบค้นคว้าหาความรู้ เช่น ตำรา
- การอ่านแบบหาจับใจความสำคัญ
- การอ่านแบบหารายละเอียดทุกตอน
- การอ่านแบบหารายละเอียดเพื่อการปฏิบัติ
- การอ่านแบบวิเคราะห์วิจารณ์เพื่อหาเหตุผล
- การอ่านแบบไตร่ตรองโดยวิจารณ์ญาณเพื่อหาข้อเท็จจริง
- การอ่านแบบคร่าว ๆ เพื่อสังเกตและจำจด

จากประเภทของการอ่านดังกล่าวพอสรุปได้ดังนี้ การอ่านมี 2 ประเภท คือ

1. การอ่านในใจ ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นมากในชีวิตประจำวันที่จะทำให้วัตถุประสงค์ทั้งหมดนี้ บรรลุ อาทิเช่น การอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ การอ่านเพื่อตอบคำถาม การอ่านเพื่อเรียงลำดับเหตุการณ์ เป็นการอ่านเพื่อชวนขยายหาความรู้และความเพลิดเพลินให้แก่ตนเอง เป็นการอ่านที่นับวันจะมีความสำคัญเพิ่มขึ้น นักเรียนควรได้รับการฝึกฝนให้อ่านเป็นไม่เพียงแต่ให้อ่านได้หรืออ่านคำ และวิเคราะห์ ความหรือเนื้อเรื่อง รวมทั้งวิพากษ์วิจารณ์เนื้อเรื่องได้

2. การอ่านออกเสียงมีคุณค่าทางการเรียนมาก ช่วยให้เด็กมีทักษะมากขึ้น อ่านได้คล่องแคล่ว ถูกต้อง รู้จักความไพเราะของบทหรือกรอนต่าง ๆ

2.1 อ่านออกเสียงบทหรือแก้วเพื่อสื่อสารให้ผู้อื่นรู้เรื่องและเข้าใจ

2.2 อ่านออกเสียงบทหรือกรอนประเภทต่าง ๆ เพื่อความไพเราะ ให้ผู้ฟังเกิดความซาบซึ้ง

หลักและทฤษฎีการสอนอ่าน

นักการศึกษาทั้งสองของไทยและของต่างประเทศได้กล่าวถึงทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการอ่านไว้หลายท่าน ดังนี้

สุมิตรา อังวัฒนกุล (2527 : 108 – 111) ได้กล่าวถึงทฤษฎีการสอนอ่านไว้ดังนี้

1. การอ่านที่เน้นพฤติกรรมการเรียนรู้เป็นการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้า และการตอบสนอง โดยให้การเสริมแรงที่เหมาะสมในขณะที่ตอบสนองต่อสิ่งเร้าจะทำให้เกิดการเรียนรู้ได้ดีขึ้น ดังนั้นการอ่านจึงเกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ที่มีการจัดลำดับไว้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งหมายถึงการอ่านต้องประกอบด้วยทักษะเบื้องต้นและทักษะที่มีความซับซ้อน แต่ทักษะที่เป็นพื้นฐานก็จะหลอมรวมเข้าด้วยกันโดยผ่านกลวิธีการฝึกให้นักเรียนแยกแยะได้ว่าส่วนใดเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับอักษร และส่วนใดเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องเนื้อหา

2. การอ่านที่เน้นความรู้ความเข้าใจ ทฤษฎีความรู้ความเข้าใจมีแนวคิดที่ว่า พฤติกรรมทุกอย่างจะต้องประกอบด้วยองค์ประกอบ 3 อย่าง คือ ประสบการณ์ในการเรียนรู้ การรู้จักสะสมความรู้ และการนำความรู้ไปใช้ ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่ของสมองส่วนกลางในการตีความตัวแปรต่าง ๆ การเรียนรู้จึงขึ้นอยู่กับ การเชื่อมโยงความรู้ใหม่เข้ากับประสบการณ์เดิมและแสดงออกอย่างเหมาะสม

3. การอ่านที่เน้นทฤษฎีพัฒนาการ มีแนวคิดในการเรียนรู้เกิดขึ้นตั้งแต่วัยที่ต้องพึ่งผู้อื่น และจะพัฒนาไปเรื่อย ๆ ตามวัย สิ่งสำคัญของช่วงอายุคือจะมีการเรียนรู้เฉพาะอย่างในแต่ละช่วงอายุ ถ้าช่วงนั้นไม่เกิดการเรียนรู้ที่เหมาะสมพัฒนาการเรียนรู้ในช่วงนั้นก็จะเป็นการบดบังไปและจะมีผลกระทบต่อ การเรียนรู้ในส่วนภายหลัง ดังนั้นการอ่านจึงเป็นกระบวนการรับรู้ ซึ่งมีพื้นฐานมาจากช่วงพัฒนาการต่าง ๆ ตามความสามารถที่นักเรียนแสดงออกในการอ่านเป็นเครื่องชี้ให้เห็นระดับพัฒนาการของนักเรียน

แม้นมาศ ชวลิต (2528 : 9) ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการอ่านเบื้องต้นดังต่อไปนี้

1. อย่าเริ่มด้วยการอ่านชั้นสูงเกินสติปัญญา
2. อ่านตามความสนใจและรสนิยม
3. อย่าฝืนอ่าน ต้องมีความสุขในการอ่าน
4. พัฒนาการอ่านตามระดับความรู้
5. อ่านเรื่องเดียวกันหลายครั้งจะได้รสต่างกัน
6. เลือกอ่านงานเขียนของนักเขียนอาวุโสที่มีทรรศนะตรงกัน
7. อ่านได้ทุกเวลาอย่าผัดผ่อน
8. ต้องอ่านด้วยวิจารณญาณ
9. อย่าเบื่อง่ายต้องมีเหตุผลของตนเองและเป็นสากล

บันลือ พฤษะวัน (2530 : 16 – 17) ได้กล่าวถึงการเรียนอ่านของเด็กไว้ 3 ทาง คือ

1. เด็กเรียนอ่านโดยอาศัยตาสังเกตภาพที่สัมผัสกับคำ ภาพที่แสดงอาการเคลื่อนไหว สัมพันธ์กับประโยค การเรียนด้วยวิธีนี้อาศัยภาพเป็นเครื่องช่วยอ่าน ซึ่งเด็กจะสามารถอ่านเรื่องราวโดยอาศัยประสบการณ์ของภาพเป็นเครื่องบอกความเป็นไปของเรื่อง

2. เด็กเรียนอ่านโดยใช้เสียงพาไป ใช้หูวิเคราะห์เสียงแล้วผสมเสียงอ่าน การอ่านแบบนี้อาศัยหูวิเคราะห์เสียงผสมเสียงอ่านคำแล้วอ่านออกเสียงตามไป

3. เด็กเรียนโดยอาศัยการจำรูปคำ การจำโครงร่างหยาบภายนอก ซึ่งคำเหล่านี้มีความหมายเด่นชัด เด็กจะระลึกถึงประสบการณ์เดิมเป็นเครื่องช่วยแปลความหมายและการแปลความหมายของประโยค โดยเข้าใจรูปของประโยคจะเข้าใจได้ดีกว่าจำเฉพาะคำ เด็กสนใจอ่านเรื่องราวมากกว่าการ

อ่านเป็นคำ ซึ่งมีความหมายน้อยไม่เด่นชัดและคำบางคำมีหลายความหมาย จึงต้องจำรูปคำในลักษณะการใช้ประโยคซึ่งสามารถทำความเข้าใจความหมายได้เด่นชัด เป็นการเรียนอ่านทางสมอง

ดังนั้นผู้วิจัยเห็นว่า ทฤษฎีการอ่านที่กล่าวมานั้นเป็นทฤษฎีการอ่านที่เน้นการจัดลำดับข้อความเน้นวิเคราะห์และเชื่อมโยงข้อความ รวมทั้งทฤษฎีการอ่านที่เน้นพฤติกรรม เน้นความรู้ความเข้าใจและเน้นทฤษฎีพัฒนาการ ตลอดจนวิธีการเรียนอ่านของเด็กซึ่งมีอยู่ 3 ทางด้วยกัน คือ การสังเกตภาพที่สัมพันธ์กับคำ อ่านโดยใช้เสียงพาไป การจำรูปคำ ซึ่งทฤษฎีเหล่านี้สามารถนำไปใช้เป็นหลักในการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนเพื่อความเข้าใจให้เกิดผลดี

3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการอ่านจับใจความ

ความสำคัญของการอ่านเพื่อจับใจความ

จากจุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่ว่า เพื่อให้นักเรียนมีความรู้กับหลักเกณฑ์ในการอ่านมีทักษะในการอ่านในใจและอ่านออกเสียงได้ถูกต้อง คล่องแคล่วรวดเร็ว สามารถถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกจากเรื่องที่อ่านได้ สามารถจับใจความสำคัญ คิดเชิงวิจารณ์และวิเคราะห์ใจความสำคัญ ปฏิบัติตนจนเป็นนิสัยที่ดีในการอ่านหนังสือ (กรมวิชาการ. 2535 : 16) ถ้านักเรียนมีพื้นฐานทักษะการอ่านจับใจความที่ดี ย่อมสามารถนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการศึกษาหาความรู้ในสาขาวิชาอื่น ๆ ได้เป็นอย่างดี จากความสำคัญของการอ่านจับใจความย่อมทำให้คนเรามีความฉลาดรอบรู้และเป็นนักปราชญ์ในอนาคต ฉะนั้น เราจะต้องให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการอ่านให้ได้ (สมบัติ มหารศ. 2523 : 43) ว่า การอ่านจับใจความเป็นเครื่องมือในการพัฒนาความพร้อม พัฒนานิสัยและทักษะความรู้ให้ผู้เรียนทุกคน

ความหมายของการอ่านจับใจความ

มีผู้ให้ความหมายการอ่านจับใจความไว้หลายทัศนะ ดังนี้

ชวน เพชรแก้ว (2528 : 39) เป็นการอ่านเพื่อจับใจความสำคัญหลัก ๆ จับประเด็นสำคัญแล้วเรียบเรียงเป็นภาษาของตนเองได้ และนอกจากนั้น วาสนา เกตุภาค (2521 : 9) และสมพร มั่นตะสูต (2526 : 5) กล่าวว่า การอ่านจับใจความสอดคล้องกับความหมายของการอ่านแตกต่างกันที่ว่่าปัจจัยสำคัญ คือการเข้าใจคำศัพท์ เพราะการรู้คำศัพท์จะสามารถเข้าใจเรื่องได้ดี นอกจากนี้ บันลือ พุกพะวัน (2530 : 127) กล่าวว่า การอ่านจับใจความเป็นการอ่านเพื่อทำความเข้าใจเนื้อเรื่อง เน้นการหาสาระสำคัญของเนื้อเรื่อง

บันลือ พฤษะวัน (2530 : 29 – 35) กล่าวว่า การอ่านจับใจความเป็นการอ่านเพื่อทำความเข้าใจเนื้อเรื่องเป็นการอ่านเพื่อต้องการทราบว่าเรื่องนั้นเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร มีความสำคัญตรงไหนและหมายความว่าอย่างไร จะเห็นได้ว่าการอ่านจับใจความ ส่วนใหญ่จะเน้นในเรื่องของความเข้าใจในเนื้อเรื่องที่อ่าน ค้นหาสาระสำคัญหรือประเด็นที่สำคัญของเรื่องที่ได้

สายสุณี สกุลแก้ว (2534 : 24) ได้ให้ความหมายไว้ว่า เป็นความสามารถของผู้อ่านที่จับใจความสำคัญของเรื่องที่ได้ถูกต้อง ตลอดจนวินิจฉัยคุณค่าสิ่งที่ตนอ่านได้อย่างมีเหตุผล

อรุณณี สานเสมา (2536 : 18) ได้ให้ความหมายของการอ่านจับใจความคือ การทำความเข้าใจเนื้อเรื่องหรือข้อความที่อ่านจับใจความสาระสำคัญแปลความ

รัชนีวรรณ สวงโท (2539 : 19) กล่าวว่า การอ่านจับใจความคือ การทำความเข้าใจประเด็นของเรื่องหรือข้อความที่อ่านสามารถจับใจความของเรื่องได้ แปลความของสิ่งที่อ่านได้และเข้าใจจุดหมายสำคัญของเรื่องนั้น

ดังนั้น การอ่านจับใจความตามความหมายข้างต้น จึงสรุปได้ว่าหมายถึง การทำความเข้าใจเนื้อเรื่องหรือข้อความที่อ่าน เพื่อต้องการทราบว่าเรื่องนั้นเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไรมีความสำคัญตรงไหนและหมายความว่าอย่างไร จึงเห็นได้ว่าการอ่านจับใจความส่วนใหญ่เป็นในเรื่องของความเข้าใจในเรื่องที่อ่าน ค้นหาสาระสำคัญหรือประเด็นสำคัญในเรื่องที่ได้

จุดมุ่งหมายของการอ่านจับใจความ

สมบัติ มหาเรศ (2523 : 68) กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการอ่านจับใจความไว้ว่า

1. เพื่อให้นักเรียนอ่านและจับใจความได้ ไม่ใช่เรียนจบในชั่วโมงเท่านั้น เพื่อให้กิจกรรมการอ่านมีความหมาย การอ่านจึงควรเป็นการอ่านจากเอกสารที่นอกเหนือจากหนังสือเรียนและหนังสือไม่ควรหนามาก ควรจับเวลาให้พอ
2. ให้ผู้อ่านสามารถบอกรายละเอียดของเรื่องราวที่อ่านว่ามีสาระอะไรบ้าง โดยเล่ารายละเอียดได้ชัดเจนจึงแสดงว่าผู้อ่านมีความเข้าใจในเรื่องที่อ่าน
3. อ่านเพื่อปฏิบัติตามคำสั่งและคำแนะนำ
4. ฝึกการใช้สายตา นิยมการอ่านเพื่อฝึกการอ่านเร็วและตอบคำถามได้ถูกต้องแม่นยำ
5. อ่านเพื่อสรุปหรือย่อเรื่องที่อ่านเกี่ยวกับอะไร
6. อ่านแล้วสามารถคาดการณ์ ทำนายเรื่องว่าจะลงเอยอย่างไร
7. อ่านและทำรายงานย่อสรุป มีการฝึกโน้ตย่อ
8. อ่านเพื่อหาความจริง และแสดงข้อคิดเห็นได้

หลักสำคัญในการอ่านจับใจความ

ในการสอนทักษะการอ่านจับใจความนั้น ครูผู้สอนจะต้องคำนึงถึงหลักสำคัญในการนำไปปฏิบัติและใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งจะช่วยให้การสอนอ่านจับใจความประสบผลสำเร็จบรรลุตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ โดยเฉพาะเรื่องของความสนใจในการอ่านจับใจความ ครูต้องมีความพยายามสร้างความสนใจให้กับนักเรียน เพื่อให้นักเรียนได้มองเห็นความสำคัญและคุณค่าของการอ่านจับใจความ ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแต่ละครั้งครูผู้สอนต้องคำนึงถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการอ่านของนักเรียน สิ่งที่สำคัญอีกประการหนึ่งก็คือการวัดผลการสอนอ่านอยู่เสมอ เพื่อจะได้ทราบปัญหาและแนวทางแก้ไขข้อบกพร่องได้ทันที่

บันลือ พุทฺษะวัน (2530 : 146) ได้กล่าวถึงการอ่านจับใจความไว้ว่า เป็นการอ่านเพื่อต้องการทราบว่า เรื่องนั้นเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไรและหมายความว่าอย่างไร ซึ่งขั้นตอนการฝึกอ่านจับใจความมีดังนี้

ขั้นตอนการฝึก

1. อ่านเรื่องราวผ่าน ๆ โดยตลอด เพื่อให้รู้ว่าเรื่องนั้นว่าด้วยเรื่องอะไร จุดใดบ้าง ตอนใดเป็นตอนสำคัญของเรื่อง
2. อ่านซ้ำตอนที่ไม่เข้าใจและตรวจสอบความสำคัญของเรื่องด้วยตนเอง
3. ตอบคำถามสั้น ๆ ใครทำอะไร ที่ไหน เมื่อไรหรือทำบันทึกเพื่อทดสอบความเข้าใจของตนเอง เรียบเรียงใจความสำคัญของเรื่องด้วยตนเอง

ข้อเสนอแนะในการฝึก

1. สอนคำที่ควรศึกษาหรือคำที่มีความหมายพิเศษให้ก่อน เพื่อไม่ให้มีปัญหาเกี่ยวกับการตีความและจับใจความ
2. ตั้งคำถามเพื่อค้นหาคำตอบเพื่อให้นักเรียนรู้จุดประสงค์ก่อนอ่าน
3. สรุปโครงเรื่องให้ฟังก่อนอ่าน
4. สนทนาเกี่ยวกับภาพหรือประสบการณ์ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับเนื้อเรื่องที่อ่าน
5. กำหนดเวลาในการอ่านให้เหมาะสมกับจำนวนคำและลดเวลาให้น้อยลงทีละน้อย (จำนวนคำหมายคำตามหลักภาษา)

6. ควรแนะนำให้ผู้รู้ว่าคุณค่าหรือใจความสำคัญของแต่ละย่อหน้า จะอยู่ที่ตอนต้น ๆ ของย่อหน้าหรือตอนท้ายของย่อหน้าจะอยู่ที่ตอนสุดท้ายของเรื่อง แต่ถ้าเป็นบทสนทนาหรือบทร้อยกรอง จะต้องอ่านเพื่อจับใจความทุกบรรทัด

7. ควรนำเรื่องง่าย ๆ สั้น ๆ ให้ฝึกก่อน แล้วเพิ่มความยาวขึ้นตามลำดับ

8. ให้ปฏิบัติกิจกรรมต่อเนื่องหลังจากอ่าน เช่น ตอบคำถาม สรุปเรื่องเพื่อทดสอบความเข้าใจ

9. หลังการอ่านในใจแล้ว อ่านให้อ่านออกเสียงอีก โดยเฉพาะเนื้อเรื่องที่เป็นบทละคร บทร้อยกรอง

ทัศนีย์ ศุภเมธี (2533 : 89) กล่าวถึงการสอนอ่านเพื่ออ่านจับใจความสำคัญซึ่งสอดคล้องกับกรมวิชาการ (2533 : 49 – 50) ว่าเป็นการอ่านในใจโดยมุ่งแต่เนื้อเรื่องไม่ต้องพะวงกับการออกเสียง โดยครูให้ตั้งคำถามตัวเองจากเรื่องที้อ่านว่าเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร ที่ไหน อย่างไร ฯลฯ และในการสอนครูควรแนะแนวทางให้ก่อนเพื่อที่จะช่วยให้การอ่านจับใจความได้ผลดี เช่น

10. อธิบายคำบางคำที่มีความหมายพิเศษหรือคำที่ควรทราบก่อน เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาในการเข้าใจความหมายในขณะที่อ่านจับใจความ

11. ให้นักเรียนรู้จักมุ่งหมายในการอ่านหรืออาจมีการตั้งคำถามเพื่อค้นหาคำตอบจะช่วยให้ นักเรียนอ่านจับใจความในขณะที่อ่านจับใจความ

12. มีการสนทนาเกี่ยวกับเค้าโครงเรื่องที่จะอ่านก่อนหรือสนทนาเกี่ยวกับภาพหรือประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับเนื้อเรื่องที่จะอ่าน

13. กำหนดเนื้อหาและเวลาที่ให้อ่านได้อย่างเหมาะสมกับระดับ วัยและความสามารถ

14. ควรมีโอกาสต่อเนื่องหลังจากการอ่าน เช่น ให้ตอบคำถามหรือให้เขียนสรุปเรื่องราวเพื่อทดสอบความเข้าใจหรืออาจให้อ่านออกเสียงซ้ำในเนื้อหาอื่นอีกก็ได้

องค์ประกอบของการอ่านเพื่อจับใจความ

องค์ประกอบที่ทำให้เข้าใจการอ่านเพื่อจับใจความของเรื่องที้อ่าน มีผู้เสนอความคิดไว้พอสรุปได้ดังนี้

สุนาฏ นิธิมูทรากุล (2520 : 7 – 8) กล่าวว่า ความเข้าใจของการอ่านแต่ละบุคคลจะสูงหรือต่ำขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลาย ๆ ประการ เช่น

1. ชนิดของความเข้าใจในการอ่านบุคคลจะเข้าใจการอ่านสิ่งที่เขาอ่านแตกต่างกันออกไปตามประสบการณ์เดิมของตน และความคิดอันเป็นวัตถุประสงค์ของการอ่านที่เกิดขึ้นในขณะนั้น วัตถุประสงค์ในการอ่านมีดังนี้

- 1.1 อ่านเพื่อเก็บใจความสำคัญ
- 1.2 อ่านเพื่อศึกษารายละเอียดที่สำคัญ
- 1.3 เพื่อศึกษาคำแนะนำต่าง ๆ เช่น การใช้เครื่องมือ เป็นต้น
- 1.4 อ่านเพื่อคาดการณ์ว่าเรื่องจะลงเอยเช่นไร
- 1.5 อ่านเพื่อศึกษาคุณค่าของสิ่งที่อ่าน
- 1.6 อ่านเพื่อรวบรวมเรื่องหรือย่อเรื่องแล้วนำมาเขียนใหม่
- 1.7 อ่านเพื่อเปรียบเทียบกับเรื่องราวหรือข้อความอื่น
- 1.8 อ่านเพื่อจดจำและเข้าใจเนื้อเรื่อง สำหรับนำไปใช้ชั่วคราวหรือนำไปใช้ตลอดไป

2. พิสัยของความเข้าใจในการอ่าน เด็กจะอ่านได้ดีขึ้นและถูกต้องเพียงใดขึ้นอยู่กับพิสัยของหมุ่คำที่เด็กอ่านเข้าใจได้และขึ้นอยู่กับความสามารถทางสติปัญญาชนิดของประสบการณ์เก่าและความยากง่ายของข้อความที่เด็กอ่านด้วย

3. ความถูกต้องของความเข้าใจในการอ่านช่วยให้เด็กเข้าใจเรื่องราวที่อ่านมากน้อยต่างกัน ความถูกต้องในการเข้าใจของเด็กย่อมแตกต่างกันมากน้อยตามประสบการณ์ความยากง่ายของข้อความนั้น ๆ

4. ระดับความเข้าใจในการอ่านขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายประการด้วยกัน เป็นต้นว่าสติปัญญา ความสามารถในการอ่าน ความเข้าใจคำศัพท์ที่อ่านและวิธีการพิเศษเฉพาะตัวของผู้อ่านแต่ละคนรวมทั้งประสบการณ์เดิมของแต่ละคน

5. ความเร็วของความเข้าใจในการอ่านต้องอาศัยความเข้าใจในคำศัพท์ ความสามารถในการนึกภาพสิ่งที่อ่าน ความยากง่ายของข้อความและสิ่งอื่น ๆ

เวนไรท์ (Wainwright. 1972 : 36 – 38) กล่าวว่า ผู้ที่จะเข้าใจเรื่องราวที่ตนอ่านได้ต้องมี ความสามารถดังนี้

1. เก็บความสำคัญและระลึกได้เมื่อต้องการ
2. เลือกอ่านแต่หัวข้อสำคัญ
3. ตีความใจความสำคัญและแนวความคิดในเรื่องได้
4. สรุปเรื่องราวต่าง ๆ จากเรื่องที่ได้
5. สรุปและประเมินค่าเนื้อเรื่องที่ตนอ่านได้
6. เชื่อมโยงความรู้ที่ได้มากับประสบการณ์

จรรยา บุญมีประเสริฐ (2537 : 25) กล่าวว่า องค์ประกอบพื้นฐานที่สำคัญของความเข้าใจในการอ่านมีอยู่ 9 ประการ คือ

1. ความรู้ในเรื่องศัพท์
  2. ความมีเหตุผลในการอ่าน ความสามารถในการหาความหมายและรวบรวมความหมายของใจความหลาย ๆ ใจความเข้าด้วยกัน
  3. ความสามารถในการค้นหาข้อความ ที่ผู้เขียนแสดงสาระสำคัญของเนื้อเรื่องอย่างกระชับแจ่มแจ้งเพื่อเป็นประโยชน์ในการรวบรวมความคิดของเรื่องได้
  4. ความสามารถในการแสดงความมุ่งหมาย ความสนใจหรือความคิดของผู้เขียน
  5. ความสามารถที่จะหาความมุ่งหมายของคำที่ไม่คุ้นเคยจากข้อความ หรือสามารถตัดสินใจได้ว่าในบรรดาความหมายหลาย ๆ อย่างของคำนั้น ความหมายใดจะเหมาะสมกับคำนั้นในข้อความนั้น
  6. ความสามารถในการรวบรวมเนื้อความย่อย ๆ ที่ปรากฏในเนื้อเรื่องที่อ่านได้
  7. ความสามารถในการติดตามวิธีดำเนินเรื่องของเรื่องราวที่อ่าน และสามารถคาดคะเนเรื่องราวที่เกิดขึ้นก่อนและภายหลังเรื่องที่อ่านได้
  8. ความรู้เรื่องวิธีการเขียนต่าง ๆ
  9. ความสามารถในการหาใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน
- ฟรอส (Frost. 1967 : 43) ได้กล่าวว่า ความเข้าใจในการอ่านจะต้องมีองค์ประกอบที่สำคัญ ดังนี้
1. องค์ประกอบด้านคำและความหมายของคำ (Word Factor) หมายถึง รูปคำและความหมายของคำนั้น ๆ
  2. องค์ประกอบในการเรียบเรียงถ้อยคำ (Verbal Factor) หมายถึง ความสามารถในการเชื่อมโยงความหมายของคำต่าง ๆ ที่อยู่รอบ ๆ โดยไม่ต้องใช้เหตุผลทางนามธรรมมากนัก อาจกล่าวได้ว่าเป็นความสามารถในการเข้าใจรายละเอียดของประโยคแต่เพียงภายนอก มิใช่ความหมายภายในหรือความสามารถในการเข้าใจรายละเอียดของประโยคย่อย ๆ และสามารถในการจัดลำดับขั้นตอนของข้อความได้
  3. องค์ประกอบด้านการสรุปที่เป็นเหตุผล (Abstract Reasoning) หมายถึง เหตุผลทางนามธรรมจากตัวอักษรที่ปรากฏในข้อความ เป็นการสังเคราะห์ใจความสำคัญของข้อความนั้นเป็นการคิดแบบอุปมาและการแก้ปัญหา
- บุช และเฮิบเนอร์ (Bush and Heubner. 1970 : 79) ได้กล่าวถึงความเข้าใจในการอ่านว่าต้องประกอบด้วย
1. การตีความของตัวหนังสือหรือสัญลักษณ์ที่เขียนขึ้น

2. การจับความหมายได้
3. การซึมซาบหรือความเข้าใจความคิดที่ผู้เขียนเสนอได้โดยตลอด
4. กระบวนการคิดหาเหตุและความหมาย

ดังนั้น จากองค์ประกอบที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่า การที่นักเรียนจะสามารถจับใจความหรือเข้าใจความหมายของเรื่องราวที่อ่านได้นั้นจะต้องประกอบด้วยความสามารถพื้นฐานหลายประการด้วยกัน เช่น ความรู้ในเรื่องคำศัพท์ การเข้าใจประโยค ความสามารถในการหาใจความสำคัญ ความมีเหตุผลในการอ่าน ความสามารถเหล่านี้ครูต้องให้ความสนใจเป็นพิเศษที่จะสร้างให้มีขึ้นในตัวเด็ก โดยจะต้องได้รับการสร้างที่ถูกต้องจึงจะเกิดประโยชน์กับเด็กต่อไป

ระดับความเข้าใจในการอ่าน

ในการอ่านสื่อใด ๆ ก็ตามผู้อ่านไม่สามารถทำความเข้าใจเรื่องที่อ่านได้ การอ่านนั้น ๆ ย่อมไม่เกิดประโยชน์ ซึ่งผู้เชี่ยวชาญด้านการอ่าน ๆ ได้กล่าวถึงความเข้าใจในการอ่านไว้ต่าง ๆ ดังนี้

ฉวีลักษณ์ บุญยะกาญจน์ (2525 : 75) จัดอันดับความเข้าใจในการอ่านเป็น 3 ระดับดังนี้

1. การอ่านเอาเรื่อง (Literal Reading) การอ่านระดับนี้บ่งชี้ชัดแล้วว่าอ่านหนังสืออ่านอ่านได้ อ่านแล้วรู้เรื่องว่าอ่านอะไรเป็นอย่างไรเกี่ยวข้องกับใคร ผู้อ่านจะใช้ความสามารถด้านความจำเป็นส่วนใหญ่

2. การอ่านชั้นแปลความ ตีความ ขยายความ (Interpretative Reading) ผู้อ่านต้องใช้ความสามารถนอกเหนือไปจากการอ่านเอาเรื่องคือต้องจำเรื่อง ต้องแปลความ ต้องขยายความ เป็นระดับความเข้าใจที่สูงไปกว่าการอ่านเอาเรื่อง

3. การอ่านชั้นวิจารณ์ (Critical Reading) การอ่านระดับนี้ต้องใช้ความสามารถของสติปัญญาชั้นสูง โดยอาศัยการอ่านระดับอ่านเอาเรื่อง การแปลความ

จรรยา บุญมีประเสริฐ (2537 : 23) ได้แสดงความเห็นว่า ความเข้าใจในการอ่านไม่ได้จำกัดอยู่ที่เพียงการตอบคำถามได้ถูกต้องเท่านั้นแต่หมายถึงความเข้าใจ 2 ระดับคือ

1. ระดับต่ำ ความเข้าใจระดับนี้จะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อผู้อ่านพอใจกับสิ่งที่ตนอ่านเข้าใจความหมาย และมีมโนทัศน์อย่างถูกต้องตามหลักไวยากรณ์
2. ระดับสูง นักเรียนต้องจับใจความสำคัญให้ได้ เข้าใจถึงแก่นของแนวคิดที่เขียนอยู่ และสามารถเปรียบเทียบแนวคิดเหล่านั้นกับสิ่งที่เคยรู้มา เพื่อที่จะรับเอาสาระสำคัญและแนวคิดใหม่มาผสมผสานเป็นมโนทัศน์ทั้งใหม่และเก่าให้เข้ากัน

บาเรทท์ (สายสุณี สกกุลแก้ว. 2534 : 21 ; อ้างอิงจาก Barret. 1960 : 152) ได้จัดลำดับขั้นตอนการอ่านโดยอาศัยการแบ่งประเภท

วัตถุประสงค์ของการศึกษาออกเป็น 5 ชั้น ดังนี้

1. ระดับการอ่านตามตัวอักษร (Literal Comprehension Level) คือ ความสามารถในการอ่านจับใจความรายละเอียดต่าง ๆ จับใจความสำคัญและลำดับเหตุการณ์ต่าง ๆ สามารถเปรียบเทียบเรื่องราวที่อ่านทั้งในแง่ของความแตกต่างและความเหมือน ทราบความสัมพันธ์ระหว่างเหตุผล ทราบถึงลักษณะเฉพาะของตัวละครในเรื่องที่อ่าน และสามารถจำแนกและทบทวนเรื่องที่อ่านได้
2. ระดับการจัดระเบียบเรื่องใหม่ (Reorganization Level) ความสามารถในการแยกแยะประเภทของสิ่งต่าง ๆ ให้สามารถย่อเรื่องได้ทั้งหมดหรือข้อความบางตอนได้ สามารถสรุปและสังเคราะห์เรื่องที่อ่านได้
3. ระดับการให้ความคิดเห็น (Inferential Comprehension Level) ได้แก่ ความสามารถในการนำความคิดเห็นและรายละเอียดที่ได้จากการอ่านความคิดเห็น และประสบการณ์ส่วนตัวมาใช้ สรุปหัวข้อวินิจฉัยสนับสนุนรายละเอียด สรุปใจความสำคัญ ลำดับเหตุการณ์และการตีความของภาษา ซึ่งมีได้ปรากฏให้เห็นตรงจากข้อความที่อ่าน
4. ระดับประเมินผล (Evaluation) เป็นความสามารถที่จะตัดสินใจและประเมินผลด้วยตนเองว่าเรื่องที่อ่านนั้นอะไรเป็นข้อเท็จจริง (Fact) อะไรเป็นจินตนาการ (Fantasy) อะไรเป็นความคิดเห็น (Opinions) ตลอดจนสามารถประเมินความเชื่อถือได้ของเรื่องที่อ่าน และประเมินผลในแง่ของความคิดเห็นส่วนตัวว่ามีคุณค่าเหมาะสมที่จะยอมรับหรือไม่
5. ระดับความซาบซึ้ง (Appreciation) ความสามารถในระดับนี้เป็นการอ่านในระดับสูงสุด คือมีอารมณ์ตอบสนองตามเนื้อเรื่องตามภาษาของผู้เขียน ตลอดจนการสร้างภาพพจน์และการแสดงออกทางอารมณ์จากการที่ได้อ่านเรื่องราว

ดัลล์แมน (Dalman. 1974 : 166) ได้แบ่งระดับการอ่านออกเป็น 3 ระดับ คือ

1. ระดับความเข้าใจข้อเท็จจริง (Factual Level) หมายถึง ความเข้าใจเนื้อเรื่องที่อ่านตามตัวหนังสือที่เขียนไว้
2. ระดับความเข้าใจข้อเท็จจริง (Interpretative Level) คือ ความเข้าใจโดยอาศัยการสรุปความ ตีความ และแปลความหมายจากเรื่องที่อ่านได้
3. ระดับความเข้าใจขั้นประเมินค่า (Evaluation Level) คือ ความสามารถในการประเมินค่าสิ่งที่ผ่านมา โดยอาศัยความรู้และประสบการณ์ของผู้อ่านพิจารณาตัดสิน

สรุปเมื่อพิจารณาถึงระดับความเข้าใจการอ่านนั้น จะเห็นได้ว่าระดับของความเข้าใจในการอ่านนั้นจะมีความแตกต่างกัน ซึ่งขึ้นอยู่กับจุดประสงค์ของการอ่านและความสามารถของผู้อ่าน เพราะถ้าผู้อ่านไม่สามารถเข้าใจสิ่งที่อ่าน ไม่สามารถจับใจความสำคัญของสิ่งที่อ่าน จะไม่สามารถนำความรู้ ความคิดจากสิ่งที่อ่านไปใช้ให้เกิดประโยชน์ ฉะนั้น ในการสอนอ่านจับใจความผู้สอนจำเป็นต้องฝึกฝนให้ผู้เรียนมีคุณสมบัติเหล่านี้เพื่อพัฒนาการอ่านจับใจความให้ได้ผล

ทักษะการสอนอ่านเพื่อจับใจความ

การอ่านเป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับทักษะหลายด้าน ทักษะต่าง ๆ เหล่านี้เป็นสิ่งที่จำเป็นที่จะต้องเกิดขึ้นในตัวเด็ก แต่ทักษะดังกล่าวไม่สามารถที่จะเกิดขึ้นเองได้ ครูผู้สอนต้องฝึกให้เกิดขึ้นในตัวเด็ก ได้มีผู้เชี่ยวชาญทางด้าน การอ่านได้กล่าวและเสนอแนะแนวทางไว้ดังนี้

วีณา วิสเพ็ญ (2521 : 147) กล่าวถึงทักษะการสอนอ่านเพื่อความเข้าใจว่า

1. ความสนใจของเด็ก เด็กแต่ละคนมีความสนใจไม่เหมือนกันควรส่งเสริมให้มีประสบการณ์ การอ่านอย่างกว้างขวางตามความสนใจ
2. ทักษะ การสอนอ่านครูผู้สอนควรคำนึงถึงทักษะการอ่าน เช่น เด็กเล็กชอบอ่านดัง ๆ เพื่อฟังเสียงของตนเองจึงจะเข้าใจ ส่วนเด็กโตควรส่งเสริมให้เด็กอ่านในใจและจับใจความให้มากขึ้น
3. การสร้างนิสัยในการอ่าน ครูต้องสร้างนิสัยให้เด็กรักการอ่านโดยวิธีต่าง ๆ เช่น ให้เด็ก ทำบัตรรายการชื่อหนังสือที่อ่านและให้รายงานด้วย
4. จุดประสงค์ในการอ่าน ครูชี้แนวทางการอ่านให้เด็กโดยชี้ให้เห็นว่าการอ่านมี 2 ชนิด คือ การอ่านเพื่อความรู้อ่านเพื่อความบันเทิง
5. วิจารณ์งานในการอ่าน ในการอ่านนอกจากจะอ่านเป็นและอ่านแตกแล้วจะต้องเกิด วิจารณ์งาน เกิดความเข้าใจลึกซึ้งในเรื่องที่อ่านด้วย

สมถวิล วิเศษสมบัติ (2528 : 73 – 75) กล่าวว่า สิ่งสำคัญที่จะช่วยให้การอ่านเข้าใจได้ดี คือ

1. ความเข้าใจในการอ่าน หมายถึง ความเข้าใจในลายลักษณ์อักษรหรือข้อความที่อ่าน อย่างครบถ้วนคืออ่านรู้เรื่อง
2. ความเร็วในการอ่านมีความสำคัญรองลงมาจากความเข้าใจในการอ่าน ผู้ที่อ่านได้เร็ว และอ่านได้มากย่อมได้เปรียบในด้านการเรียนหรือการทำงานและอื่น ๆ
3. วิจารณ์งานเป็นส่วนหนึ่งของความเข้าใจเพราะผู้อ่านหนังสือเข้าใจถึงจุดประสงค์ของ ผู้เขียน จะได้ไม่ตกเป็นเครื่องมือหรือเหยื่อของการโฆษณาต่าง ๆ

4. นิสัยเกิดขึ้นเพราะการฝึก ถ้านิสัยที่ดีในการอ่านจะช่วยให้อ่านได้เร็ว เช่น ความตั้งใจที่จะอ่านอย่างแน่วแน่ การไม่ออกเสียง การทำปากขมขมมิบไม่ใช้นิ้วหรือดินสอชี้ในขณะที่อ่าน

5. ความสนใจในการอ่าน ความสนใจสม่ำเสมอจะทำให้เกิดรักการอ่าน

สุขุม เฉลยทรัพย์ (2531 : 191 ; อ้างอิงจาก Rissel. 1961 : 148) ได้ให้ข้อเสนอแนะว่า ทักษะในการอ่านนั้นต้องอาศัยการฝึกฝนอย่างเพียงพอ โดยเฉพาะวัยเด็กจะทำให้เกิดนิสัยรักการอ่าน ทักษะดังกล่าวที่ควรคำนึงถึงก็คือ

1. ความสามารถในการอ่านคือส่งเสริมให้เด็กอ่านด้วยความเข้าใจ
2. ความสามารถในการจำ จดจำคำใหม่ ๆ จากตอนที่อ่านได้
3. ความสามารถในการอ่านออกเสียงโดยมีจังหวะและออกเสียงให้ผู้ฟังสนใจ
4. ความสามารถในการอ่านในใจได้เร็วกว่าการอ่านออกเสียง
5. ความสามารถในการเลือกและจับกลุ่มความคิดตลอดถึงการตอบปัญหาและเข้าใจ
6. มีความรู้ในการปรับปรุงแก้ไขแสงสว่างที่ใช้ในการอ่าน
7. มีความสามารถในการใช้การอ่านเป็นแนวทางในการค้นหาความรู้ในการแก้ไขปัญหา

ต่าง ๆ

จรรยา บุญมีประเสริฐ (2537 : 29) ได้เสนอแนะแนวทางการสอนอ่านเพื่อความเข้าใจไว้ ดังนี้

1. ให้นักเรียนเข้าใจความ กลุ่มคำ ประโยคและข้อความสั้น ๆ
2. ฝึกให้นักเรียนจับความคิดที่สำคัญโดยตั้งคำถามให้ตอบ
3. ฝึกให้อ่านเพื่อสังเกตรายละเอียดที่เกี่ยวข้อง
4. ฝึกอ่านเพื่อคาดการณ์สิ่งที่จะเกิดขึ้นต่อไป
5. ฝึกให้อ่านโดยกำหนดว่าต้องการให้รู้เรื่องอะไรบ้าง
6. ฝึกให้อ่านเพื่อให้มีจินตนาการเพิ่มขึ้น
7. ฝึกให้อ่านเพื่อให้ทราบแนวการจัดลำดับความ
8. ขยายความในคำตอบออกไปอีก เมื่อต้องการรายละเอียดที่จำเป็นของใจความสำคัญ

กุสซัค (อรรถ พลายนหาร. 2536 : 25 ; อ้างอิงจาก Guszuk. 1978 : 182) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับทักษะที่สำคัญในการอ่านเพื่อความเข้าใจว่า การสอนให้นักเรียนมีความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจควรคำนึงถึงหลัก 5 ประการ คือ

1. การฝึกให้นักเรียนคาดการณ์ล่วงหน้าว่าสิ่งที่จะได้อ่านต่อไปนี้ในการอ่านน่าจะเป็นอย่างไร

2. การฝึกให้นักเรียนรู้จักแหล่งต้นคว้า เช่น ห้องสมุด รู้จักหนังสือที่จะค้นคว้าหลาย ๆ ประเภท รู้จักส่วนต่าง ๆ ของหนังสือ
3. ฝึกให้นักเรียนรู้จักนำความรู้ที่ได้มาจัดระบบระเบียบเสียใหม่
4. การฝึกให้นักเรียนรู้จักพิจารณาว่าสิ่งใดมีความสำคัญควรจดจำ
5. การฝึกให้นักเรียนรู้จักประเมินผลสิ่งที่อ่าน ว่าเป็นความจริงหรือความคิดเห็นส่วนตัวของผู้เขียนและเชื่อถือได้หรือไม่

ดังนั้นจะเห็นว่าในการสอนอ่านเพื่อให้นักเรียนเกิดความเข้าใจในเรื่องที่อ่านนั้น ประกอบไปด้วยแนวทางหรือขั้นตอนหลายประการ ครูผู้สอนต้องศึกษาให้เข้าใจและนำไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับเนื้อหาและโรงเรียนของตนเอง เพราะขั้นตอนและแนวทางบางอย่างอาจจะไม่เหมาะสมกับนักเรียนเสมอไปทุกขั้นตอน ครูผู้สอนต้องรู้จักเลือกใช้ให้เหมาะสมจึงจะทำให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

การสอนอ่านโดยวิธีให้นักเรียนเรียนด้วยตนเอง

การสอนอ่านโดยทั่วไป ครูมักจะใช้แบบเรียนเพื่อให้นักเรียนอ่าน แบบเรียนจะประกอบด้วย บทอ่าน คำศัพท์ สำนวน และคำถามที่เกี่ยวข้อง เนื้อเรื่องที่อ่าน วิธีการสอนอ่านดังกล่าวทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนมีเพียงเล็กน้อยคือ ครูมีหน้าที่บอกให้นักเรียนอ่านตามแบบที่กำหนดให้ แล้วตอบคำถามท้ายบทและครูจะเฉลยคำตอบภายหลัง นอกจากนี้ยังทำให้นักเรียนไม่มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมากเท่าที่ควร เพราะไม่มีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการเลือกบทเรียน แบบฝึกหัดตลอดจนเป็นการไม่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน ทำให้เป็นการจำกัดในเรื่องความคิดที่จะสร้างสรรค์

ในปัจจุบันการเรียนการสอนภาษาไทย มีแนวโน้มที่จะมุ่งการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่จะให้ความสำคัญแก่ผู้เรียนมากกว่าแต่ก่อนการสอนโดยให้นักเรียนเรียนด้วยตนเอง เป็นวิธีสอนที่มีการส่งเสริมให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้เป็นอย่างมากที่สุด

จุดมุ่งหมายของการเรียนด้วยตนเอง

จุดมุ่งหมายของการเรียนด้วยตนเองมีดังนี้คือ

1. ส่งเสริมความสามารถของบุคคล
2. มุ่งแก้ปัญหาความยากง่ายของบทเรียน

3. การใช้เวลาในการเรียนขึ้นอยู่กับเนื้อหาและผู้เรียน ความยากมากน้อยแค่ไหน นักเรียนคนใดที่เรียนจบแล้วสามารถที่จะเรียนต่อไปได้อย่างรวดเร็ว

4. เพื่อเน้นให้เกิดเสรีภาพในการเรียน

ทำให้ผู้เรียนได้เรียนโดยไม่จำกัดเวลาและสถานที่เป็นการเสริมแรงจูงใจ เพราะผู้เรียนสามารถที่จะเรียนด้วยตนเอง ในเมื่อผู้เรียนมีความพยายามที่จะเรียน เวลาเรียนจะเรียนด้วยตนเองได้

การวัดความเข้าใจในการอ่านจับใจความ (Measuring Reading Comprehension)

สายสุณี สกกุลแก้ว (2534 : 30 – 31) ได้กล่าวถึงการวัดความเข้าใจในการอ่านจับใจความไว้ดังนี้

การวัดความเข้าใจในการอ่านจับใจความอาจกระทำได้ด้วยวิธีต่าง ๆ ครูจะใช้วิธีใดขึ้นอยู่กับจุดมุ่งหมายเป็นสำคัญ เครื่องมือในการวัดความเข้าใจในการอ่านจับใจความแบ่งเป็น 2 ชนิด คือ

1. แบบทดสอบมาตรฐาน (Standardized Test) ข้อสอบนี้นำไปให้นักเรียนทำเพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านกับเกณฑ์ปกติ (Norms) แบบทดสอบนี้ประกอบด้วยข้อความเป็นตอน ๆ หรือเรื่องสั้น ๆ ให้นักเรียนอ่านแล้วเลือกคำตอบเรียงจากง่ายไปหายาก จำกัดเวลา นักเรียนจะได้รับคะแนนความสามารถของความเข้าใจในการอ่าน แบบทดสอบคะแนนจะออกมาในรูปคะแนนดิบ (Raw Score) เปอร์เซ็นไทล์ (Percentile) หรือระดับ (Grade Equivalent)

2. แบบทดสอบชนิดอิงเกณฑ์ (Criterion Referenced Tests) มีข้อสอบเป็นตอน ๆ หรือเรื่องสั้น ๆ ให้นักเรียนอ่านแล้วเลือกคำตอบ แต่ไม่เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านกับเกณฑ์ปกติหรือกับนักเรียนกลุ่มอื่น ๆ คะแนนของนักเรียนขึ้นอยู่กับผลสัมฤทธิ์การอ่านเกณฑ์ที่ถือนักเรียนมีความสำเร็จจากการเรียนอ่านนั้นอยู่ระหว่างเกณฑ์ 80 และ 90 เปอร์เซ็นต์

สรุปได้ว่าการอ่านจับใจความที่จะประสบความสำเร็จนั้น นักเรียนต้องรู้จักจุดมุ่งหมายในการอ่านว่าจะอ่านเพื่ออะไร หรือจะอ่านอะไรและประการสำคัญต้องพยายามจับใจความสำคัญของเรื่องให้ได้รู้แนวคิดของเรื่องว่าเป็นอย่างไร ต้องฝึกอ่านจับใจความอยู่เสมอจึงจะช่วยให้อ่านได้เร็วขึ้นและจะเป็นประโยชน์ต่อตัวนักเรียนเอง

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน

ในประเทศไทย

วันเพ็ญ สุภิกิต (2528 : 63) ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านและทัศนคติต่อภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยวิธีอ่านแล้วเขียนลำดับเรื่องราวด้วยวิธีอ่าน

และทำแบบฝึกหัด ผลการวิจัยพบว่านักเรียนที่เรียนโดยวิธีอ่านแล้วเขียนลำดับเรื่องราวมีความเข้าใจในการอ่านสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยวิธีอ่านแล้วทำแบบฝึกหัดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

กรรณิการ์ อุ่นแจ่ม (2528 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลของการใช้กิจกรรมเสริมทักษะการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ ผลพบว่าผลสัมฤทธิ์ด้านทักษะการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษของนักเรียนในระดับการอ่านตามตัวอักษร การให้ความคิดเห็นและการประเมินผลสูงกว่าเกณฑ์การประเมินผลสัมฤทธิ์ด้านทักษะการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

พรทิพย์ สุทธิพันธ์ (2529 : บทคัดย่อ) ศึกษาการเปรียบเทียบผลการอ่านจับใจความเองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนอนุบาลระนอง จังหวัดระนอง ที่เรียนโดยใช้และไม่ใช้แบบฝึกการอ่าน ผลปรากฏว่าสัมฤทธิ์ผลการอ่านจับใจความของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 กลุ่มทดลองซึ่งใช้แบบฝึกการอ่านมีคะแนนการอ่านจับใจความสูงกว่ากลุ่มควบคุมที่ไม่ได้ใช้แบบฝึกการอ่าน

วรายา เพชรประดับ (2529 : บทคัดย่อ) ศึกษาการเปรียบเทียบสัมฤทธิ์ผลการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบเดิมกับวิธีเรียนด้วยตนเองพบว่า สัมฤทธิ์ผลในการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษรวมทุกแผนการสอนของนักเรียนที่เรียนด้วยตนเองกับกลุ่มที่เรียนจากวิธีสอนแบบเดิมแตกต่างกันมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยที่คะแนนเฉลี่ยการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษของนักเรียนกลุ่มที่เรียนด้วยตนเองสูงกว่านักเรียนกลุ่มที่เรียนจากวิธีสอนแบบเดิม

วนิดา โสภากันท์ (2530 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยศึกษาความก้าวหน้าของการอ่านจับใจความในการเรียนซ่อมเสริมวิชาภาษาไทย โดยสอนในและนอกชั้นเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนทุ่งมหาเมฆ ผลการวิจัยพบว่า ความก้าวหน้าในการอ่านจับใจความระหว่างนักเรียนกลุ่มที่ทดลองสอนซ่อมเสริมในและนอกชั้นเรียนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

สายสุณี สกุลแก้ว (2534 : 64) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาชุดฝึกทักษะการอ่านภาษาไทยเพื่อจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดมหาบุศย์ (พิทักษ์ถาวรคุณ) จำนวน 105 คน ผลการวิจัยพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

งานวิจัยต่างประเทศ

คาร์เสน (Carlsen. 1967 : 22) ได้ศึกษากลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนในระดับประถมศึกษาเกรด 4 – 12 พบว่า ความสนใจในการอ่านของเด็กชายและเด็กหญิงจะแตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัดในเกรด 8 และก็อาจกล่าวได้ว่าเด็กในชั้นเหล่านี้เด็กผู้ชายจะชอบอ่านเรื่องวิทยาศาสตร์ ประวัติศาสตร์ ส่วนเด็กผู้หญิงจะเลือกอ่านเรื่องเกี่ยวกับบ้านและโรงเรียน รวมทั้งนวนิยาย

เดวิดสัน (Davidson. 1971 : 6273 – A) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคำถามของครูกับคำตอบของนักเรียนในขณะที่มีกิจกรรมการอ่านแบบธรรมดาและแบบให้ใช้ความคิดขณะที่อ่าน พบว่านักเรียนที่เรียนการอ่านโดยถูกฝึกอยู่เสมอมีแนวโน้มที่จะตอบคำถามไปในแนวคิดเชิงวิจารณ์และพอใจที่จะแสดงความคิดเห็นของตนออกมาส่วนที่เรียนการอ่านแบบธรรมดา ไม่ค่อยได้ใช้ความคิดลึกซึ้งนัก มีแนวโน้มที่จะตอบคำถามแบบไม่มีความคิดเชิงวิจารณ์และไม่ค่อยแสดงความคิดเห็นของตนออกมา

ลอเรนซ์ และเฮเดน (Lawrance and Hayden. 1972 : 62 – 77) ได้ศึกษาการใช้แบบฝึกเสริมทักษะกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 3 จำนวน 87 คน พบว่า นักเรียนที่ได้รับการฝึกโดยใช้แบบฝึกมีคะแนนการทดสอบหลังทำแบบฝึกมากกว่าคะแนนก่อนทำแบบฝึก และนักเรียนสามารถทำข้อสอบหลังจากการทำแบบฝึกหัดได้อย่างถูกต้องเฉลี่ยร้อยละ 98.90

คาทานโน (Catano. 1976 : 4983 – A) ได้ศึกษาความแตกต่างของความเข้าใจในการอ่านและคะแนนคำศัพท์ ของนักเรียนที่ใช้สะกดคำในเนื้อเรื่องที่กำหนดให้กับนักเรียนที่ไม่ได้ใช้สะกดในเนื้อเรื่องที่กำหนดให้ การทดลองกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ใช้เวลาในการทดลอง 7 สัปดาห์ ปรากฏว่าได้ผลไม่แตกต่างกัน

เวเนอร์ (Weiner. 1978 : 5900 – A) ได้ศึกษาผลของการสอนและฝึกให้นักเรียนระดับ 6 ใน Springfield, Oregon เกี่ยวกับคำถามเรื่องที่ย่านและใช้แบบทดสอบเลือกตอบให้นักเรียนเขียนเรียงความวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่าน ผลการทดลองปรากฏว่านักเรียนที่ได้รับการสอนและฝึกให้ใช้แบบทดสอบทั้งสองฉบับนั้น การตั้งคำถามมีผลต่อการเขียนเรียงความมากกว่าการสอนแบบเลือกตอบ

ฮาฟเนอร์ และพาล์มเมอร์ (hafner and Palmer. 1980 : 34) ได้ศึกษาผลของการสอนคำศัพท์และความเข้าใจการอ่าน จากการสอน 3 วิธีคือ

1. วิธีใช้บอกความสัมพันธ์ของส่วนสำคัญในประโยค (Metter – Relation – Matter)
2. วิธีวิเคราะห์ความสัมพันธ์ตามหลักแห่งเหตุผล
3. วิธีเรียนคำศัพท์

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนเกรด 9 จำนวนนักเรียนที่เรียนด้วยวิธีที่ 1 มี 20 คน เรียนด้วยวิธีที่ 2 มี 15 คน และเรียนด้วยวิธีที่ 3 มี 25 คน ใช้เวลาทดลอง 5 สัปดาห์ครึ่ง แล้วทดสอบเกี่ยวกับ

1. การอ่านคำศัพท์
2. ระดับของความเข้าใจการอ่าน
3. ความเร็วของความเข้าใจในการอ่าน
4. การวินิจฉัยความเข้าใจการอ่าน

ผลการวิจัยพบว่า การสอนโดยวิธีให้บอกความสัมพันธ์ของส่วนสำคัญของประโยค และวิธีวิเคราะห์ความสัมพันธ์ตามหลักแห่งเหตุผลและผลที่ได้ก็ดีกว่าวิธีเรียนคำศัพท์นอกจากความสามารถในการอ่านคำศัพท์เหล่านั้น ที่การสอนได้บอกด้วยความสัมพันธ์ของส่วนสำคัญในประโยคกับวิธีเรียนคำศัพท์ได้ผลไม่แตกต่างกันและได้พบว่าไม่มีความแตกต่างกันในด้านผลสัมฤทธิ์ระหว่างประเทศ

สติเวนส์ (Stevens. 1980 : 376) ได้ศึกษาความเข้าใจในการอ่านจากการอ่านเรื่องที่สนใจของนักเรียนที่มีความสามารถสูง ที่มีคะแนนตั้งแต่เบอร์ด์เชินด์โทล์ที่ 83 ขึ้นไป กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนในเกรด 5 และ 6 โดยได้สำรวจความสนใจในการอ่านจากรายการ 25 เรื่อง ซึ่งระดับความสนใจตั้งแต่ 1 - 7 เลือกเรื่องที่นักเรียนสนใจองค์ประกอบในการอ่านแล้ว ทดสอบความเข้าใจในการอ่าน พบว่าเรื่องที่นักเรียนสนใจเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่มีผลทำให้นักเรียนอ่านได้ง่ายและสะดวกต่อการทำความเข้าใจ

บอทโทน (Bottone. 1992 : 30) ศึกษาผลของวิธีสอนแบบกลุ่มย่อยต่อการอ่านเพื่อจับใจความ การศึกษาการอ่านจับใจความของเด็กนักเรียนระหว่างวิธีการอ่านในกลุ่มย่อยกับวิธีอ่านร่วมกันทั้งหมดในห้องเรียน โดยใช้เนื้อหา 10 เรื่อง ให้นักเรียนเกรดหนึ่งจำนวน 2 ห้องเรียนจากโรงเรียนซานเมืองนิวเจอร์ซีย์ นักเรียนกลุ่มตัวอย่าง 5 คน ของห้องเรียนที่ 1 ได้ฟังเรื่องราวโดยอยู่ร่วมกันกับนักเรียนทั้งหมดในห้องเรียน ส่วนนักเรียนกลุ่มตัวอย่างอีก 5 คน ของห้องเรียนที่ 1 ได้ฟังเรื่องราวโดยอยู่ร่วมกันกับนักเรียนทั้งหมดในห้องเรียน ส่วนนักเรียนกลุ่มตัวอย่างอีก 5 คนของห้องเรียนที่ 2 ได้ฟังเรื่องราวในกลุ่มเพียง 5 คน หลังจากฟังแล้วให้นักเรียนเล่าเรื่องราวที่ได้ฟังทีละคน โดยใช้การตอบคำถาม ใครทำอะไร ที่ไหน เมื่อไรและทำไม เป็นฐานความเข้าใจเรื่องผล พบว่า นักเรียนที่ได้ฟังเรื่องราวในกลุ่มย่อยตอบคำถามได้ดีกว่านักเรียนที่ฟังเรื่องราวรวมกันกับนักเรียนทั้งหมด ข้อเสนอที่ค้นพบการอ่านในกลุ่มย่อย (ใช้ประโยชน์ของพลวัตในกลุ่มย่อย) ทำให้เกิดความเข้าใจเรื่องราวมากกว่าการอ่านรวมกันทั้งห้องเรียน

ดังนั้นจากผลการวิจัยที่เกี่ยวกับการอ่านที่กล่าวมาแล้วทำให้ทราบว่า ความสามารถในการอ่านของนักเรียนเกิดจากวิธีสอนของครูเป็นองค์ประกอบที่สำคัญ แต่ครูยังขาดอุปกรณ์ที่เป็นแบบฝึก

ทักษะที่มีเนื้อหาตรงกับความสนใจของนักเรียนในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจึงมุ่งที่จะสร้างแบบฝึกสำหรับใช้ประกอบการสอนให้นักเรียนได้ฝึกการอ่านจับใจความ เพื่อช่วยพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียน

5. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสอนโดยวิธีกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อน

พัฒนาการของการสอนแบบกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อน

แนวความคิดเกี่ยวกับวิธีการสอนแบบกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อน (2537 : 26 ; อ้างอิงจาก ชีระรุญเจริญ. 2525) ได้กล่าวไว้ สามารถประมวลสรุปได้ดังต่อไปนี้

พัฒนาการของการสอนแบบกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อนในต่างประเทศ

ในคริสต์ศตวรรษที่ 1 ควินติเลียน (Quintilian Quoted in Paolitto. 1976) ได้กล่าวถึงหนังสือชื่อ อินสตูติโอ ออราติออร์ (Instiutio Oratoria) เป็นเรื่องที่กำลังกล่าวถึงการให้เด็กที่มีผลการเรียนอ่อนเรียนบทเรียนจากเด็กนักเรียนรุ่นพี่-ต่อมาในปี ค.ศ.1530 ตรอทเซนดรอฟ (Trotzendrof) ครูชาวเยอรมันได้นำเอาวิธีการสอนแบบกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อนที่ทดลองใช้ โดยให้เด็กนักเรียนที่มีอายุมากกว่าช่วยสอนเด็กนักเรียนที่มีอายุน้อยกว่า จากจุดดังกล่าวนี้นับว่าก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงครั้งที่สำคัญมาก

ในสมัยต่อมาซึ่งตรงกับช่วงของสมัยการปฏิวัติอุตสาหกรรม (คริสต์ศตวรรษที่ 18) แนวความคิดเรื่องเพื่อนช่วยเพื่อนได้ประสบผลสำเร็จอย่างสูง สืบเนื่องจากในช่วงดังกล่าวได้เกิดภาวะการขาดแคลนครู แลงคาสเตอร์ (Lancaster) ได้ทำการจัดทีมเพื่อทำการสอนเด็กนักเรียนที่มีวัยวุฒิมากกว่า เพื่อที่จะได้นำไปสอนเด็กนักเรียนที่มีวัยวุฒิน้อยกว่าต่อไป

สำหรับในประเทศสหรัฐอเมริกาได้เริ่มสนใจในการดำเนินการสอนด้วยวิธีดังกล่าว เนื่องจากเป็นวิธีการสอนที่มีประโยชน์ในด้านวิชาการแก่เด็กนักเรียนทั้งสองฝ่าย คือ เด็กนักเรียนผู้ทำการสอน และเด็กนักเรียนผู้เรียนโดยเฉพาะเบจามินไรท์ได้นำการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อนมาประยุกต์ใช้และในที่สุดเป็นที่ยอมรับแก่นักเรียนทั่วไป

พัฒนาการของการสอนแบบกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อนในประเทศไทย

สำหรับในวงการการศึกษาของประเทศไทยนั้น ได้มีการนำเอาวิธีการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อนมาประยุกต์ใช้กับการสอนนับตั้งแต่มีการสัมมนาเรื่อง "การพิจารณานวัตกรรมและเทคโนโลยีปรับปรุงคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาที่มีครูไม่ครบชั้น" เนื้อหาตอนหนึ่งของรายงานการ

สัมมนาได้กล่าวถึงเรื่อง การปฏิบัติงานของครูและในที่ประชุมได้เสนอวิธีการแก้ปัญหาโดยการให้นักเรียนที่มีผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์ที่ดีทำการสอนและแนะนำแก่นักเรียนที่เรียนอ่อน นอกจากนี้ยังได้กล่าวถึงการให้นักเรียนที่อยู่ในชั้นสูงกว่ามาสอนนักเรียนที่อยู่ในชั้นต่ำกว่าอีกด้วย กรมวิชาการ (สมลักษณ์ศรีธงไชย. 2536 : 27 ; อ้างอิงจาก กรมวิชาการ 2516) ดร.ก่อ สวัสดิ์พาณิชย์ ได้กล่าวถึงเรื่อง ปัญหาและแนวโน้มของการศึกษาว่ามีอยู่หลายประการ สำหรับการแก้ไขปัญหาของการศึกษานั้น ควรจะได้มีการนำเอาเทคโนโลยีเข้ามาใช้กับการจัดการเรียนการสอนและยังได้เสนอให้นำเอาวิธีสอนแบบนักเรียนสอนกันเองไปใช้ สำหรับโรงเรียนที่นำเอาแนวคิดแบบเพื่อนช่วยเพื่อนมาใช้ในการสอน ได้แก่ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของโรงเรียนบ้านพุ่มวง จังหวัดเพชรบุรี และโรงเรียนบ้านหัวหนอง จังหวัดขอนแก่น ซึ่งจะเห็นได้ว่าการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของโรงเรียนดังกล่าว เด็กนักเรียนมีส่วนร่วมมากที่สุดเป็นการกระตุ้นให้เด็กนักเรียนสนใจต่อการเรียนมากขึ้น

ความหมายของการสอนแบบกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อน

กิจกรรมการเรียนการสอนแบบกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อน เป็นแนวความคิดที่เปิดโอกาสให้นักเรียนมีโอกาสเรียนรู้ด้วยตนเอง เป็นการกระจายบทบาทการสอนจากครูไปสู่ผู้เรียนนับว่าเป็นวิธีการสอนที่ยึดเด็กนักเรียนเป็นจุดศูนย์กลาง

วิธีการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อนนี้ได้รับความสนใจจากนักศึกษาเป็นจำนวนมาก เนื่องจากวิธีการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน เป็นวิธีการสอนที่ครูผู้สอนพยายามเข้าถึงความสำคัญของนักเรียนแต่ละคน เป็นแนวความคิดที่ส่งเสริมและโน้มน้าวให้เด็กนักเรียนเกิดทัศนคติที่ดีต่อสมาชิกภายในกลุ่ม วิธีการสอนแบบดังกล่าวนี้ ครูผู้สอนจะต้องมีการวางแผนไว้ล่วงหน้าเป็นการเตรียมนักเรียนให้เข้าใจบทบาทและหน้าที่ของตนเองอย่างถูกต้อง แคนด์เลอร์ (Candler. 1981 : 380 – 383) นอกจากนี้ยังสามารถเปลี่ยนแปลงบทบาทของครูและนักเรียนได้อีกด้วย เป็นการฝึกให้นักเรียนกล้าแสดงออกทางความคิดมากขึ้น นับได้ว่าเป็นการพัฒนาแนวความคิดการเรียนรู้ของเด็กนักเรียน เฮอร์เลย์ (Hurley. 1983 : 694 – A)

วัตถุประสงค์การสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

การสอนโดยวิธีให้เพื่อนช่วยเพื่อน เป็นวิธีการสอนที่มุ่งให้นักเรียนเกิดแรงจูงใจต่อการเรียนมากขึ้น เนื่องจากนักเรียนทุกคนเป็นผู้ที่มีบทบาทในกิจกรรมการเรียนการสอนวิธีการสอนดังกล่าว มีจุดประสงค์ดังต่อไปนี้

1. เพื่อเป็นการส่งเสริมในเรื่องกระบวนการกลุ่มของนักเรียน โดยเน้นการให้นักเรียนช่วยเหลือกัน ตลอดจนการเห็นคุณค่าของการศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง (พรรณรัตน์ เเงาธรรมสาร. 2533 : 37)
2. เพื่อให้นักเรียนที่มีระดับความสามารถแตกต่างกัน สามารถเรียนประสบการณ์อย่างเดียวกันได้
3. เพื่อให้นักเรียนสามารถเรียนรู้จากแหล่งต่าง ๆ มากขึ้น เช่น จากเพื่อนนักเรียนด้วยกัน หรือจากอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่นำมาประกอบบทเรียน ยิง (Young. 1972 : 630 – 634)
4. เพื่อสร้างทัศนคติที่ดี รวมทั้งแรงจูงใจในการเรียน เนื่องจากนักเรียนผู้สอนจะรู้สึกภาคภูมิใจหรือรู้สึกที่ตนเองได้รับความสำเร็จในการเรียน เนื่องจากมีโอกาสได้ทำประโยชน์ให้กับเพื่อนนักเรียน สำหรับนักเรียนผู้เรียนที่มีปัญหาในการเรียนก็จะลดความกังวลในเรื่องข้อบกพร่องของตนเอง ชิวาเซีย แอม (สมลักษณ์ ศรีธงชัย. 2536 : 28 – 29 ; อ้างอิงจาก Sivasai ; am. 1973)
5. เพื่อให้การเรียนการสอนมีลักษณะเป็นการสื่อสารมากขึ้น ลักษณะดังกล่าวจะทำให้ปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนมีมากขึ้น เนื่องจากบรรยากาศในชั้นเรียนจะมีความเป็นกันเอง ชิลานี (Selani. 1979 : 198 – 199) ครูจะเป็นแต่เพียงผู้ให้คำแนะนำให้คำปรึกษาและคอยสังเกต ตลอดจนทำการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในการเรียนการสอนของนักเรียนแต่ละกลุ่ม สแตกแมน (วิลโล พิตช์มัน มงคลพร. 2533 : 26 ; อ้างอิงจาก Statman. 1982)

รูปแบบการสอนโดยใช้กลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อน

การสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน เป็นวิธีการสอนวิธีหนึ่งที่สืบทอดเจตนารมณ์ของปรัชญาการศึกษาที่ว่า การเรียนรู้โดยการกระทำ (Learning by Doing) โดยการเน้นให้นักเรียนมีการรวมกลุ่มเพื่อการทำงานหรือการปฏิบัติในกิจกรรมการเรียนการสอน อาจกล่าวได้ว่าการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อนนั้นยังเป็นการเสริมระบอบประชาธิปไตยและยังมุ่งให้ผู้เรียนที่มีผลสัมฤทธิ์อยู่ในเกณฑ์สูง (อุทัยเพชรช่วย. 2529 : 16 – 19) การสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อนสามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้กับการจัดชั้นเรียนตามปกติหรืออาจจัดชั้นเรียนขึ้นเป็นพิเศษโดยให้นักเรียนเรียนรู้จากเพื่อนในวัยเดียวกัน (Peer Tutoring) หรืออาจชั้นเรียนให้นักเรียนผู้สอนมีคุณวุฒิหรือวัยวุฒิสูงกว่านักเรียนผู้เรียน (Cross Age Tutoring) นอกจากนี้ ครูผู้สอนยังสามารถนำไปใช้กับเนื้อหาตามปกติหรือใช้ในการทบทวนหรือการสอนซ่อมเสริมได้ตามความเหมาะสม

ดังนั้นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อน ครูผู้สอนจะต้องแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม โดยจำแนกเป็นกลุ่มเก่ง กลุ่มปานกลางและกลุ่มอ่อนคละกัน โดยมุ่งเน้นให้นักเรียนเก่ง

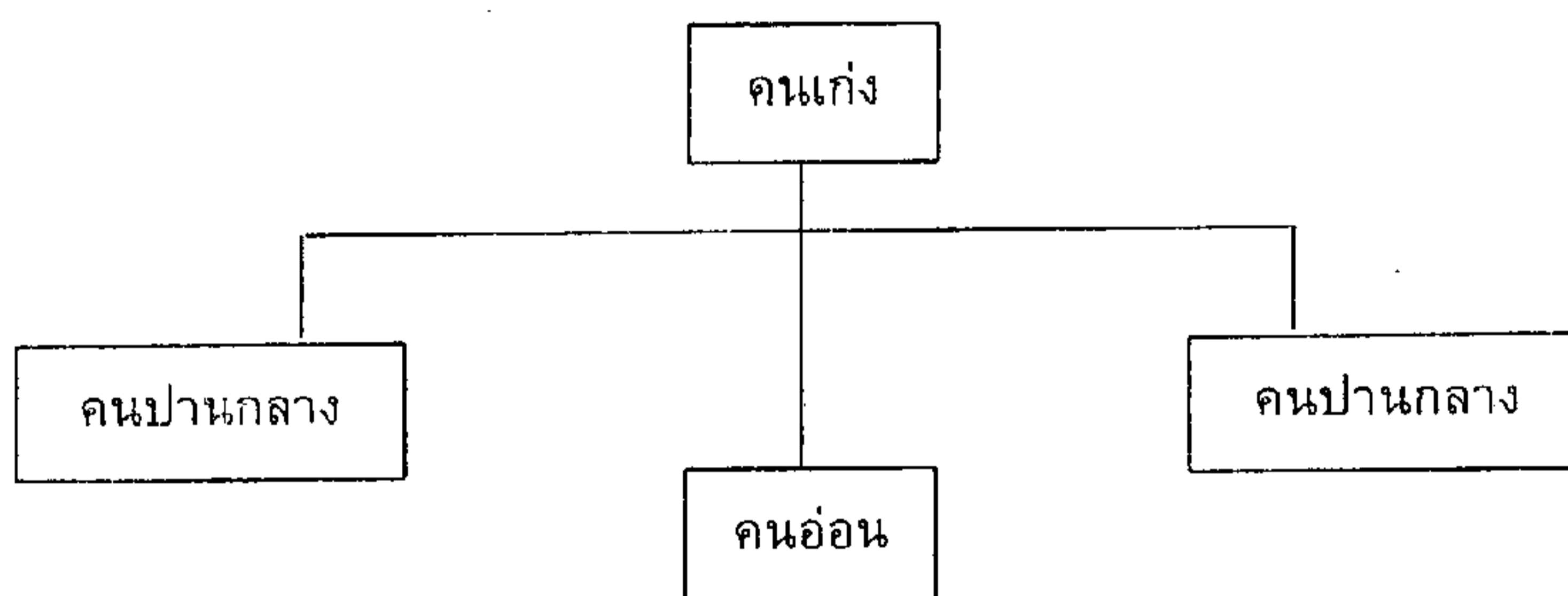
ของแต่ละกลุ่มทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยครู (Teacher Assistants) หรือในบางครั้งก็อาจจัดเป็นกลุ่มย่อย ๆ ตามที่นั่งของนักเรียน

หลักเกณฑ์ในการจัดกลุ่ม

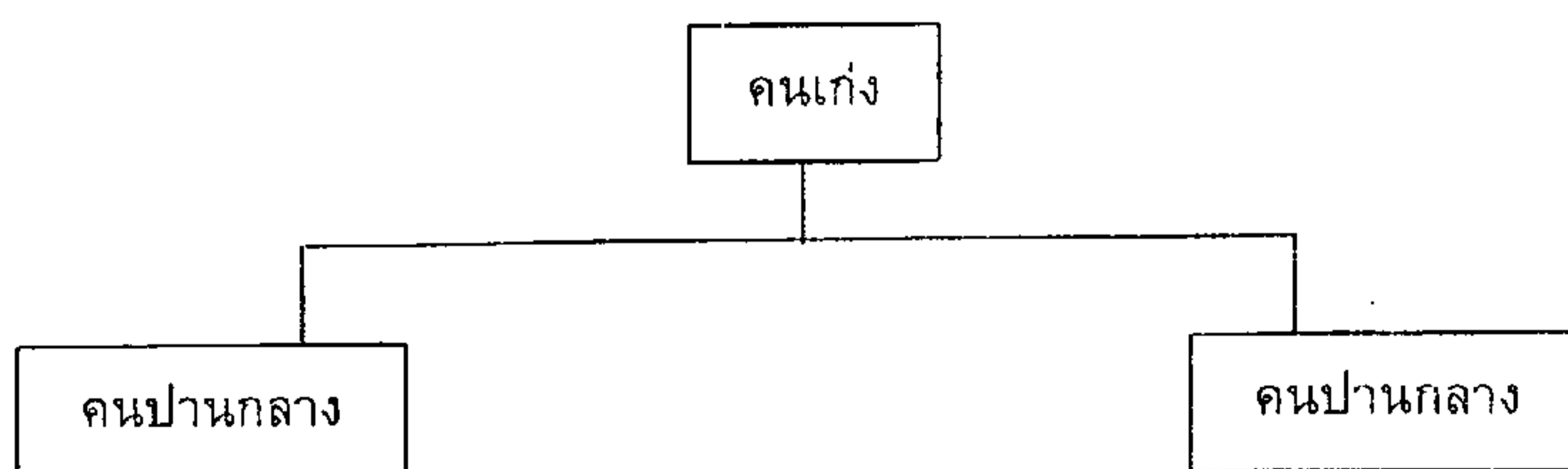
1. นำคะแนนผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนในวิชาที่ต้องการสอน มาเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย
2. นำผู้ที่ได้คะแนนเท่ากันหรือใกล้เคียงกัน มาจัดเป็นกลุ่มตามจำนวนกลุ่มที่ต้องการซึ่งแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้
  - 2.1 แบ่งกลุ่มแบบ 4 คน ได้แก่ คนเก่ง 1 คน คนปานกลาง 2 คน และคนอ่อน 1 คน
  - 2.2 แบ่งกลุ่มแบบ 3 คน ได้แก่ คนเก่ง 1 คน คนปานกลาง 2 คน
  - 2.3 แบ่งกลุ่มแบบ 2 คน ได้แก่ คนเก่ง 1 คน คนปานกลาง 1 คน

ดังภาพประกอบ 1

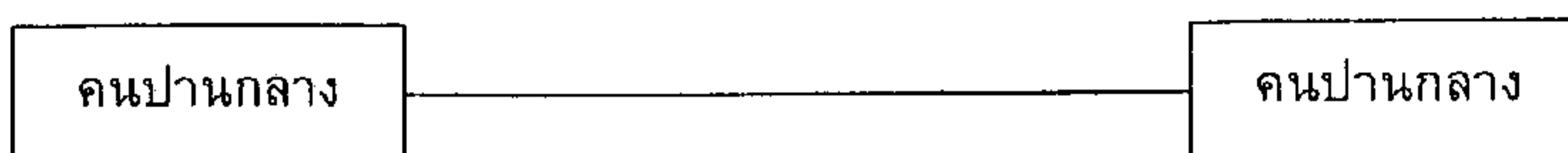
กลุ่มละ 4 คน

กลุ่มละ 3 คน

กลุ่มละ 2 คน

ภาพประกอบ 1 แสดงรูปแบบการแบ่งกลุ่มวิธีเพื่อนช่วยเพื่อน (ทัศนาศาสตร์ ประสาทวิธี. 2535 : 20)

หลังจากนั้นครูผู้สอนจึงมอบหมายงานให้นักเรียนรับผิดชอบร่วมกัน และต้องรายงานผลเกี่ยวกับกิจกรรมนั้น ๆ ในบางครั้งครูอาจจะให้อ่านบทสนทนา เขียนบทความ หลังจากนั้นจะให้นักเรียนแต่ละกลุ่มสรุปใจความหรือให้เตรียมคำถามในเรื่องที่อ่านหรือคิดกิจกรรมต่าง ๆ ตามความเหมาะสมก่อนที่จะดำเนินการเรียนการสอนครูผู้สอนจะต้องพิจารณาและดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ชี้แนะและกระตุ้นให้นักเรียนได้มองเห็นความสำคัญและเกิดความเชื่อมั่นว่าตนจะได้รับประโยชน์จากการสอนแบบกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อน
2. ชี้แจงเกี่ยวกับวิธีการสอนโดยการจัดกลุ่มให้มีผู้นำในการเรียนแก่นักเรียนที่เป็นผู้นำในการเรียนและให้คำแนะนำเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของผู้นำในการเรียนเพื่อให้เข้าใจอย่างชัดเจน
3. คอยให้คำแนะนำและเปิดโอกาสให้นักเรียนที่เป็นผู้นำในการเรียน ได้มีโอกาสพบปะเพื่อปรึกษาได้ในช่วงเวลาที่เด็กนักเรียนต้องการหรือมีปัญหาเกิดขึ้น
4. การประเมินผลการเรียนของนักเรียนแต่ละกลุ่มเดือนละครั้ง เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนในแต่ละกลุ่มได้แข่งขันกันเอง
5. มีการเตรียมแหล่งข้อมูลให้เพียงพอ เช่น หนังสือ คู่มือ หนังสือพิมพ์และวารสารต่าง ๆ ตลอดจนอุปกรณ์ในการสอน ได้แก่ วิทยุ เทปบันทึกเสียง เป็นต้น
6. กระจายเนื้อหาในรายวิชาที่จะสอนให้เป็นบทย่อย ๆ แล้วจัดเรียงลำดับตามความเหมาะสม
7. เตรียมแบบฝึกหัดประกอบการเรียน ตลอดจนการเตรียมแบบทดสอบและในขณะที่เดียวกันจะต้องมีการกำหนดเรื่องการให้คะแนน การตีความผลสอบเพื่อความสะดวกในการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอน
8. ในการเลือกนักเรียนผู้สอน (Tutors) นักเรียนผู้ที่เรียน (Tutees) เพื่อจัดกลุ่มหรือจัดคู่ระหว่างนักเรียนผู้สอนและผู้เรียนนั้น โดยครูผู้สอนจะต้องคอยแนะนำหรืออธิบายให้นักเรียนเข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเอง

หลักเกณฑ์ในการเลือกตัวนักเรียนผู้สอน มีดังนี้

1. เป็นผู้ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในเกณฑ์สูง

2. เป็นผู้ที่มีความเสียสละ และมีความสมัครใจที่จะสอน
3. เป็นผู้ที่มีความประพฤติและนิสัยดีเป็นที่ยอมรับของผู้เรียนภายในกลุ่ม

หลักเกณฑ์ในการเลือกนักเรียนผู้เรียน มีดังนี้

1. เป็นผู้ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับต่ำ
2. เป็นนักเรียนที่มีปัญหาในเรื่องการเรียนหรือขาดเรียนบ่อย ๆ

อนึ่ง เมื่อครูผู้สอนเลือกตัวผู้สอนและผู้เรียนเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ขั้นตอนต่อไปคือการจัดกลุ่มนักเรียนโดยให้มีอัตราจำนวนนักเรียนผู้สอนต่อจำนวนนักเรียนผู้เรียนอยู่ในเกณฑ์ที่เหมาะสม ในกรณีที่จัดให้นักเรียนมีกาเรียนแบบเป็นคู่ ๆ ครูผู้สอนควรเลือกนักเรียนที่เป็นเพศเดียวกันหรืออายุใกล้เคียงกัน

ในการเตรียมนักเรียนผู้สอนให้เข้าใจถึงวิธีการสอนแบบกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อนนั้น ครูจะต้องอธิบายให้นักเรียนผู้สอนเข้าใจถึงบทบาทหน้าที่ ตลอดจนการเตรียมตัวในการสอน รวมทั้งการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นระหว่างเรียน (อุทัย เพชรช่วย. 2527 : 27 – 30)

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนโดยกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อน

งานวิจัยในประเทศ

วิไล พิพัฒน์มงคลพร (2533 : บทคัดย่อ) ทำการวิจัยเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างการสอนโดยวิธีกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อนกับการสอนตามปกติ พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยของนักเรียนที่สอนโดยวิธีกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อนสูงกว่าการสอนตามปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

บำเพ็ญ ดาสีวังปา (2536 : 54) ได้ทำการวิจัยเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ระหว่างวิธีสอนโดยใช้เทคนิคเพื่อนช่วยเพื่อนกับวิธีการสอนปกติ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนขามป้อม อำเภอรวิชัย จังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนที่สอนโดยใช้เทคนิคเพื่อนช่วยเพื่อนกับวิธีสอนตามปกติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สมหวัง นิลพันธ์ (2536 : 72) ทำการศึกษาผลการเรียนวิชาภาษาไทยโดยเทคนิคเพื่อนช่วยเพื่อนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้เทคนิคเพื่อนช่วยเพื่อนสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนตามปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สมลักษณ์ ศรีธงชัย (2536 : 75) ทำการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างการสอนโดยใช้เทคนิคแบบกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อนกับการสอนตามปกติ พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของสอนโดยใช้เทคนิคแบบกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อนสูงกว่าการสอนตามปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

พิกุล ภูมิแสน (2539 : 61) ทำการวิจัยเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพื่อจับใจความวิชาภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ด้วยวิธีสอนแบบกลุ่มเพื่อนช่วยและการสอนแบบปกติ พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบกลุ่มเพื่อนช่วยสูงกว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

งานวิจัยต่างประเทศ

ซิลานี (Celani. 1979 : 197 – 199) ได้มีกาประยุกต์วิธีสอนแบบกลุ่มเพื่อนช่วยไปใช้กับการพัฒนาทักษะในการสื่อสารของนักเรียน (Communication Skills) ผลการจากการพบว่า การแบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ๆ ย่อมทำให้เกิดการแข่งขันระหว่างนักเรียน ผู้สอนในแต่ละกลุ่ม ซึ่งส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและนักเรียนส่วนใหญ่มีความสามารถในการสื่อสารดีขึ้นกว่าเดิม ประการสำคัญยังพบว่าตัวนักเรียนผู้สอนมีความสามารถในการพูดดีขึ้นมาก เนื่องจากการทบทวนทักษะการพูดไปในตัว

เอลลิส (Ellis. 1981 : 3537 – A) ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการเขียนเรียงความระหว่างนักเรียนที่เรียนตามปกติกับนักเรียนที่เรียนแบบเพื่อนช่วยเพื่อนของนักเรียนเกรด 11 ผลจากการศึกษาพบว่า นักเรียนที่เรียนโดยให้เพื่อนช่วยเพื่อนนั้น มีผลสัมฤทธิ์สูงกว่านักเรียนที่เรียนตามปกติกับครูที่นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คริบบอน และเรย์ (Cibbon and Reay. 1982 : 39 – 48) ศึกษาความเป็นไปได้ของวิธีสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อนเพื่อมุ่งค้นหาคำตอบที่ว่าจะเป็นจริงหรือไม่ในประเด็นดังนี้ คือ

- การสอนแบบให้นักเรียนผู้สอนมีวุฒิสูงกว่านักเรียนผู้เรียน (Cross – Age Tutoring) จะทำให้นักเรียนผู้เรียนสนใจการเรียนมากขึ้น
- การสอนโดยใช้วิธีแบบเพื่อนช่วยเพื่อนแบบหนึ่งต่อหนึ่ง (One – to One Tutoring) จะทำให้นักเรียนผู้สอนและนักเรียนผู้เรียนได้เรียนรู้ซึ่งกันและกัน

ประชากรตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ นักเรียนชั้นปีที่ 1 และนักเรียนชั้นปีที่ 4 ที่เรียนวิชาภาษาฝรั่งเศส ผลการศึกษาพบว่า คะแนนของผู้เรียนที่ได้จากการทดสอบสูงขึ้นและคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มผู้สอนในการทดสอบก็สูงขึ้นเช่นเดียวกัน นอกจากนี้แล้วบรรยากาศในชั้นเรียนจะมีการซักถามอยู่

ตลอดเวลาระหว่างนักเรียนผู้สอนกับนักเรียนผู้เรียน ลักษณะดังกล่าวเป็นการสนับสนุนวิธีการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อนเพื่อให้ชัดเจนเป็นที่ยอมรับ

วูเทน (Wooten. 1984 : 2349 – A) อาจารย์แห่งมหาวิทยาลัยอลาบามา (Alabama) ได้ทำการศึกษาถึงประสิทธิภาพของโปรแกรมการสอนอ่าน โดยวิธีให้เพื่อนช่วยเพื่อนประชากรตัวอย่างในการศึกษา ได้แก่ นักเรียนอาชีวศึกษาจำนวน 48 คน ผลการวิจัยพบว่า วิธีสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อนสามารถประยุกต์ใช้ได้กับวิชาดังกล่าวอย่างมีประสิทธิภาพ

ซานเชส (วิล พัทธน์มงคลพร. 2534 : 44 ; อ้างอิงจาก Sanchez. 1985 : unpagged)) ทำการศึกษาเกี่ยวกับวิธีการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน โดยการให้นักเรียนผู้สอนมีวุฒิสูงกว่านักเรียนผู้เรียนในวิชาคณิตศาสตร์ ประชากรที่ใช้เป็นตัวอย่างในการศึกษา ได้แก่ เด็กชาวอินโดจีน ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มนักเรียนผู้เรียนและนักเรียนผู้สอนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในขณะที่ผู้สอนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์เพิ่มขึ้นและมีทัศนคติต่อโรงเรียนในทางบวก

จากการศึกษางานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศ จะเห็นได้ว่างานวิจัยของนักการศึกษาเกี่ยวกับการสอนโดยใช้กลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อนนั้น มีประเด็นที่สำคัญ ๆ สรุปได้ดังนี้

1. ด้านทัศนคติของนักเรียนผู้เรียนและนักเรียนผู้สอนหลังจากที่เรียน โดยใช้วิธีสอนแบบกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อนแล้วนักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาที่เรียนและมีทัศนคติที่ดีต่อโรงเรียน ทั้งนักเรียนผู้เรียนและนักเรียนผู้สอน
2. ปฏิสัมพันธ์ภายในกลุ่มในการทำกิจกรรมต่าง ๆ นักเรียนผู้สอนและนักเรียนผู้เรียนได้มีโอกาสซักถามโต้ตอบกัน ก่อให้เกิดปฏิสัมพันธ์ที่ดีภายในกลุ่ม
3. นักเรียนเกิดการแข่งขันระหว่างกลุ่มและนักเรียนมีแรงจูงใจในการเรียน
4. วิธีการสอนโดยใช้กลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อนเป็นวิธีการสอนที่ยืดนักเรียนเป็นศูนย์กลาง เป็นการเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนมากขึ้น
5. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อนสูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยวิธีปกติ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. กำหนดเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
3. สร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ
4. แบบแผนการทดลองและการดำเนินการทดลอง
5. วิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนราชินี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน จังหวัดกรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2544 จำนวน 7 ห้องเรียน (ในแต่ละห้องเรียนทางโรงเรียนได้จัดแบ่งคนเก่ง ปานกลาง อ่อน) รวม 290 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนราชินี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน จังหวัดกรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2544 จำนวน 1 ห้องเรียน ห้องเรียนมี 42 คน (แต่ได้แบ่งเป็นกลุ่มทดลองแบบฝึกหัดการอ่านจับใจความ 14 คน และแบ่งเป็นกลุ่มทดลองศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านจับใจความ 28 คน) ซึ่งได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยการจับฉลากกลุ่ม

กำหนดเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ประกอบด้วย

1. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการอ่านจับใจความวิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 15 ข้อ

2. แบบฝึกหัดทักษะการอ่านจับใจความด้วยวิธีกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อน 3 เรื่อง

การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการสร้างแบบทดสอบวิชาความสามารถการอ่านจับใจความ มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

1. ศึกษาวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจากหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) หนังสือเรียนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ
2. ศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่านจับใจความและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยวิธีกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อน
3. สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านจับใจความ โดยเลือกคำต่าง ๆ จากบทเรียนภาษาไทย คำจากกลุ่มประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องและคำที่พบเห็นในชีวิตประจำวัน มาเรียบเรียงเป็นเรื่องราวให้เหมาะสมกับระดับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
4. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านจับใจความวิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 15 ข้อ
5. นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านจับใจความวิชาภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไปเสนอต่อประธาน และผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาวิชาภาษาไทย ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไข
6. ผู้วิจัยได้นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านจับใจความวิชาภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 30 ข้อ ที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2544 โรงเรียนราชินี เขตพระนคร แขวงพระบรมมหาราชวัง จังหวัดกรุงเทพมหานคร ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 42 คน แล้วนำมาหาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สูตร KR-20 ของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน (Kuder – Richardson – 20) (โดยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ Lotus Smart Souite 1-2-3) ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.76 (ดังตารางในภาคผนวก) แล้วทำการปรับปรุงแก้ไขและจัดพิมพ์แบบทดสอบฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้ต่อไป
7. แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความด้วยวิธีกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อนมีขั้นตอนการสร้างดังนี้
  - 7.1 ศึกษาทฤษฎี แนวคิด หลักการ วิธีการกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อนจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

7.2 ศึกษาเนื้อหา จุดประสงค์ ความคิดรวบยอด ของวิชาภาษาไทย จากหลักสูตร
 ประถมศึกษา 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) เรื่องการอ่านจับใจความ

7.3 สร้างแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ โดยมีหลักการในการสร้าง ดังนี้

7.3.1 เป็นแบบฝึกทักษะเพื่อแก้ไขข้อบกพร่องในการอ่านจับใจความ คือ ฝึกการ
 อ่านจับใจความโดยการอ่านออกเสียง อ่านในใจ นำไปใช้กระบวนการกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อน เป็นแกน
 หลักสำคัญ

7.3.2 เป็นแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความที่สอดคล้องกับความแตกต่างระหว่าง
 บุคคล ดังนั้นแบบฝึกที่สร้างขึ้นจึงมุ่งฝึกนักเรียนเป็นกลุ่มและรายบุคคล

7.3.3 เป็นการฝึกที่เร้าความสนใจ และจูงใจนักเรียนโดยใช้ภาพประกอบการฝึก
 อ่านจับใจความ

7.3.4 เป็นแบบฝึกที่มุ่งสร้างบรรยากาศที่สนุกสนานให้ผู้เรียนกระตือรือร้นในการ
 ฝึกอ่านจับใจความ (ถ้าหากอ่านจบเรื่องแล้วจะได้ปรบมือพร้อมกัน)

4. การหาคุณภาพของแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความมีขั้นตอน ดังนี้

4.1 นำแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความด้วยวิธีกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อน ทั้ง 3 เรื่อง เสนอ
 ต่อประธาน และผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาไทยเพื่อตรวจพิจารณาภาษา ความเหมาะสม และปรับปรุงแล้ว
 นำไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ห้อง 3 โรงเรียนราชินี ซึ่งมีสภาพคล้ายคลึงกับกลุ่ม
 ตัวอย่าง

แบบแผนการทดลองและการดำเนินการทดลอง

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบทดลอง ผู้วิจัยใช้แบบแผนการทดลองแบบ One – Group
 Pretest – Posttest Design (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2530 : 121 – 122) มีลักษณะการทดลองดังนี้

กลุ่ม	Pre-test	Treatment	Post-test
กลุ่มทดลอง E	T ₁	X	T ₂

ความหมายของสัญลักษณ์

เมื่อ	X	แทน	การทดลองโดยใช้แบบกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อน
	T ₁	แทน	การสอบก่อนที่จะทำการทดลอง (Pretest)
	T ₂	แทน	การสอบก่อนหลังการทดลอง (Posttest)

การดำเนินการทดลอง

การดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูลกระทำในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2544 โดยวิธีวิจัยได้ดำเนินการดังนี้

ขั้นเตรียม

ผู้วิจัยได้เตรียมนักเรียนกลุ่มทดลองก่อนการเก็บข้อมูล 1 วัน โดยชี้แจงและให้คำแนะนำเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ กิจกรรมการเรียนการสอนและการแบ่งกลุ่มของนักเรียน

ในการแบ่งกลุ่มการเรียนของกลุ่มทดลองจะจัดแบบความสามารถ เก่ง ปานกลางและอ่อน กลุ่มละ 7 คน แต่ละกลุ่มจะมีนักเรียนเก่ง 2 คน ปานกลาง 3 คน และอ่อน 2 คน

โดยครูจะแจ้งรายชื่อสมาชิกกลุ่มให้นักเรียนทราบก่อนดำเนินการทดลอง (ได้มาจากผลสอบปลายภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2544 วิชาภาษาไทย)

ขั้นเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตั้งแต่วันที่ 24 เดือนธันวาคม พ.ศ.2544 ถึงวันที่ 4 เดือนมีนาคม พ.ศ.2545 โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ทำการทดสอบก่อนเรียน (Pre test) ทั้งสองกลุ่ม ใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นก่อนการทดลอง ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการทดสอบเองใช้เวลาในการทดสอบ 30 นาที ในวันที่ 27 ธันวาคม พ.ศ.2544

2. ดำเนินการสอนนักเรียนกลุ่มทดลองใช้แผนการสอนแบบกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อน ใช้เวลาในการสอน 15 ครั้ง ครั้งละ 1 คาบ คาบละ 50 นาที เป็นเวลา 3 สัปดาห์

ตาราง 2 แสดงการจัดตารางเรียนในการทดลองของแต่ละสัปดาห์

ครั้งที่	วัน เดือน ปี	แผนการสอน	คาบ	เวลา
1	พฤหัสบดีที่ 7 กุมภาพันธ์ 2544	1	1	14.50 – 15.40
2	ศุกร์ที่ 8 กุมภาพันธ์ 2544	1	2	13.00 – 13.50
3	จันทร์ที่ 11 กุมภาพันธ์ 2544	1	3	12.10 – 13.00
4	อังคารที่ 12 กุมภาพันธ์ 2544	1	4	8.30 – 9.20
5	พุธที่ 13 กุมภาพันธ์ 2544	1	5	13.00 – 13.50
6	พฤหัสบดีที่ 14 กุมภาพันธ์ 2544	2	1	14.50 – 15.40
7	ศุกร์ที่ 15 กุมภาพันธ์ 2544	2	2	13.00 – 13.50
8	จันทร์ที่ 18 กุมภาพันธ์ 2544	2	3	12.10 – 13.00
9	อังคารที่ 19 กุมภาพันธ์ 2544	2	4	8.30 – 9.20
10	พุธที่ 20 กุมภาพันธ์ 2544	2	5	13.00 – 13.50
11	พฤหัสบดีที่ 21 กุมภาพันธ์ 2544	3	1	14.50 – 15.40
12	ศุกร์ที่ 22 กุมภาพันธ์ 2544	3	2	13.00 – 13.50
13	จันทร์ที่ 25 กุมภาพันธ์ 2544	3	3	12.10 – 13.00
	อังคารที่ 26 กุมภาพันธ์ 2544	หยุดชดเชยวัน	มาฆบูชา	
14	พุธที่ 27 กุมภาพันธ์ 2544	3	5	13.00 – 13.50
15	พฤหัสบดีที่ 21 กุมภาพันธ์ 2544	3		14.50 – 15.40

3. ทำการทดสอบหลังเรียน (Post test) หลังจากทดลองสิ้นสุดลงโดยใช้แบบทดสอบฉบับเดียวกันกับที่ใช้ทดสอบก่อนการทดลอง ในวันที่ 4 มีนาคม พ.ศ.2545

4. นำกระดาษคำตอบของนักเรียนมาตรวจให้คะแนน ซึ่งมีเกณฑ์ให้คะแนนดังนี้

ตอบถูกให้ 1 คะแนน

ตอบผิดให้ 0 คะแนน

5. นำผลมาตรวจให้คะแนนเพื่อวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านจับใจความของนักเรียน จากการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้สถิติ t-test (Dependent Sample)

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์คุณภาพของเครื่องมือ
  - 1.1 ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ โลตัส สมาร์ท โซ (Lotus Smart Souite 1-2-3)
2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติพื้นฐาน

  - 2.1 การหาค่าเฉลี่ยใช้สูตร (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2530 : 158)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ	$\bar{X}$	แทน	คะแนนเฉลี่ย
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	N	แทน	จำนวนข้อมูล

ความแปรปรวน ใช้สูตร (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2530 : 142)

$$S_2 = \frac{n\sum X^2 - (\sum X)^2}{n(n-1)}$$

เมื่อ	S_2	แทน	ความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่าง
	$\sum X$	แทน	คะแนนรวมของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด
	$\sum X^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
	n	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

การทดสอบค่า t (t - test แบบ Dependent) โดยใช้สูตร (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2530 :

165)

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{n\sum D^2 - (\sum D)^2}{(n-1)}}$$

เมื่อ D แทน ผลต่างของคะแนนในแต่ละคู่

n แทน จำนวนคู่

บทที่ 4

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้เสนอการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ลำดับขั้นในการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจในการแปลความหมายและเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้ถูกต้องผู้วิจัยได้กำหนดความหมายของสัญลักษณ์ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

N แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$ แทน	คะแนนเฉลี่ย
SD แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t แทน	ค่าวิกฤตใน t-distribution
df แทน	ชั้นแห่งความอิสระ

ลำดับขั้นในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างคะแนนทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการศึกษาและเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านจับใจความวิชาภาษาไทยที่สอนโดยวิธีกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ใช้การวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้ t-test (Dependent Sample) ผลปรากฏดังในตาราง ดังนี้

ตาราง 3 การวิเคราะห์ความแตกต่างคะแนนทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านจับใจความวิชาภาษาไทยที่สอนโดยวิธีกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อน ก่อนเรียนและหลังเรียน

ระยะเวลา	จำนวนนักเรียน (n)	คะแนนเฉลี่ย (X)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)	d	SD	t
ก่อนเรียน	28	8.82	2.89	4.5	2.36	10.08
หลังเรียน	28	13.32	1.20			

มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 3 แสดงให้เห็นว่า คะแนนทดสอบหลังเรียนวิธีกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อนสูงกว่าคะแนนทดสอบก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาเพื่อสอนอ่าน เพื่อจับใจความวิชาภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ด้วยวิธีกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อน ซึ่งมีขั้นตอนและผลการศึกษา สรุปได้ดังนี้

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

เพื่อศึกษาผลการสอนโดยวิธีกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อนที่มีต่อการพัฒนาการอ่านจับใจความวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า

นักเรียนที่เรียนด้วยวิธีกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อนมีผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านสูงกว่าก่อนเรียน

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

เป็นแนวทางให้ครูผู้สอนภาษาไทยในระดับชั้นต่าง ๆ ได้นำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอ่านจับใจความวิชาภาษาไทย เพื่อให้นักเรียนจะได้พัฒนาผลสัมฤทธิ์ในการอ่านวิชาภาษาไทย

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

ประชากร

ประชากรเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนราชินี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน จังหวัดกรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2544 จำนวน 7 ห้องเรียน (ในแต่ละห้องเรียนทางโรงเรียนได้จัดแบ่งคนเก่ง ปานกลาง อ่อน)

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนราชินี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน จังหวัดกรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2544 จำนวน 1 ห้องเรียน ห้องเรียนมี 42 คน (แต่ได้แบ่งเป็นกลุ่มทดลองแบบฝึกหัดการอ่านจับใจความ 14 คน และแบ่งเป็นกลุ่มทดลองศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านจับใจความ 28 คน) ซึ่งได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยการจับฉลาก

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มี 2 ชนิดคือ

1. แผนการสอน

1.1 แผนการสอนแบบกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อน

แผนการสอนแบบกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อนจำนวน 3 แผนการสอน ดังนี้

แผนการสอนที่ 1 การอ่านภาษาไทยเพื่อจับใจความ

โดยอ่านจากนิทานเรื่อง สุนัขผู้กล้าหาญ

แผนการสอนที่ 2 การอ่านเพื่อจับใจความ

โดยอ่านจากหนังสือเรียนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 (กระทรวงศึกษา

ธิการ) เรื่องเที่ยวรอบหมู่บ้าน

แผนการสอนที่ 3 การอ่านเพื่อจับใจความ

โดยอ่านจาก สารคดี เรื่อง ปลาหมึก

2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านจับใจความวิชาภาษาไทย เป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น ได้ค่าความยากง่าย (p) อยู่ระหว่าง 0.40 – 0.88 และค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ 0.20 – 0.70 มีค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับเท่ากับ 0.76

การดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการด้วยตนเอง โดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. ทดสอบก่อนเรียนกับนักเรียนกลุ่มทดลองด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านภาษาไทย เพื่อจับใจความกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
2. ดำเนินการทดลองตามแผนการสอนด้วยวิธีกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อน ใช้เวลาเรียนแผนการสอนละ 5 คาบ คาบละ 50 นาที รวมทั้งสิ้น 15 คาบ เรียนระหว่างเวลา 18.30 – 15.40 น.
3. ทดสอบหลังเรียน หลังจากสิ้นสุดการทดลอง นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านภาษาไทย เพื่อจับใจความชุดเดิมทำการสอบนักเรียนกลุ่มทดลองอีกครั้ง
4. นำคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากแบบทดสอบทั้งก่อนเรียนและหลังเรียนมาวิเคราะห์ โดยใช้วิธีการทางสถิติเพื่อทดสอบสมมติฐาน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ Lotus Smart Souite 1-2-3 ดำเนินการวิเคราะห์ดังนี้

1. หาค่าสถิติพื้นฐาน คือ ค่าคะแนนเฉลี่ย (X) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
2. หาค่าความยากง่าย (P) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
3. หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้สูตรคูเดอร์ ริชาร์ดสัน (Kuder Richardson - 20)

สรุปผลการวิจัย

คะแนนทดสอบหลังเรียนการอ่านจับใจความวิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สูงกว่าคะแนนทดสอบก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านจับใจความวิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ด้วยวิธีกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เพราะ

1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้ผ่านกระบวนการสร้างอย่างมีขั้นตอนเป็นระบบและเหมาะสม คือ ศึกษาหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) คู่มือครู เนื้อหา และเทคนิควิธีการที่เป็นแนวทางต่อการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยที่สร้างขึ้นดำเนินการทดลองหาคุณภาพ และความเหมาะสมจากผู้เชี่ยวชาญ นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องตามคำแนะนำและข้อเสนอแนะจากประธาน และผู้เชี่ยวชาญเพื่อให้เครื่องมือที่ใช้มีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น สามารถนำไปใช้ในการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ พิกุล ภูมิแสน (2539 : 65) สมหวัง นิลพันธ์ (2536 : 72) และวิไล พิพัฒน์มงคลพร (2535 : 58) ได้นำวิธีสอนกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อนศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย พบว่า คะแนนของนักเรียนโดยใช้กิจกรรมกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อนสูงกว่าคะแนนของนักเรียนที่เรียนโดยวิธีปกติ และงานวิจัยของสมลักษณ์ ศรีธงชัย (2537 : 69) ได้ทำ

การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า กลุ่มนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยเพื่อนช่วยเพื่อนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนี้ยังมีงานวิจัยที่ใช้สอนแบบกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อนในเนื้อหาวิชาต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับงานวิจัยครั้งนี้ เช่น บำเพ็ญ ตาสีวังปา (2536 : 63) ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้วิธีสอนแบบกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อน กับวิธีการสอนปกติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการเรียนการสอนโดยวิธีเพื่อนช่วยเพื่อนทำให้เกิดการเรียนรู้ในหลาย ๆ สถานะ คือ แทนที่นักเรียนจะเรียนรู้จากครูคนเดียวก็ได้เรียนรู้จากแหล่งอื่นด้วย เช่น จากเพื่อนด้วยกัน หรือจากอุปกรณ์การสอนที่นำมาใช้ในชั้นเรียน (วิไล พิพัฒน์มงคลพร. 2535 : 64) การเรียนโดยวิธีนี้ทำให้ผู้เรียนมีความมั่นใจยิ่งขึ้น จากการทำไปสอนนักเรียนคนอื่น หรือจากที่มีเพื่อนมาช่วยทบทวนให้อีกครั้งหนึ่งในขณะทำการสอน (เพ็ญสุข ภูตระกูล. 2528 : 70) อีกประการหนึ่งการแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ๆ มีส่วนกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสามัคคีภายในกลุ่ม รักกลุ่ม พยายามทำให้กลุ่มประสบผลสำเร็จในการปฏิบัติกิจกรรม เกิดการแข่งขันระหว่างกลุ่ม ซึ่งมีผลโดยตรงต่อผลสัมฤทธิ์ในการเรียน และเห็นคุณค่าของการศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยวิเคราะห์ของสมลักษณ์ ศรีธงชัย (2537 : 70) และสมหวัง นิลพันธ์ (2536 : 70) ที่ว่า การกระตุ้น การให้แรงเสริมเกี่ยวกับการให้คะแนนทำให้นักเรียนกระตือรือร้นช่วยเหลือให้ได้คะแนนของกลุ่มตนเองมากที่สุด

ข้อสังเกตที่ได้จากการทดลอง

การสอนอ่านจับใจความวิชาภาษาไทยที่สอนโดยวิธีกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อน ผู้วิจัยจัดแบ่งนักเรียนออกเป็น 4 กลุ่ม กลุ่มละ 7 คน โดยแบ่งเป็นนักเรียนเก่ง ปานกลาง และอ่อนในอัตราส่วน 2 : 3 : 2 การทำกิจกรรมวันแรก นักเรียนยังไม่เข้าใจกิจกรรมและวิธีการเรียนด้วยวิธีกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อน ทำให้วิธีการช่วยเหลือกันยังไม่ดีเท่าที่ควร ในวันต่อมา นักเรียนเริ่มคุ้นเคยกับวิธีการเรียนด้วยกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อนทำให้รู้จักให้ความช่วยเหลือกันดียิ่งขึ้น ทำให้บรรยากาศในการทำกิจกรรมดำเนินไปด้วยความสนุกสนาน และเป็นกันเอง

1. การทำงานภายในกลุ่ม ขณะที่ทำกิจกรรมนักเรียนจะกระตือรือร้นในการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน คือ ร่วมกันอ่านนิทาน ทำแบบฝึกทักษะ ให้เสร็จโดยเร็วเพื่อจะได้ปรบมือพร้อมกัน เมื่อเป็นกลุ่มชนะกลุ่มแรกและกลุ่มต่อ ๆ ไป

2. วิธีการหาคนเก่งภายในกลุ่มนักเรียน สามารถใช้วิธีการคัดเลือกได้หลายด้านนอกเหนือจากคะแนนผลสัมฤทธิ์จากการทดสอบ เช่น ด้านช่วยเหลือเพื่อน กล้าคิดกล้าแสดงออก ลายมือสวยงาม ความกระตือรือร้นในการทำงาน ทำงานเรียบร้อย เป็นต้น

3. ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลองจริงอาจมีการคลาดเคลื่อนจากแผนการสอนที่วางไว้ ครูสามารถปรับเปลี่ยนช่วงเวลาได้ตามความเหมาะสม และหากกิจกรรมเพิ่มเติมสำหรับเด็กเก่งที่ทำงานเสร็จก่อนเวลา เช่น ระบายสีรูปภาพในแบบฝึกทักษะ

4. ครูควรมีการศึกษาคะแนนนักเรียนเก่ง ปานกลาง อ่อน เพื่อดูพัฒนาการของนักเรียน อ่อนว่าดีขึ้นจากเดิมมากน้อยเพียงใด

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 ครูผู้สอนภาษาไทย ตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาควรให้การสนับสนุนการเรียนการสอนด้วยวิธีกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อน เพื่อใช้เป็นกิจกรรมการเรียนการสอน วิชาภาษาไทย และวิชาอื่น ๆ ต่อไป

1.2 ผู้บริหารโรงเรียน ควรสนับสนุนงบประมาณในการสร้างเครื่องมือ เพื่อให้แพร่หลายยิ่งขึ้น

1.3 ผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าวิชาและครูผู้สอน ควรสนับสนุนให้มีการเขียนแผนการสอนโดยใช้วิธีกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อน กลุ่มประสบการณ์อื่น และชั้นเรียนอื่นอย่างแพร่หลาย

1.4 ควรมีการนำวิธีสอนแบบกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อนและแบบฝึกหัดทักษะการอ่านเพื่อจับใจความที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไปปรับปรุงใช้ในโอกาสอื่น ๆ เช่น การสอนซ่อมเสริม เป็นต้น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยวิธีกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อนกับวิธีอื่น ๆ ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 – 6 และเนื้อหาอื่น

2.2 ควรศึกษาเปรียบเทียบความคงทนในการเรียนรู้และเจตคติของนักเรียนที่เรียนด้วยวิธีกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อนกับวิธีอื่น ๆ ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 – 6 และเนื้อหาอื่น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรรณิการ์ พวงเกษม: (2535). ปัญหาและวิธีการสอนภาษาไทยในโรงเรียนประถมศึกษา.
กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- กรรณิการ์ อุ่นแจ่ม. (2528). ผลการใช้กิจกรรมเสริมทักษะการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษ สำหรับ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีผลสัมฤทธิ์สูงทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ.
- กิตติยาวัต บัญชี. (2530) หลักสูตรประถมศึกษา 2521 ทฤษฎีและแนวปฏิบัติ. กรุงเทพฯ
สารมวลชน.
- คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. (2536) รายงานการประเมินผลความสามารถ
ทางภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 6 ปีการศึกษา 2534. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- ณวีลักษณ์ บุญยะกาญจน์. (2525). จิตวิทยาการอ่าน. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- ชวน เพชรแก้ว. (2528ป. การใช้ภาษา. สงขลา : โรงพิมพ์มงคลการพิมพ์.
- ทัศนาศรี ประสานตรี. (2535). "การสอนโดยเพื่อนช่วยเพื่อน," สารพัฒนาหลักสูตร. 12 (114).
- ทัศนีย์ ศุภเมธี. (2533). พฤติกรรมการสอนภาษาไทยระดับประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : ภาควิชา
หลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ วิทยาลัยเพชรบุรี.
- บันลือ พฤกษ์วัน. (2530). อุปเทศการสอนภาษาไทยระดับประถมศึกษา แนวบูรณาการ
ทางการสอน. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช จำกัด.
- พรทิพย์ สุทธิพันธ์. (2529). การเปรียบเทียบสัมฤทธิ์ผลการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถม
ศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนอนุบาลระนอง จังหวัดระนอง. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- พิกุล ภูมิแสน. (2539). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านจับใจความวิชาภาษาไทย ชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 5 ด้วยวิธีแบบกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อนและวิธีสอนแบบปกติ. วิทยานิพนธ์
กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- รัชนิวรรณ สวงโท. (2539). การสร้างบทเรียนสำเร็จรูปแบบเส้นตรงประกอบการ์ตูนสี่วิชาภาษาไทย
เรื่องการอ่านเพื่อจับใจความ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2. วิทยานิพนธ์.กศ.ม. มหาสารคาม :
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- วรายา เพชรประดับ. (2529). การเปรียบเทียบสัมฤทธิ์ผลการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบเดิมกับวิธีเรียนด้วยตนเอง. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วรรณิ โสมประยูร. (2537). การสอนภาษาไทยระดับประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช จำกัด.
- วันเพ็ญ สุภิกิตย์. (2528). การศึกษาเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านและทัศนคติต่อภาษาใหม่ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยวิธีการอ่านแล้วเขียนลำดับเรื่องราวกับวิธีอ่านแล้วทำแบบฝึกหัด. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วาสนา เกตุภาค. (2521). การอ่าน. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- วิชาการ, กรม. (2535). สารที่เปลี่ยนแปลงของหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา.
- วิไล พิพัฒน์มงคลพร. (2533) การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างการสอนโดยวิธีกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อนกับการสอนปกติ. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. (2533). หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา.
- สมบัติ มหาเรศ. (2523). เอกสารการสอนภาษาไทยในโรงเรียนประถมศึกษา. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม.
- สมพร มั่นตะสูตร. (2526). การสอนภาษาไทย. กรุงเทพฯ : อักษรบัณฑิต.
- สมลักษณ์ ศรีธงชัย. (2536). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างการสอนโดยใช้เทคนิคแบบกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อนกับการสอนปกติ. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สมหวัง นิลพันธ์. (2536). การศึกษาผลการเรียนวิชาภาษาไทยโดยใช้เทคนิคเพื่อนช่วยเพื่อนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สายสุนี สกุลแก้ว. (2534). การพัฒนาชุดฝึกทักษะการอ่านภาษาไทยเพื่อจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุขุม เฉลยทรัพย์. (2531). การส่งเสริมการอ่าน. ครั้งที่ 2 ปทุมธานี : วิทยาลัยครูเพชรบุรีวิทยาลงกรณ์.
- สุกัญญา ศรีสืบสาย. (2531). การส่งเสริมการอ่าน. สารพัฒนาหลักสูตร. 81 : 58.

- สุන්නา มั่นเศรษฐวิทย์. (2537). พิมพ์ครั้งที่ 2. เอกสารการสอนชุดวิชาการอ่านภาษาไทย หน่วยที่ 1 – 7. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สุන්නา สายคง. (2532). การใช้นิทานพื้นเมืองภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทยพัฒนาทักษะการอ่านในใจสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนในตำบลกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สุนาฏ นิธิมุกตกุล. (2520). การศึกษาเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจและความสนใจอันเกิดจากการอ่านหนังสือที่ใช้สำนวนของเด็กในชนบทภาคตะวันออกเฉียงเหนือกับหนังสือที่ผู้ใหญ่เขียน. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุวรรณ วัฒนธรรมเมธี. (2532). สัมฤทธิ์ผลด้านการอ่านจับใจความภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนโดยวิธีสอนอ่านตามแนวคิดของดัลล์แมน. วิทยานิพนธ์ ศ.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อรุณณี สายเสมา. (2536). สัมฤทธิ์ผลด้านการอ่านจับใจความภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนโดยวิธีทำนาย. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- อุทัย เพชรช่วย. (2527). การทดลองสอนคณิตศาสตร์ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยให้กลุ่มนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์สูงและปานกลาง เป็นผู้สอนนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ต่ำ. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- Bottone, Margaret. (1992). "The Effect of Small Group Instruction on Reading Comprehension," *Dissertation Abstration Abstracts International*. M.A. Project : Kean College of New Jersey.
- Bond Cuy, L., and Miles A. Thicker. (1957). *Reading Difficulties Their Diagnosis and Correction*. New York : Appleton Contrue Croft.
- Celaini. (1979). "Teaching as a Motivating Factor," *English Language Teaching Journal*. 33 : 197 – 199 ; April.
- Cibbon, Fisz C.T. and Reay. (1982). D.G. "Peer Tutoring : Brightening up FL Teaching in an Urban Comprehensive School," *The British Journal of Language Teaching*. 20 : 39 – 48 ; Spring.
- Dallman, Marthan and others. (1974). *The Teaching of Reading* 4th ed. New York : Holt, Rinehart and Winston.

- Dechant, Emerald V. (1970). *Improving the Teaching of Reading*. New Jersey : Prentice – Hall, Inc., Englewood Cliffs.
- Ellis, K.M. (1981). "A Comparison Between Teacher – Centered and Peer – Centered Methods for Creative Voice in Writing," *Dissertation Abstracts International*. 42 ; 3537 : A ; February.
- Harris, Albert. J. (1957). *How to Increase Reading Ability*. 3rd ed. New York : Longman Green and Co.
- Wainwright, Gordon R. (1972). *Rapid Reading Made Simple*. Great Britain : W.H. Allen, Co., Ltd.
- Wooten, Sharon. M. (1984). "The Efficiency of a Tutoring Reading Program for Educable Mentally Retarded Students in a Vocational Setting," *Dissertation Abstracts International*. 44 : 2349 – A ; February.
- Young, Carolyn. (1972). "Team Learning," *The Arithmetic Teacher*. 19 : 630 – 634 ; December.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แผนการสอน
แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ

	โรงเรียนราชินี	
แผนการสอนที่ 1	วิชาภาษาไทย (การอ่านจับใจความ)	
เรื่อง สุนัขผู้กล้าหาญ (นิทาน)	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1	เวลา 5 คาบ

สาระสำคัญ

การอ่านเพื่อจับใจความนั้น ต้องอาศัยการฝึกฝนอยู่ตลอดเวลาโดยสม่ำเสมอ ผู้อ่านต้องมีใจและสนใจ ในการอ่านหนังสือทุกประเภท อันจะก่อให้เกิดความชำนาญและสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวันต่อไป

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนสามารถอ่านจับใจความ โดยการตั้งคำถามตามจากเนื้อเรื่องที่อ่านได้
2. นักเรียนสามารถอ่านจับใจความ โดยการตอบคำถามจากเนื้อเรื่องที่อ่านได้
3. นักเรียนสามารถจัดลำดับเหตุการณ์ของเนื้อเรื่องที่อ่านได้
4. นักเรียนสามารถวิเคราะห์และแสดงความคิดเห็นจากเนื้อเรื่องที่อ่านได้

เนื้อหา

เนื้อหาจากเนื้อเรื่องในนิทานเรื่อง สุนัขผู้กล้าหาญ

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. นักเรียนอาสาสมัครออกมาเล่านิทานให้เพื่อนฟัง 1 เรื่อง เมื่อเล่าจบแล้วตั้งคำถามให้เพื่อนในชั้นเรียนตอบคำถาม 3 คำถาม

ขั้นสอน

1. ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม กลุ่มละ 7 คน (โดยคณะกรรมการ 2 คน ปานกลาง 3 คน อ่อน 2 คน) ดูจากผลการสอบปลายภาคเรียนที่ 1
2. ครูชี้แจงถึงวิธีการเรียนโดยกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อนมีรายละเอียดดังนี้
  - 2.1 ข้อปฏิบัติในการร่วมกิจกรรม
    - ความร่วมมือการทำงานและความสามัคคีภายในกลุ่ม
    - การรักษามารยาทโดยการไม่ส่งเสียงดังและลุกจากที่โดยไม่จำเป็น
  - 2.2 สมาชิกในกลุ่มร่วมประชุมแบ่งงานตามหน้าที่ดังนี้
    - ประธาน
      - รับผิดชอบการทำงานของสมาชิกภายในกลุ่ม
    - รองประธาน
      - รับผิดชอบตรวจแก้คำผิดที่เพื่อนเขียนในแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ

- กรรมการ คนที่ 1
    - รับผิดชอบตรวจแก้คำผิดที่เพื่อนเขียนในแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ
  - กรรมการ คนที่ 2
    - รับผิดชอบนำแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความไปแลกเปลี่ยนกับกลุ่มอื่น
  - กรรมการ คนที่ 3
    - รับผิดชอบดูแลความเรียบร้อยของการทำงานในแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ
  - กรรมการ คนที่ 4
    - รับผิดชอบจัดโต๊ะเรียนและรักษาความสะอาดของกลุ่ม
  - เลขานุการ
    - รับผิดชอบเก็บแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ
3. ครูแจกแบบฝึกหัดทักษะการอ่านจับใจความ เรื่อง สุนัขผู้กล้าหาญ ให้แต่ละกลุ่ม
4. นักเรียนร่วมกันอ่านใบความรู้ภายในกลุ่มดำเนินการดังนี้
- 4.1 ผลัดกันอ่านออกเสียงคนละข้อจนจบ
  - 4.2 อ่านพร้อมกันจนจบ (ถ้าใครไม่เข้าใจอ่านเองอีกรอบได้)
  - 4.3 ร่วมกันอภิปรายถึงใบความรู้ที่ร่วมกันอ่าน
5. นักเรียนปฏิบัติตามขั้นตอนการศึกษาในแต่ละขั้น
- 5.1 นักเรียนภายในกลุ่มร่วมกันอ่านนิทาน โดยดำเนินการดังนี้
    - สมาชิกในกลุ่มตกลงกันว่าใครจะอ่านเป็นคนที่เท่าไร (ประธานเป็นผู้ชี้แจง)
    - ผลัดกันอ่านคนละ 3 บรรทัด จนจบเรื่อง (กรรมการคนที่ 4 เป็นผู้รับผิดชอบ)
    - อ่านพร้อมกันภายในกลุ่มจนจบเรื่อง (กรรมการคนที่ 1 เป็นผู้รับผิดชอบ)
    - ร่วมกันตั้งคำถามจากเนื้อเรื่อง (สมาชิกในกลุ่มทุกคนจะต้องเขียนตั้งคำถามอย่างน้อย 1 คำถาม) (เลขานุการเป็นผู้รับผิดชอบ)
  - ตรวจสอบความถูกต้องและความเรียบร้อยของแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ (รองประธานและกรรมการคนที่ 1 เป็นผู้รับผิดชอบ)
  - กรรมการคนที่ 2 นำแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความไปแลกเปลี่ยนกับกลุ่มอื่น (โดยให้จับฉลากบนโต๊ะครูว่าจับได้กลุ่มใด แต่ต้องไม่ใช่กลุ่มของตนเอง)
  - สมาชิกภายในกลุ่มช่วยกันตอบคำถามจากเนื้อเรื่องของกลุ่มที่แลกเปลี่ยนมา (กรรมการคนที่ 1 เป็นผู้รับผิดชอบ)
  - กรรมการคนที่ 2 นำแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความไปคืนกลุ่มเดิม

- สมาชิกภายในกลุ่มช่วยกันตรวจคำตอบและให้คะแนนพร้อมทั้งแก้ไขข้อที่ตอบผิด (เลขานุกรการเป็นผู้รับผิดชอบ)
- สมาชิกภายในกลุ่มร่วมกันปรึกษาถึงเรื่องราวต่าง ๆ ของเนื้อเรื่องและลำดับเหตุการณ์ของเรื่อง พร้อมทั้งเลือกตัวแทน โดยการจับฉลาก หรือ คัดเลือก หรือ อาสาสมัคร ออกมา อภิปราย (ประธานเป็นผู้รับผิดชอบ)
- ประธานกลุ่มออกมาจับฉลากลำดับที่ของกลุ่มที่จะมาอภิปรายหน้าชั้นเรียนที่โต๊ะครู
- ตัวแทนกลุ่มออกมานำเสนอผลงานอภิปรายหน้าชั้นเรียนโดยการพูดเล่าเรียงลำดับเหตุการณ์ ของเรื่องตั้งแต่ต้นจนจบพร้อมทั้งบอกข้อคิดของเนื้อเรื่อง
- ครูและเพื่อนร่วมชั้นช่วยกันแสดงความคิดเห็นจากการที่ได้ฟังกลุ่มของเพื่อนออกมา อภิปรายหน้าชั้นเรียน (เมื่อแต่ละกลุ่มออกมาอภิปรายหมด)
- สมาชิกภายในกลุ่มร่วมกันระบายสี ตกแต่งผลงานให้สวยงาม (ประธานและกรรมการ คนที่ 3เป็นผู้รับผิดชอบ)
- นำผลงานแต่ละกลุ่มมาแลกเปลี่ยนกันดูพร้อมทั้งรวมคะแนนของกลุ่มตนเอง (เลขานุกรการเป็นผู้รับผิดชอบ)

ขั้นสรุป

1. นักเรียนแต่ละกลุ่ม อภิปรายและสรุปแนวคิด และสาระที่สำคัญของเนื้อเรื่อง

สื่อการเรียนการสอน

- ใบความรู้
- ใบงาน
- แบบฝึกหัดทักษะ การอ่านเพื่อจับใจความเรื่องสุนัขผู้กล้าหาญ (นิทาน)
- ดินสอสี

การประเมินผล

ประเมินผลจากการสังเกตรายบุคคล

สังเกตพฤติกรรมจาก

- การร่วมกันอ่านภายในกลุ่ม
- การตั้งคำถาม
- การตอบคำถาม
- การร่วมกิจกรรมภายในกลุ่ม

บันทึกหลังการสอน.....
 .....
 .....
 .....

โรงเรียนราชินี

แผนการสอนที่ 2

วิชาภาษาไทย (การอ่านจับใจความ)

เรื่อง เทียบรอบหมู่บ้าน (นิทาน)

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

เวลา 5 คาบ

สาระสำคัญ

การอ่านเพื่อจับใจความนั้น ต้องอาศัยการฝึกฝนอยู่ตลอดเวลาโดยสม่ำเสมอ ผู้อ่านต้องมีใจและสนใจ ในการอ่านหนังสือทุกประเภท อันจะก่อให้เกิดความชำนาญและสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวันต่อไป

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนสามารถอ่านจับใจความ โดยการตั้งคำถามตามจากเนื้อเรื่องที่อ่านได้
2. นักเรียนสามารถอ่านจับใจความ โดยการตอบคำถามจากเนื้อเรื่องที่อ่านได้
3. นักเรียนสามารถจัดลำดับเหตุการณ์ของเนื้อเรื่องที่อ่านได้
4. นักเรียนสามารถวิเคราะห์และแสดงความคิดเห็นจากเนื้อเรื่องที่อ่านได้

เนื้อหา

เนื้อหาจากเนื้อเรื่องในนิทานเรื่อง เทียบรอบหมู่บ้าน

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. นักเรียนอาสาสมัครออกมาเล่านิทานให้เพื่อนฟัง 1 เรื่อง เมื่อเล่าจบแล้วตั้งคำถามให้เพื่อนในชั้นเรียนตอบคำถาม 3 คำถาม

ขั้นสอน

1. ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม กลุ่มละ 7 คน (โดยความสามารถเก่ง 2 คน ปานกลาง 3 คน อ่อน 2 คน) ดูจากผลการสอบปลายภาคเรียนที่ 1
2. ครูชี้แจงถึงวิธีการเรียนโดยกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อนมีรายละเอียดดังนี้
  - 2.1 ข้อปฏิบัติในการร่วมกิจกรรม
    - ความร่วมมือการทำงานและความสามัคคีภายในกลุ่ม
    - การรักษามารยาทโดยการไม่ส่งเสียงดังและลุกจากที่โดยไม่จำเป็น
  - 2.2 สมาชิกในกลุ่มร่วมประชุมแบ่งงานตามหน้าที่ดังนี้
    - ประธาน
      - รับผิดชอบการทำงานของสมาชิกภายในกลุ่ม
    - รองประธาน
      - รับผิดชอบตรวจแก้คำผิดที่เพื่อนเขียนในแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ

- กรรมการ คนที่ 1

รับผิดชอบตรวจแก้คำผิดที่เพื่อนเขียนในแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ

- กรรมการ คนที่ 2

รับผิดชอบนำแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความไปแลกเปลี่ยนกับกลุ่มอื่น

- กรรมการ คนที่ 3

รับผิดชอบดูแลความเรียบร้อยของการทำงานในแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ

- กรรมการ คนที่ 4

รับผิดชอบจัดโต๊ะเรียนและรักษาความสะอาดของกลุ่ม

- เลขานุการ

รับผิดชอบเก็บแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ

3. ครูแจกแบบฝึกหัดทักษะการอ่านจับใจความ เรื่อง เที้ยวรอบหมู่บ้าน ให้แต่ละกลุ่ม

4. นักเรียนร่วมกันอ่านใบความรู้ภายในกลุ่มดำเนินการดังนี้

4.1 ผลัดกันอ่านออกเสียงคนละข้อจนจบ

4.2 อ่านพร้อมกันจนจบ (ถ้าใครไม่เข้าใจอ่านเองอีกรอบได้)

4.3 ร่วมกันอภิปรายถึงใบความรู้ที่ร่วมกันอ่าน

5. นักเรียนปฏิบัติตามขั้นตอนการศึกษาในแต่ละชั้น

5.1 นักเรียนภายในกลุ่มร่วมกันอ่านนิทาน โดยดำเนินการดังนี้

- สมาชิกในกลุ่มตกลงกันว่าใครจะอ่านเป็นคนที่เท่าไร (ประธานเป็นผู้ชี้แจง)

- ผลัดกันอ่านคนละ 3 บรรทัด จนจบเรื่อง (กรรมการคนที่ 4 เป็นผู้รับผิดชอบ)

- อ่านพร้อมกันภายในกลุ่มจนจบเรื่อง (กรรมการคนที่ 1 เป็นผู้รับผิดชอบ)

- ร่วมกันตั้งคำถามจากเนื้อเรื่อง (สมาชิกในกลุ่มทุกคนจะต้องเขียนตั้งคำถาม

อย่างน้อย 1 คำถาม) (เลขานุการเป็นผู้รับผิดชอบ)

- ตรวจสอบความถูกต้องและความเรียบร้อยของแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ (รองประธานและกรรมการคนที่ 1 เป็นผู้รับผิดชอบ)

- กรรมการคนที่ 2 นำแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความไปแลกเปลี่ยนกับกลุ่มอื่น (โดยให้จับฉลากบนโต๊ะครูว่าจับได้กลุ่มใด แต่ต้องไม่ใช่กลุ่มของตนเอง)

- สมาชิกภายในกลุ่มช่วยกันตอบคำถามจากเนื้อเรื่องของกลุ่มที่แลกเปลี่ยนมา (กรรมการคนที่ 1 เป็นผู้รับผิดชอบ)

- กรรมการคนที่ 2 นำแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความไปคืนกลุ่มเดิม

- สมาชิกภายในกลุ่มช่วยกันตรวจคำตอบและให้คะแนนพร้อมทั้งแก้ไขข้อที่ตอบผิด (เลขานุการเป็นผู้รับผิดชอบ)
- สมาชิกภายในกลุ่มร่วมกันปรึกษาถึงเรื่องราวต่าง ๆ ของเนื้อเรื่องและลำดับเหตุการณ์ของเรื่อง พร้อมทั้งเลือกตัวแทน โดยการจับฉลาก หรือ คัดเลือก หรือ อาสาสมัคร ออกมา อภิปราย (ประธานเป็นผู้รับผิดชอบ)
- ประธานกลุ่มออกมาจับฉลากลำดับที่ของกลุ่มที่จะมาอภิปรายหน้าชั้นเรียนที่โต๊ะครู
- ตัวแทนกลุ่มออกมานำเสนอผลงานอภิปรายหน้าชั้นเรียนโดยการพูดเล่าเรียงลำดับเหตุการณ์ ของเรื่องตั้งแต่ต้นจนจบพร้อมทั้งบอกข้อคิดของเนื้อเรื่อง
- ครูและเพื่อนร่วมชั้นช่วยกันแสดงความคิดเห็นจากการที่ได้ฟังกลุ่มของเพื่อนออกมา อภิปรายหน้าชั้นเรียน (เมื่อแต่ละกลุ่มออกมาอภิปรายหมด)
- สมาชิกภายในกลุ่มร่วมกันระบายสี ตกแต่งผลงานให้สวยงาม (ประธานและกรรมการ คนที่ 3 เป็นผู้รับผิดชอบ)
- นำผลงานแต่ละกลุ่มมาแลกเปลี่ยนกันดูพร้อมทั้งรวมคะแนนของกลุ่มตนเอง (เลขานุการเป็นผู้รับผิดชอบ)

ขั้นสรุป

1. นักเรียนแต่ละกลุ่ม อภิปรายและสรุปแนวคิด และสาระที่สำคัญของเนื้อเรื่อง

สื่อการเรียนการสอน

- ใบความรู้
- ใบงาน
- แบบฝึกหัดทักษะ การอ่านเพื่อจับใจความเรื่อง เทียบรอบหมู่บ้าน (นิทาน)
- ดินสอสี

การประเมินผล

ประเมินผลจากการสังเกตรายบุคคล

สังเกตพฤติกรรมจาก

- การร่วมกันอ่านภายในกลุ่ม
- การตั้งคำถาม
- การตอบคำถาม
- การร่วมกิจกรรมภายในกลุ่ม

บันทึกหลังการสอน.....
 .....
 .....
 .....

- กรรมการ คนที่ 1

รับผิดชอบตรวจแก้คำผิดที่เพื่อนเขียนในแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ

- กรรมการ คนที่ 2

รับผิดชอบนำแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความไปแลกเปลี่ยนกับกลุ่มอื่น

- กรรมการ คนที่ 3

รับผิดชอบดูแลความเรียบร้อยของการทำงานในแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ

- กรรมการ คนที่ 4

รับผิดชอบจัดโต๊ะเรียนและรักษาความสะอาดของกลุ่ม

- เลขานุการ

รับผิดชอบเก็บแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ

3. ครูแจกแบบฝึกหัดทักษะการอ่านจับใจความ เรื่อง ปลาหมึก ให้แต่ละกลุ่ม

4. นักเรียนร่วมกันอ่านใบความรู้ภายในกลุ่มดำเนินการดังนี้

4.1 ผลัดกันอ่านออกเสียงคนละข้อจนจบ

4.2 อ่านพร้อมกันจนจบ (ถ้าใครไม่เข้าใจอ่านเองอีกรอบได้)

4.3 ร่วมกันอภิปรายถึงใบความรู้ที่ร่วมกันอ่าน

5. นักเรียนปฏิบัติตามขั้นตอนการศึกษาในแต่ละขั้น

5.1 นักเรียนภายในกลุ่มร่วมกันอ่านนิทาน โดยดำเนินการดังนี้

- สมาชิกในกลุ่มตกลงกันว่าใครจะอ่านเป็นคนที่เท่าไร (ประธานเป็นผู้ชี้แจง)

- ผลัดกันอ่านคนละ 3 บรรทัด จนจบเรื่อง (กรรมการคนที่ 4 เป็นผู้รับผิดชอบ)

- อ่านพร้อมกันภายในกลุ่มจนจบเรื่อง (กรรมการคนที่ 1 เป็นผู้รับผิดชอบ)

- ร่วมกันตั้งคำถามจากเนื้อเรื่อง (สมาชิกในกลุ่มทุกคนจะต้องเขียนตั้งคำถาม

อย่างน้อย 1 คำถาม) (เลขานุการเป็นผู้รับผิดชอบ)

- ตรวจสอบความถูกต้องและความเรียบร้อยของแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ (รองประธานและกรรมการคนที่ 1 เป็นผู้รับผิดชอบ)

- กรรมการคนที่ 2 นำแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความไปแลกเปลี่ยนกับกลุ่มอื่น (โดยให้จับฉลากบนโต๊ะครูว่าจับได้กลุ่มใด แต่ต้องไม่ใช่กลุ่มของตนเอง)

- สมาชิกภายในกลุ่มช่วยกันตอบคำถามจากเนื้อเรื่องของกลุ่มที่แลกเปลี่ยนมา (กรรมการคนที่ 1 เป็นผู้รับผิดชอบ)

- กรรมการคนที่ 2 นำแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความไปคืนกลุ่มเดิม

- สมาชิกภายในกลุ่มช่วยกันตรวจคำตอบและให้คะแนนพร้อมทั้งแก้ไขข้อที่ตอบผิด (เลขานุการเป็นผู้รับผิดชอบ)
- สมาชิกภายในกลุ่มร่วมกันปรึกษาถึงเรื่องราวต่าง ๆ ของเนื้อเรื่องและลำดับเหตุการณ์ของเรื่อง พร้อมทั้งเลือกตัวแทน โดยการจับฉลาก หรือ คัดเลือก หรือ อาสาสมัคร ออกมา อภิปราย (ประธานเป็นผู้รับผิดชอบ)
- ประธานกลุ่มออกมาจับฉลากลำดับที่ของกลุ่มที่จะมาอภิปรายหน้าชั้นเรียนที่โต๊ะครู
- ตัวแทนกลุ่มออกมานำเสนอผลงานอภิปรายหน้าชั้นเรียนโดยการพูดเล่าเรียงลำดับเหตุการณ์ ของเรื่องตั้งแต่ต้นจนจบพร้อมทั้งบอกข้อคิดของเนื้อเรื่อง
- ครูและเพื่อนร่วมชั้นช่วยกันแสดงความคิดเห็นจากการที่ได้ฟังกลุ่มของเพื่อนออกมา อภิปรายหน้าชั้นเรียน (เมื่อแต่ละกลุ่มออกมาอภิปรายหมด)
- สมาชิกภายในกลุ่มร่วมกันระบายสี ตกแต่งผลงานให้สวยงาม (ประธานและกรรมการ คนที่ 3 เป็นผู้รับผิดชอบ)
- นำผลงานแต่ละกลุ่มมาแลกเปลี่ยนกันดูพร้อมทั้งรวมคะแนนของกลุ่มตนเอง (เลขานุการเป็นผู้รับผิดชอบ)

ขั้นสรุป

1. นักเรียนแต่ละกลุ่ม อภิปรายและสรุปแนวคิด และสาระที่สำคัญของเนื้อเรื่อง

สื่อการเรียนการสอน

- ใบความรู้
- ใบงาน
- แบบฝึกหัดทักษะ การอ่านเพื่อจับใจความเรื่องปลาหมึก (สารคดี)
- ดินสอสี

การประเมินผล

ประเมินผลจากการสังเกตรายบุคคล

สังเกตพฤติกรรมจาก

- การร่วมกันอ่านภายในกลุ่ม
- การตั้งคำถาม
- การตอบคำถาม
- การร่วมกิจกรรมภายในกลุ่ม

บันทึกหลังการสอน.....
 .....
 .....
 .....

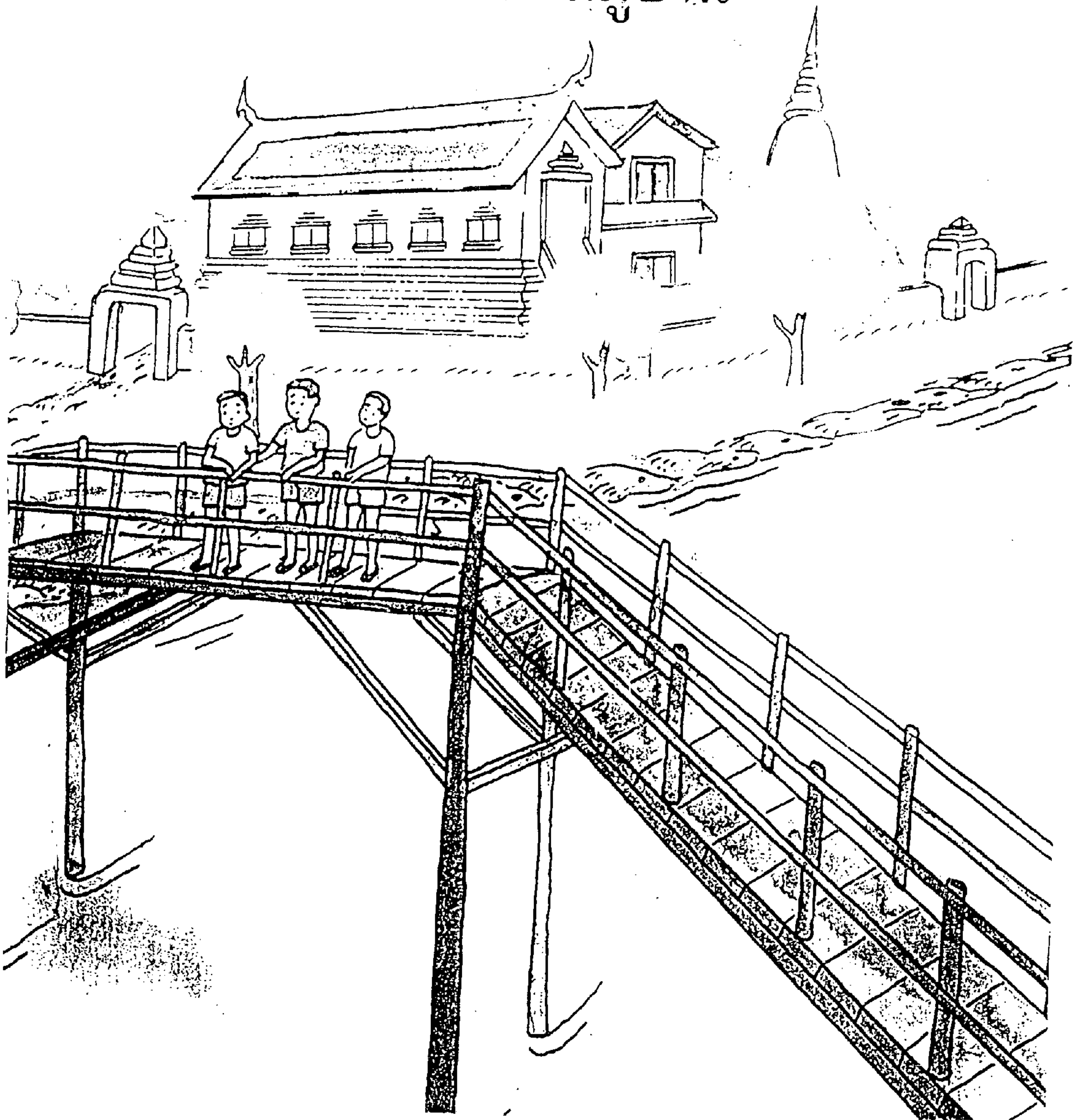

แบบฝึกทักษะการอ่านเพื่อจับใจความ
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑

ชุดที่ ๑

นิทาน

เที่ยว รอบ หมู่บ้าน

ชื่อกลุ่ม.....

รายชื่อสมาชิกในกลุ่มชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 / .....

ประธาน 1.....

รองประธาน 2.....

กรรมการ 3.....

กรรมการ 4.....

กรรมการ 5.....

กรรมการ 6.....

เลขานุการ 7.....

หมายเหตุ

สมาชิกที่ไม่ร่วมงานในกลุ่ม คือ

.....
.....
.....
.....
.....

ขั้นตอนการศึกษา

๑. นักเรียนในกลุ่มร่วมมือกันอ่านผ่าน ๆ ให้ตลอดเสียก่อน เพื่อจับประโยคหรือข้อความที่เป็นความคิดสำคัญของเรื่อง
๒. นักเรียนในกลุ่มช่วยกันอ่านโดยละเอียดให้ตลอดเพื่อความเข้าใจให้ชัดเจน
๓. นักเรียนในกลุ่มช่วยกันอ่านซ้ำในตอนที่ไม่เข้าใจและตรวจสอบความเข้าใจ
๔. นักเรียนในกลุ่มช่วยกันตั้งคำถามจากเรื่องที่ได้อ่านให้มากที่สุด
๕. นักเรียนในกลุ่มนำคำถามที่ช่วยกันคิดไปแลกเปลี่ยนกับกลุ่มอื่น

๖. นักเรียนในกลุ่มนำคำถามจากกลุ่มอื่นที่ไปแลกเปลี่ยนช่วยกันคิดหาตอบ
๗. นักเรียนในกลุ่มนำคำตอบที่ช่วยกันคิดไปคืนกลุ่มเดิมเพื่อให้เขาช่วยกันตรวจสอบความถูกต้อง
๘. นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันตรวจสอบความถูกต้อง
๙. นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันตกแต่งใบงานของกลุ่มตนเองให้สวยงาม แล้วจึงนำผลงานไปติดบนกระดานดำ
๑๐. นักเรียนดูผลงานของกลุ่มตนเองที่ช่วยกันปฏิบัติบนกระดานดำแล้วช่วยกันให้คะแนนในแต่ละกลุ่ม

เกณฑ์การให้คะแนนแบบประเมินผล

1. ความสามัคคี ร่วมมือกันทำงาน	10	คะแนน
2. ความสะอาด กระดาษไม่ยับ	10	คะแนน
3. ความสวยงามในการระบายสี	10	คะแนน
4. ความคิดสร้างสรรค์ ตกแต่งผลงาน	10	คะแนน
5. การตั้งคำถาม		(ตามจำนวนข้อ)
6. การตอบคำถาม		(ตามจำนวนข้อ)
7. การหาคำศัพท์ที่ไม่ทราบความหมาย		(ตามจำนวนข้อ)
8. การลำดับเนื้อเรื่องเข้าเล่ม		(ตามจำนวนหน้า)

กลุ่มที่ .....

แบบประเมินผล

1. ความสามัคคี ร่วมมือกันทำงาน (10)	.....	คะแนน
2. ความสะอาด ภาระไม่ย่ำ (10)	.....	คะแนน
3. ความสวยงามในการระบายสี (10)	.....	คะแนน
4. ความคิดสร้างสรรค์ ตกแต่งผลงาน (10)	.....	คะแนน
5. การตั้งคำถาม (จำนวนข้อ)	.....	คะแนน
6. การตอบคำถาม (จำนวนข้อ)	.....	คะแนน
7. การหาคำศัพท์ที่ไม่ทราบความหมาย(จำนวนข้อ)	.....	คะแนน
8. การลำดับเนื้อเรื่องเข้าเล่ม (จำนวนหน้า)	.....	คะแนน
รวมได้คะแนน	.....	คะแนน

๑. ....

๒. ....

๓. ....

๔. ....

๕. ....

๖. ....

๗. ....

๘. ....

๙. ....

๑๐. ....

๑๑. ....

๑๒. ....

๑๓. ....

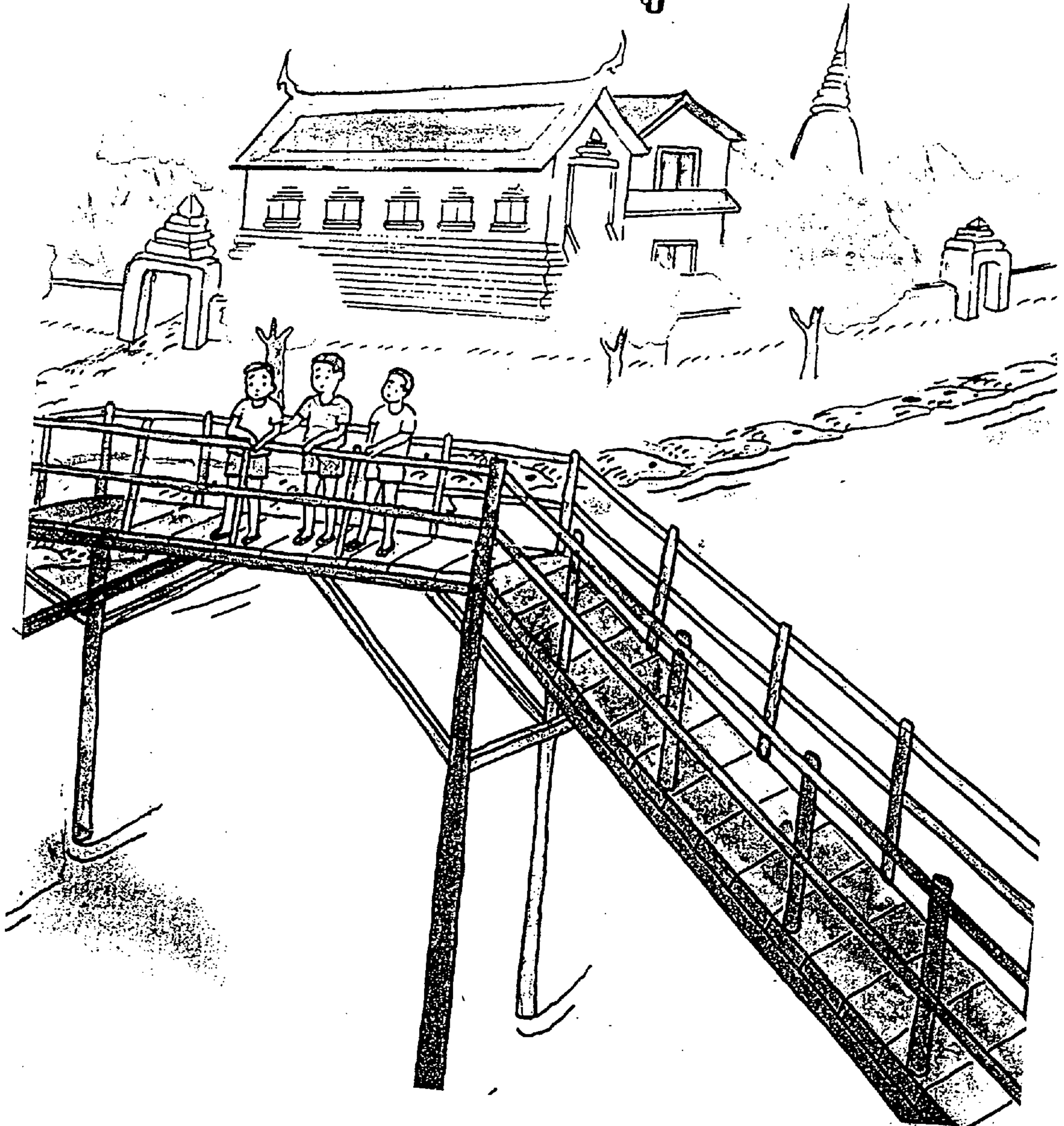
๑๔. ....

๑๕. ....

เที่ยว รอบ หมู่บ้าน

เที่ยว รอบ หมู่บ้าน

เช้า วันเสาร์ เดชา รีบ มา หน้า โรงเรียน
 กล้า และ จอม รอ เขา อยู่ เด็ก ทั้ง สาม คน จะ ไป
 เที่ยว ใน หมู่บ้าน เดชา ย้าย มา จาก หมู่บ้าน
 อื่น เขา ยัง เที่ยว ไม่ ทัว หมู่บ้าน นี้

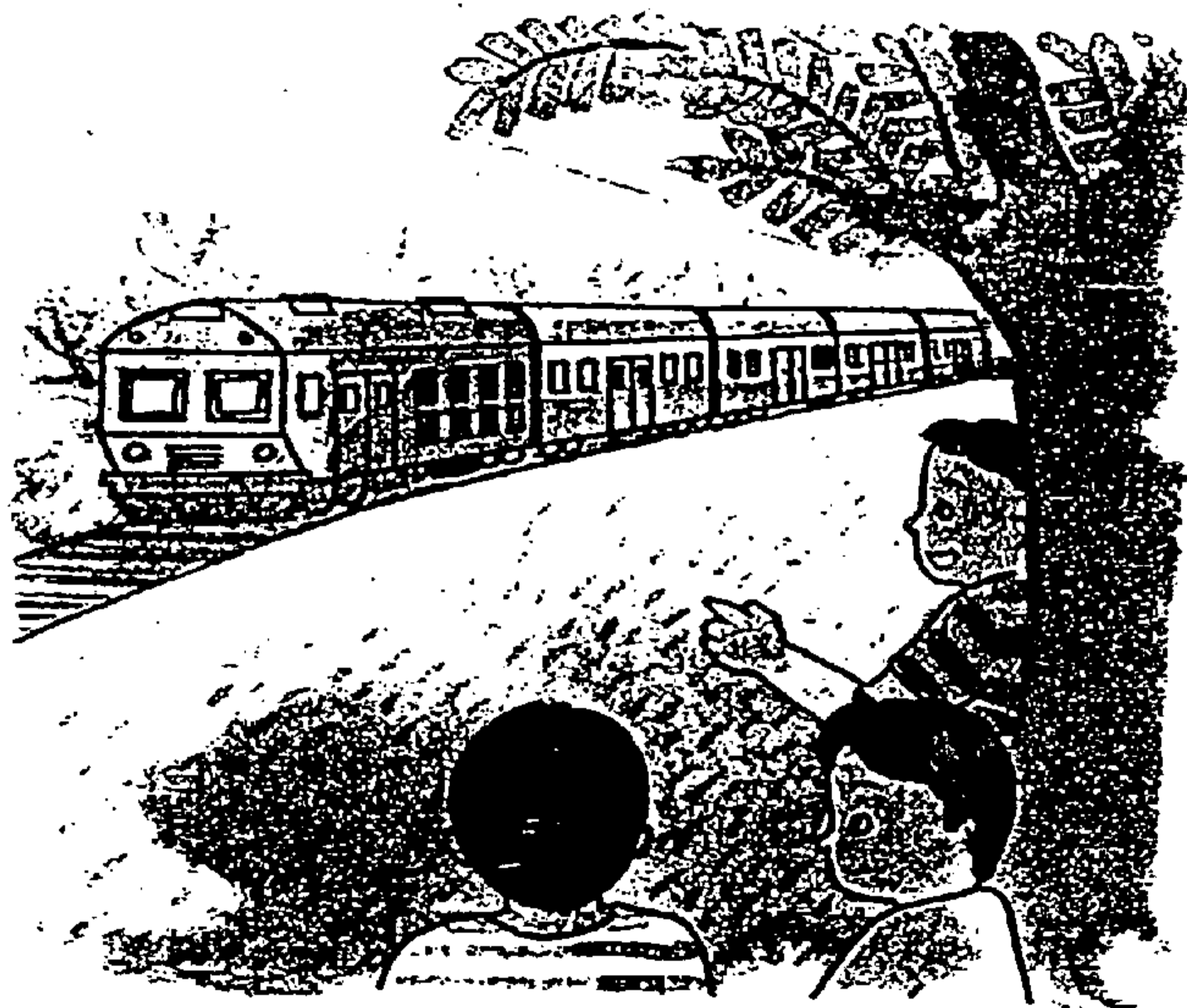
กล้า พูด กับ เดชา ว่า “ฉัน และ จอม จะ
 พา เธอ เดิน ไป รอบ ๆ หมู่บ้าน เรา จะ พา เธอ
 ไป เที่ยว ให้ ทัว”

เดชา ถาม กล้า ว่า “พ่อ ของ เธอ ทำนา ไหม”

กล้า ตอบ ว่า “พ่อ ของ ฉัน ทำนา พ่อ เป็น ชาวนา พ่อ ของ จอม ก็ เป็น ชาวนา คน ใน หมู่บ้าน นี้ ต่าง ก็ เป็น ชาวนา”

เดชา พูด ว่า “ถ้า ฉัน โต ขึ้น ฉัน จะ เป็น ชาวนา ชาวนา ปลุก ข้าว ให้ เรา กิน”

เมื่อ เด็ก ทั้ง สาม คน เดิน ผ่าน ทุ่งนา เด็ก ๆ ได้ยิน เสียง รถไฟ กล้า และ จอม รีบ พา เดชา ไป ดู รถไฟ รถไฟ มี เสียง ดัง มาก เดชา ชอบ ดู รถไฟ

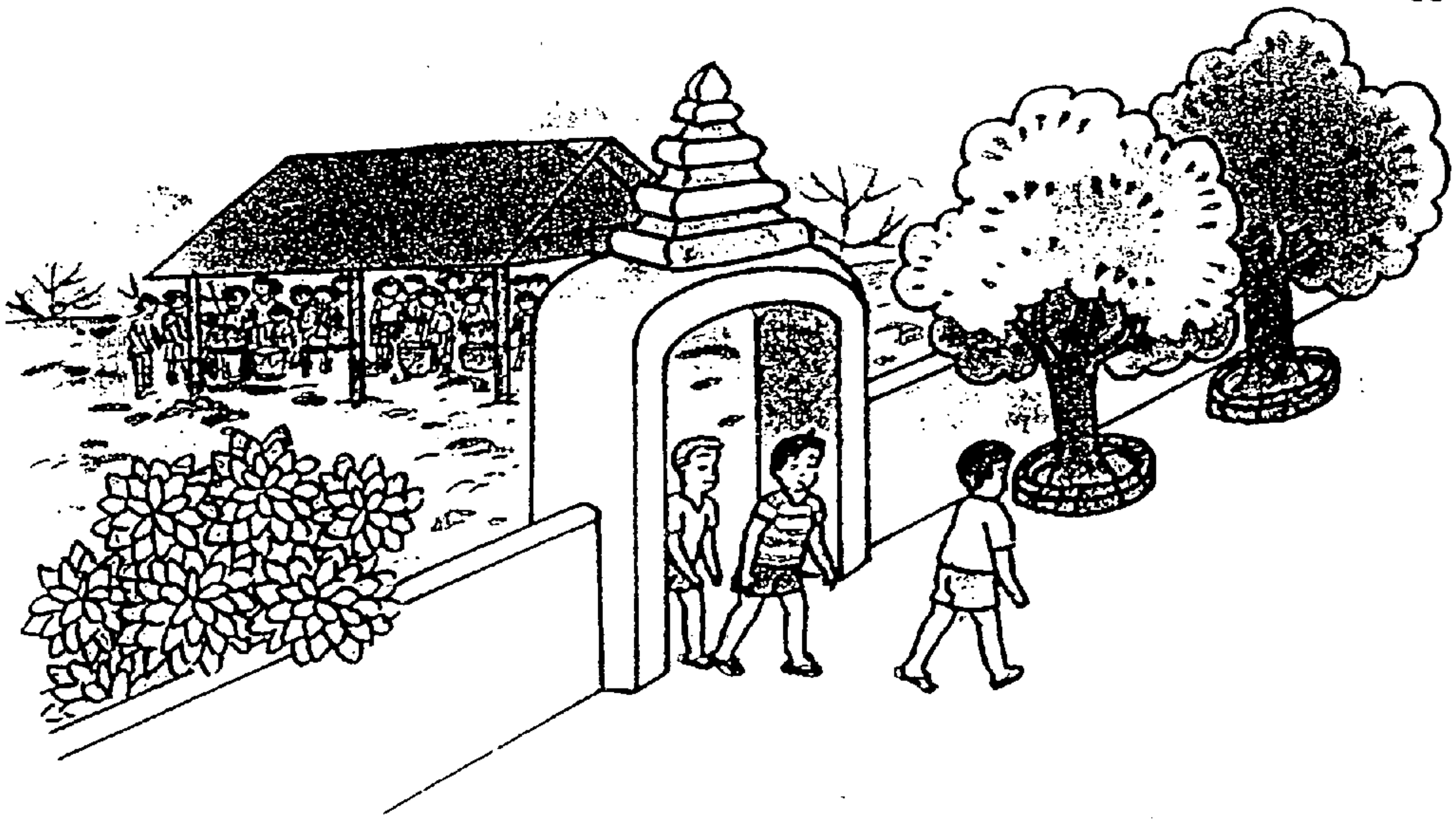

เด็ก ทั้ง สาม คน ออก เดิน ไป ตาม ถนน
ถนน ใน หมู่บ้าน เรียบ และ สะอาด เด็ก ๆ ชอบ เดิน
บน ถนน ที่ เรียบ และ สะอาด สอง ข้าง ถนน
มี บ้านเรือน มากมาย ทุก บ้าน ปลูก ต้นไม้ เป็น
รั้ว อย่าง เป็น ระเบียบ ลานบ้าน สะอาด หน้า
บ้าน มี ต้นไม้ และ ดอกไม้ สี ต่าง ๆ บาง บ้าน
ก็ มี สนามหญ้า และ มี เก้าอี้ ไม้ นั่งเล่น

เดชา พูด ขึ้น ว่า “หมู่บ้าน นี้ สะอาด มาก
ฉัน ชอบ หมู่บ้าน ที่ สะอาด”

กล้า จอม และ เดชา เดิน ไป ถึง ตลาด ที่
ตลาด มี คน มา ขาย ของ และ ซื้อ ของ กัน มาก
แม่ค้า บาง คน หาบ ของ มา วาง ขาย เด็ก ๆ
เดิน ไป ดู ของ ใน ตลาด ข้าง ตลาด มี วัด
จอม ชวน เดชา และ กล้า เข้า ไป ใน วัด

ใน วัด เรียบ ลานวัด สะอาด รอบ ๆ ลานวัด
มี ต้นไม้ ปลูก ไม้ เป็น ระเบียบ ใต้ ต้นไม้ มี เก้าอี้
ไม้ นั่ง พักผ่อน กล้า จอม และ เดชา พา กัน ไป

ไหว้ พระ ใน ศาลา วัด แล้ว พา กัน เดิน ออก
จาก วัด

ข้าง วัด มี แม่น้ำ เด็ก ทั้ง สาม คน เดิน ขึ้น บน
สะพาน แคบ ๆ แล้ว พา กัน ยืน บน สะพาน ดู
แม่น้ำ น้ำ ใน แม่น้ำ ไส สะอาด เด็ก ๆ กำลัง
เล่น น้ำ กัน อย่าง สนุกสนาน จอม ชวน เตชา
กับ กล้า ไป เล่น น้ำ แต่ กล้า บอก ว่า จะ ทำให้
เสีย เวลา

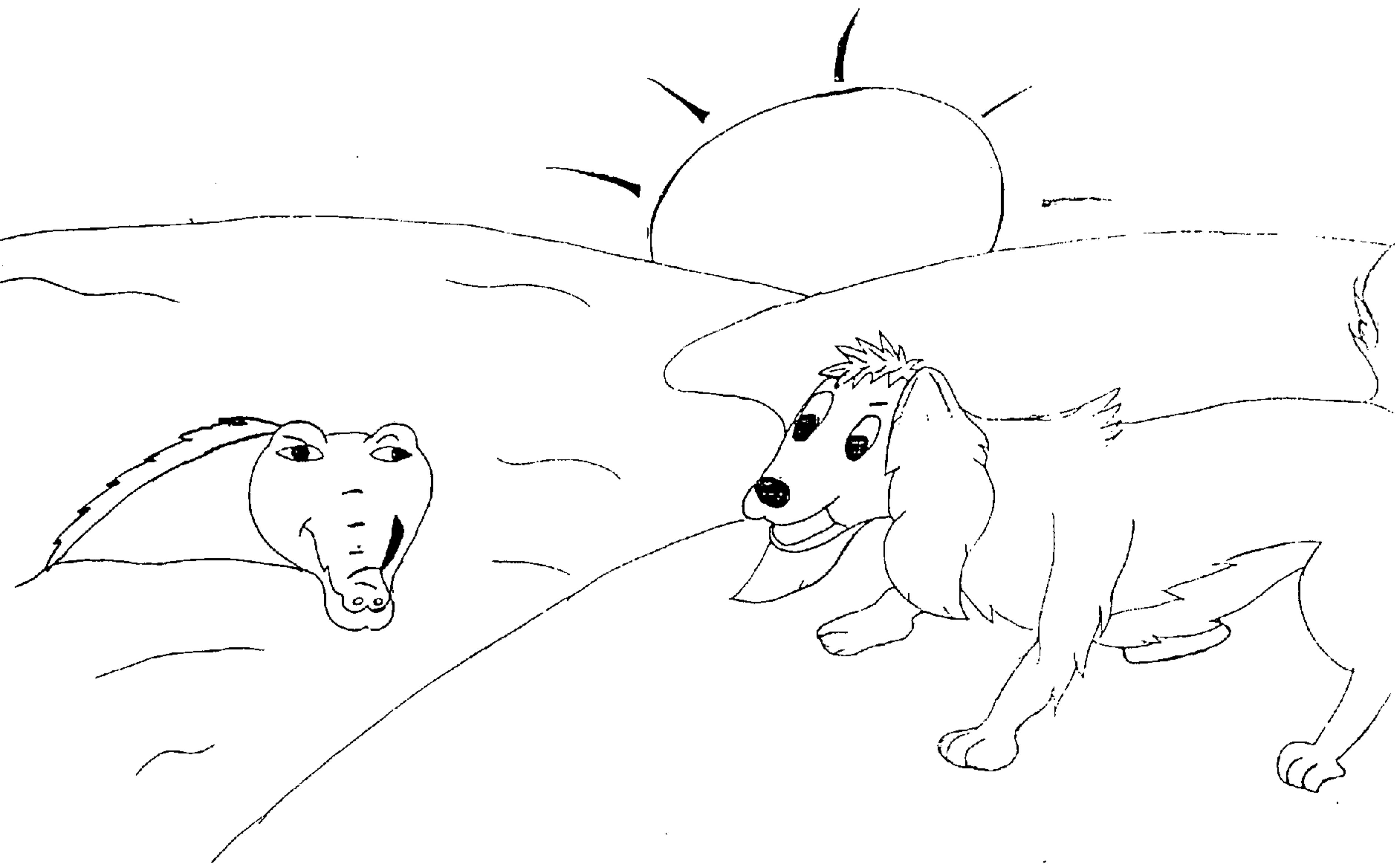
กล้า จอม และ เตชา เดิน มา ถึง ทุ่งนา
เด็ก ๆ เห็น ภูเข่า อยู่ ใกล้ ออก ไป ใน นา มี
ชวงนา กำลัง ปลูก ข้าว

เขา สนุก และ ชอบใจ กล้า กับ จอม ที่ พา มา เทียว
กล้า และ จอม พา เดชา เดิน ไป เทียว จน
ทั่ว หมู่บ้าน เมื่อ ถึง เวลา เทียง เต็ก ทั้ง สาม คน
จึง พา กัน กลับบ้าน ก่อน จาก กัน เดชา พูด กับ
เพื่อน ของ เขา ว่า “ฉัน ชอบ หมู่บ้าน นี้ มาก
เพราะ หมู่บ้าน นี้ สะอาด และ ฉัน ชอบ รถไฟ
มาก ที่สุด”

แบบฝึกทักษะการอ่านเพื่อจับใจความ
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑

ชุดที่ ๒

นิทาน

ชื่อกลุ่ม.....

รายชื่อสมาชิกในกลุ่มชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 / .....

ประธาน 1.....

รองประธาน 2.....

กรรมการ 3.....

กรรมการ 4.....

กรรมการ 5.....

กรรมการ 6.....

เลขานุการ 7.....

หมายเหตุ

สมาชิกที่ไม่ร่วมงานในกลุ่ม คือ

.....

.....

.....

.....

.....

ขั้นตอนการศึกษา

๑. นักเรียนในกลุ่มร่วมมือกันอ่านผ่าน ๆ ให้ตลอดเสียก่อน เพื่อจับประโยคหรือข้อความที่เป็นความคิดสำคัญของเรื่อง
๒. นักเรียนในกลุ่มช่วยกันอ่านโดยละเอียดให้ตลอดเพื่อความเข้าใจให้ชัดเจน
๓. นักเรียนในกลุ่มช่วยกันอ่านซ้ำในตอนที่ไม่เข้าใจและตรวจสอบความเข้าใจ
๔. นักเรียนในกลุ่มช่วยกันตั้งคำถามจากเรื่องที่ได้อ่านให้มากที่สุด
๕. นักเรียนในกลุ่มนำคำถามที่ช่วยกันคิดไปแลกเปลี่ยนกับกลุ่มอื่น

๖. นักเรียนในกลุ่มนำคำถามจากกลุ่มอื่นที่ไปแลกเปลี่ยนมาช่วยกันคิดหาตอบ
๗. นักเรียนในกลุ่มนำคำตอบที่ช่วยกันคิดไปคืนกลุ่มเดิมเพื่อให้เขาช่วยกันตรวจสอบความถูกต้อง
๘. นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันตรวจสอบความถูกต้อง
๙. นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันตกแต่งใบงานของกลุ่มตนเองให้สวยงาม แล้วจึงนำผลงานไปติดบนกระดานดำ
๑๐. นักเรียนดูผลงานของกลุ่มตนเองที่ช่วยกันปฏิบัติบนกระดานดำแล้วช่วยกันให้คะแนนในแต่ละกลุ่ม

เกณฑ์การให้คะแนนแบบประเมินผล

1. ความสามัคคี ร่วมมือกันทำงาน	10	คะแนน
2. ความสะอาด กระจกใสไม่ยับ	10	คะแนน
3. ความสวยงามในการระบายสี	10	คะแนน
4. ความคิดสร้างสรรค์ ตกแต่งผลงาน	10	คะแนน
5. การตั้งคำถาม		(ตามจำนวนข้อ)
6. การตอบคำถาม		(ตามจำนวนข้อ)
7. การหาคำศัพท์ที่ไม่ทราบความหมาย		(ตามจำนวนข้อ)
8. การลำดับเนื้อเรื่องเข้าเล่ม		(ตามจำนวนหน้า)

แบบประเมินผล

1. ความสามัคคี ร่วมมือกันทำงาน (10)	.....	คะแนน
2. ความสะอาด ภาระตาชไม่ยับ (10)	.....	คะแนน
3. ความสวยงามในการระบายสี (10)	.....	คะแนน
4. ความคิดสร้างสรรค์ ตกแต่งผลงาน (10)	.....	คะแนน
5. การตั้งคำถาม (จำนวนข้อ)	.....	คะแนน
6. การตอบคำถาม (จำนวนข้อ)	.....	คะแนน
7. การหาคำศัพท์ที่ไม่ทราบความหมาย(จำนวนข้อ)	.....	คะแนน
8. การลำดับเนื้อเรื่องเข้าเล่ม (จำนวนหน้า)	.....	คะแนน
รวมได้คะแนน	.....	คะแนน

พวกเราช่วยกันตั้งคำถามจากการอ่านนิทานเรื่อง .....

๑. ....

๒. ....

๓. ....

๔. ....

๕. ....

๖. ....

๗. ....

๘. ....

๙. ....

๑๐. ....

๑๑. ....

๑๒. ....

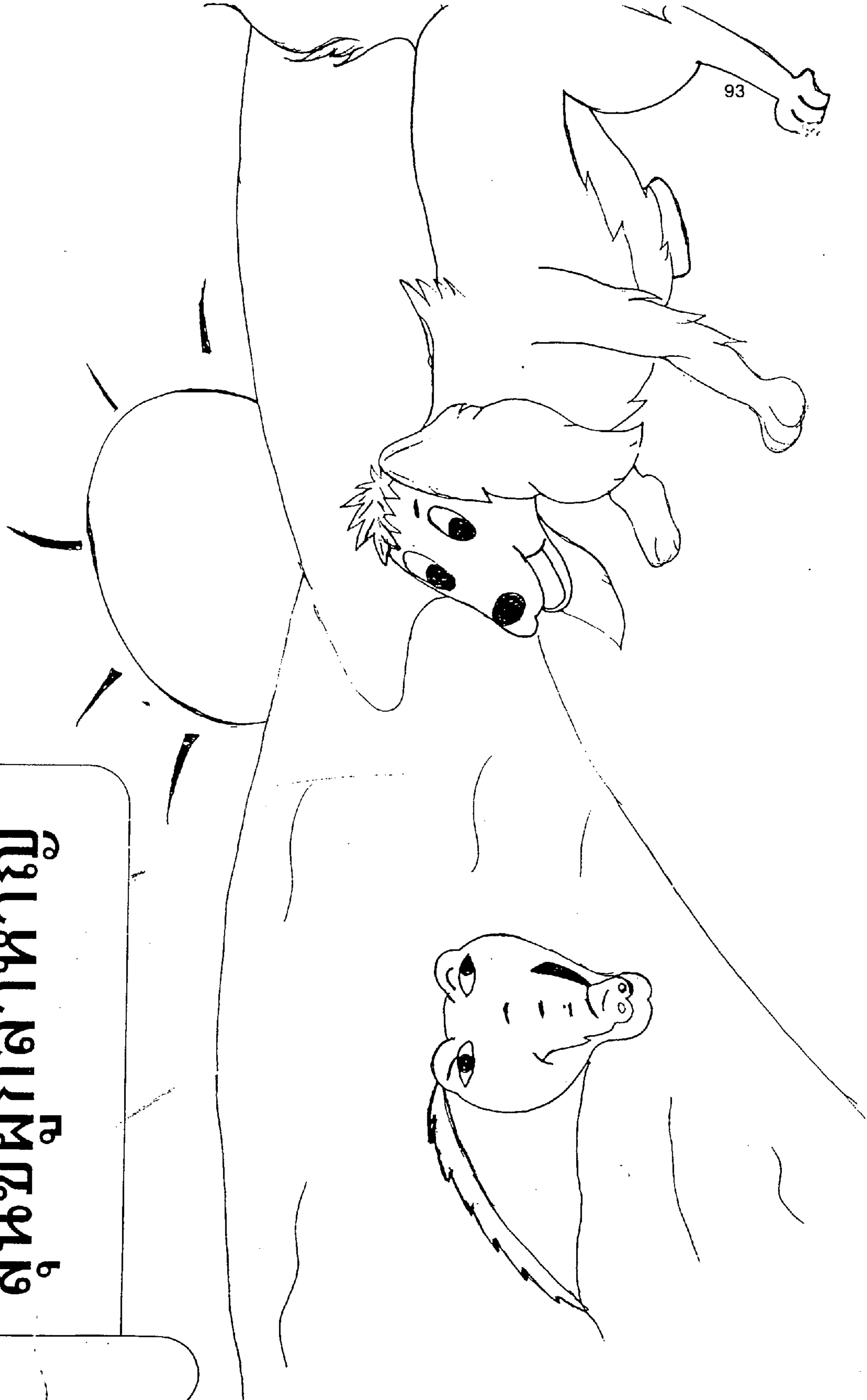
๑๓. ....

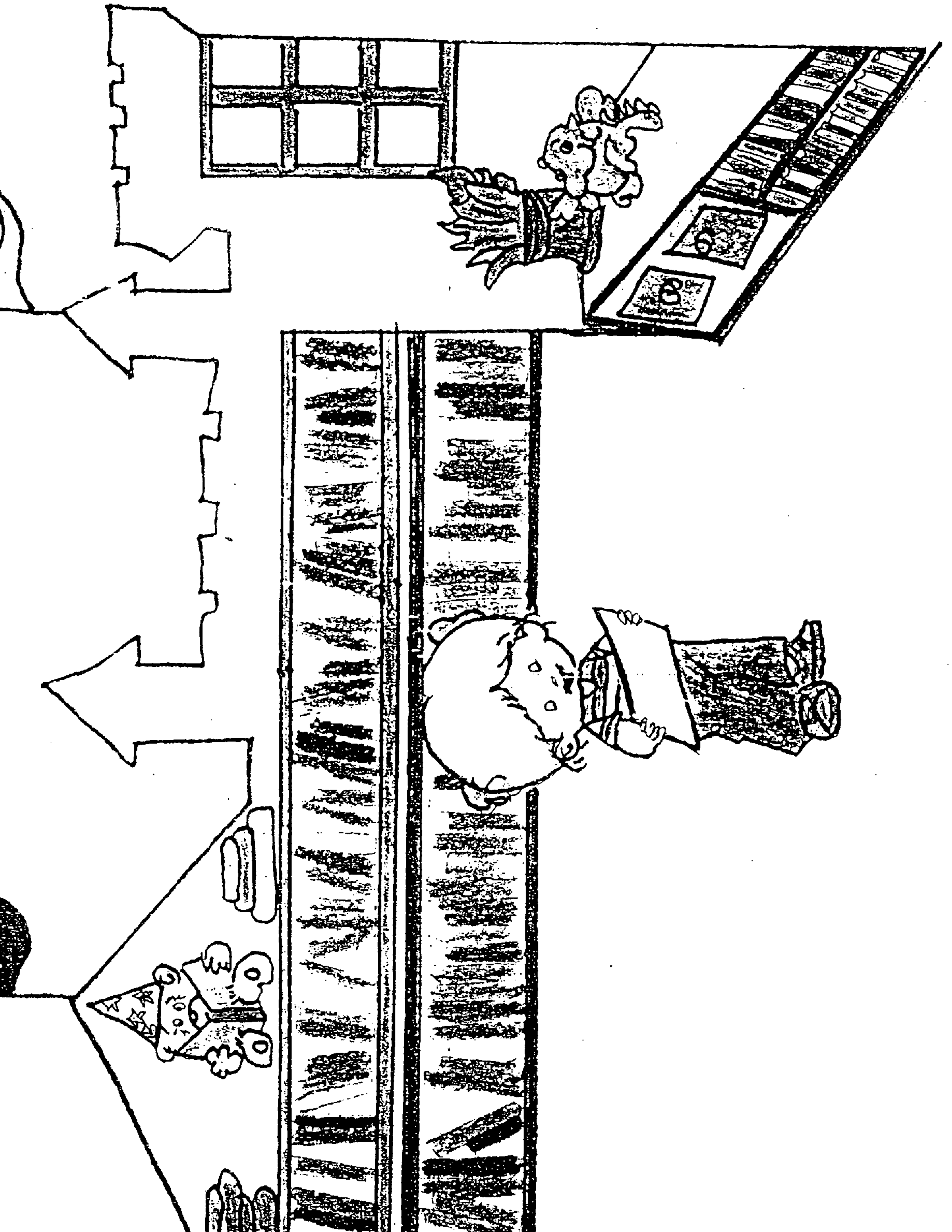
๑๔. ....

๑๕. ....

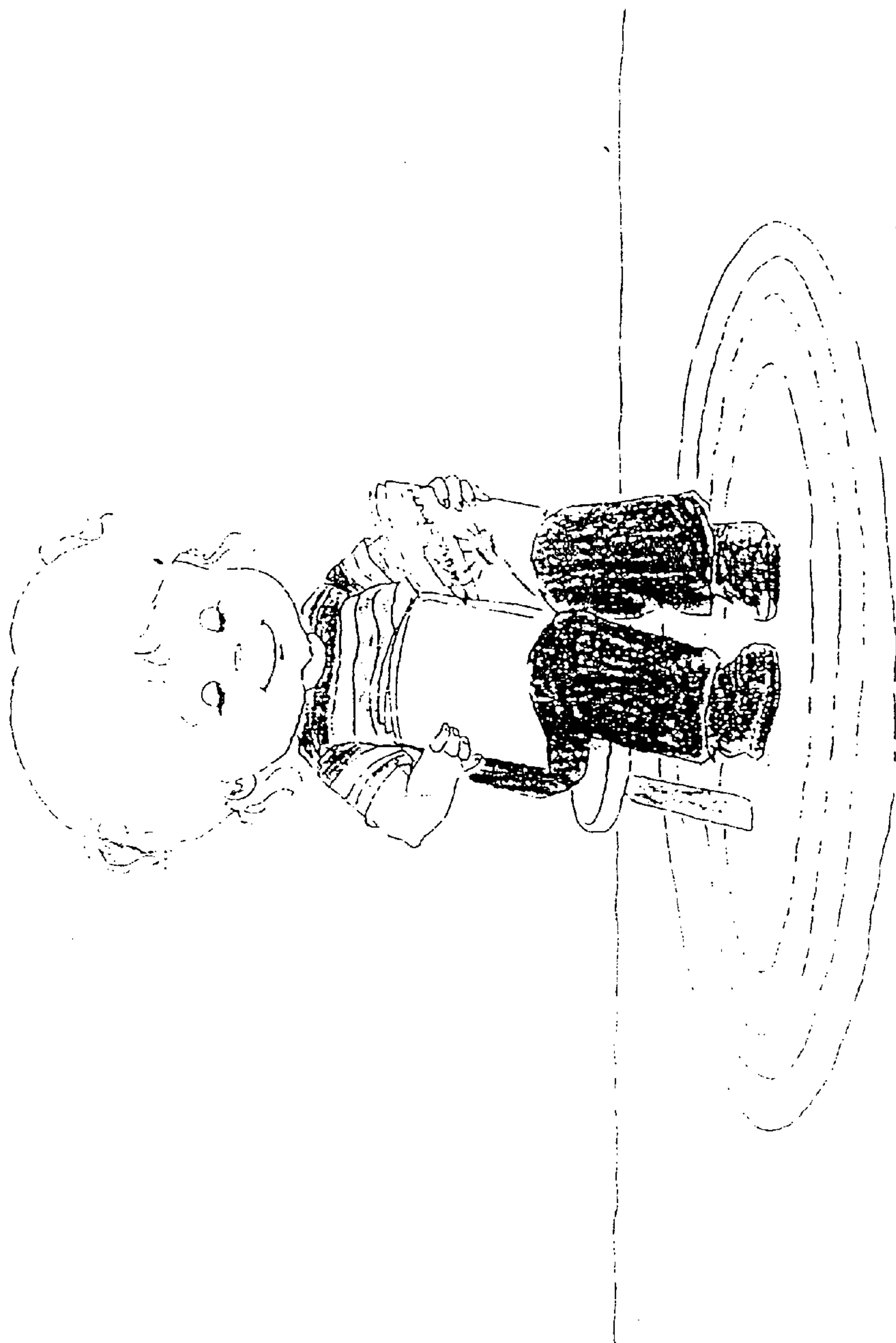

สุนัขผู้กล้าหาญ

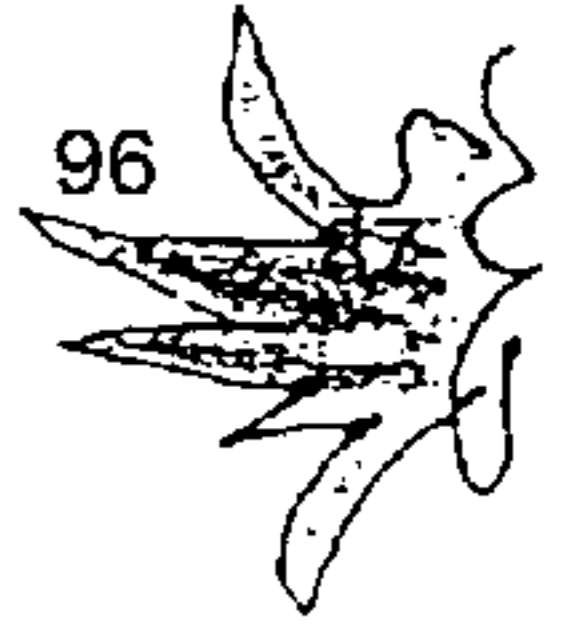

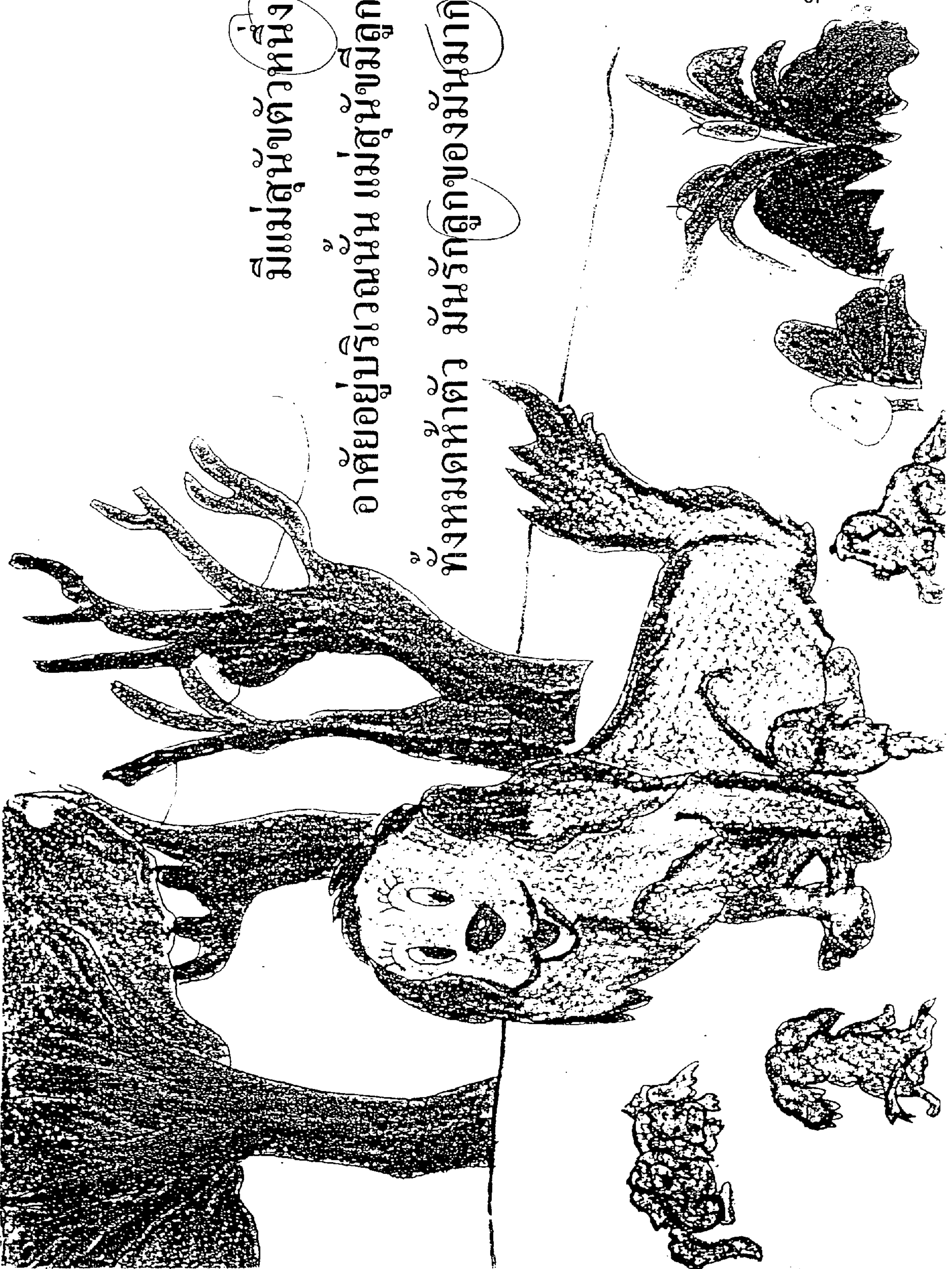

น้องออมได้เปิดหนังสือ ดองเตาชื่อว่า “เธอเห็นอะไร”

บริเวณที่เลี้ยงสัตว์แห่งนี้ มีสัตว์ต่างๆ อาศัย
อยู่มากมาย ที่เลี้ยงสัตว์นี้อยู่ใกล้กับแม่น้ำ

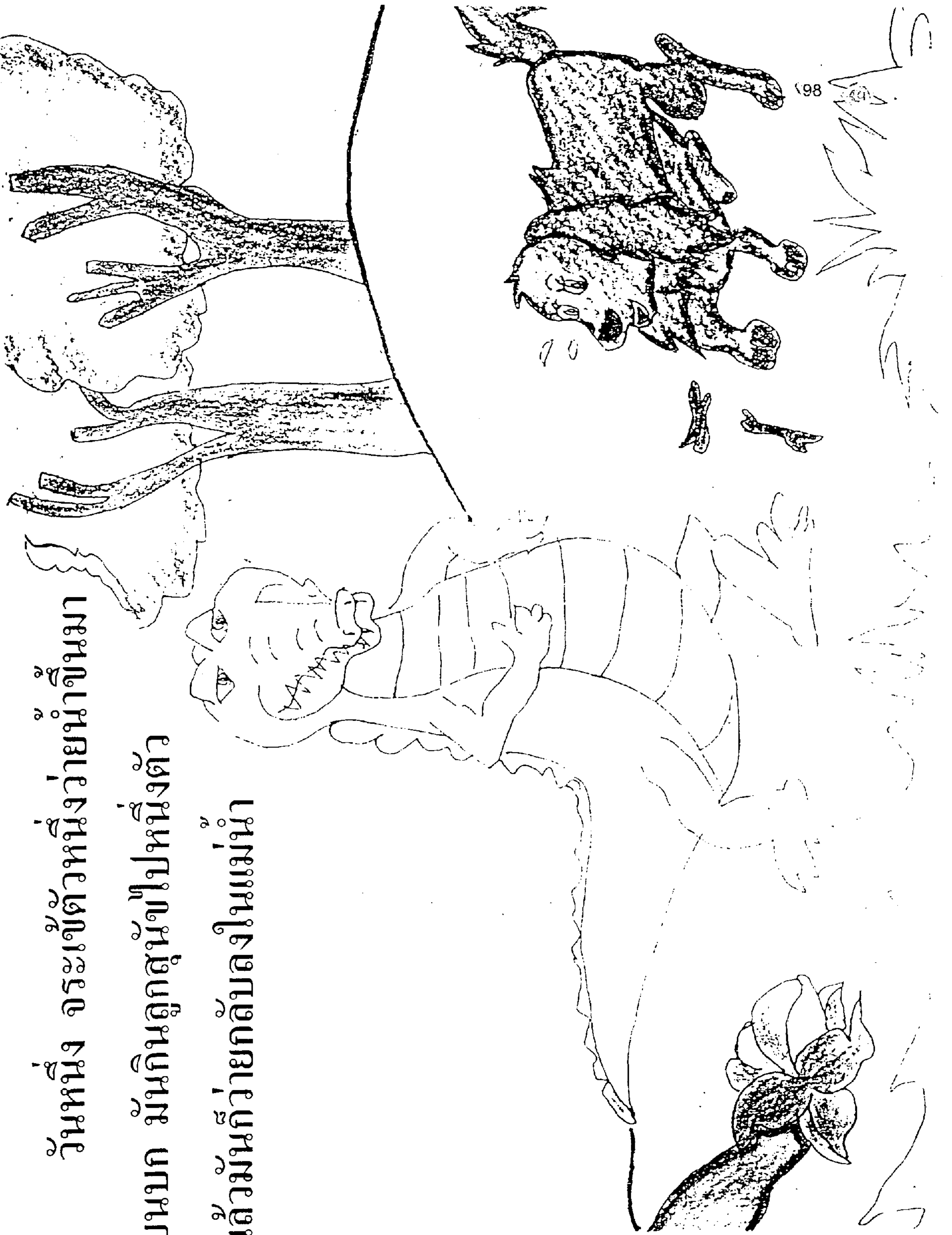
มีแม่สุนัขตัวหนึ่ง
อาศัยอยู่บริเวณนั้น แม่สุนัขมีลูก
ทั้งหมดห้าตัว มันรักลูกของมันมาก

วันหนึ่ง จระเข้ตัวหนึ่งว่ายน้ำมา

บนบก มันก็หลุดเข้าไปหนึ่งตัว

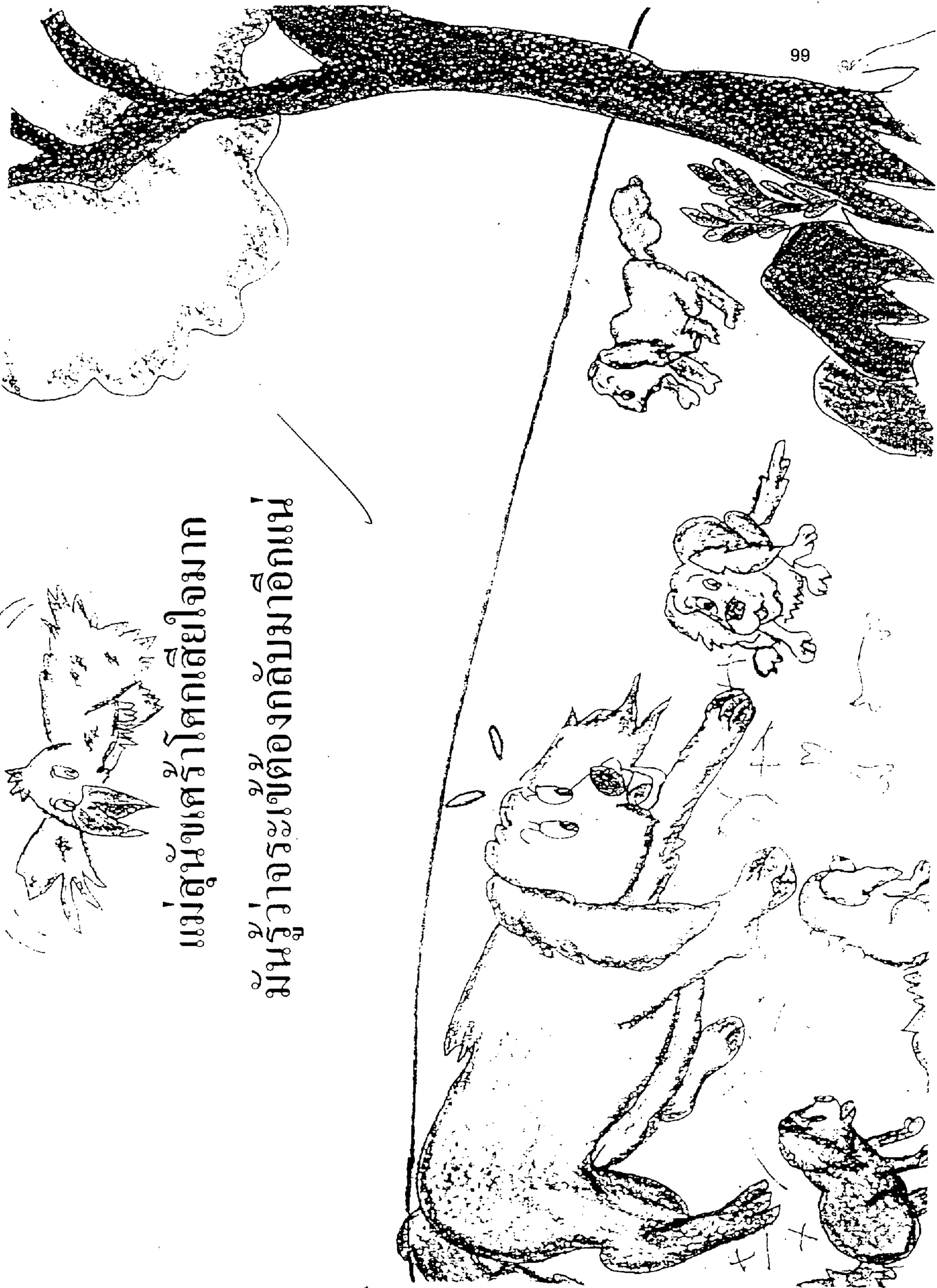
แล้วมันก็ว่ายกลับลงในแม่น้ำ

แม่สุนัขเศร้าโศกเสียใจมาก

มันรู้ว่ากระเซเซต้องกลับมาอีกแน่

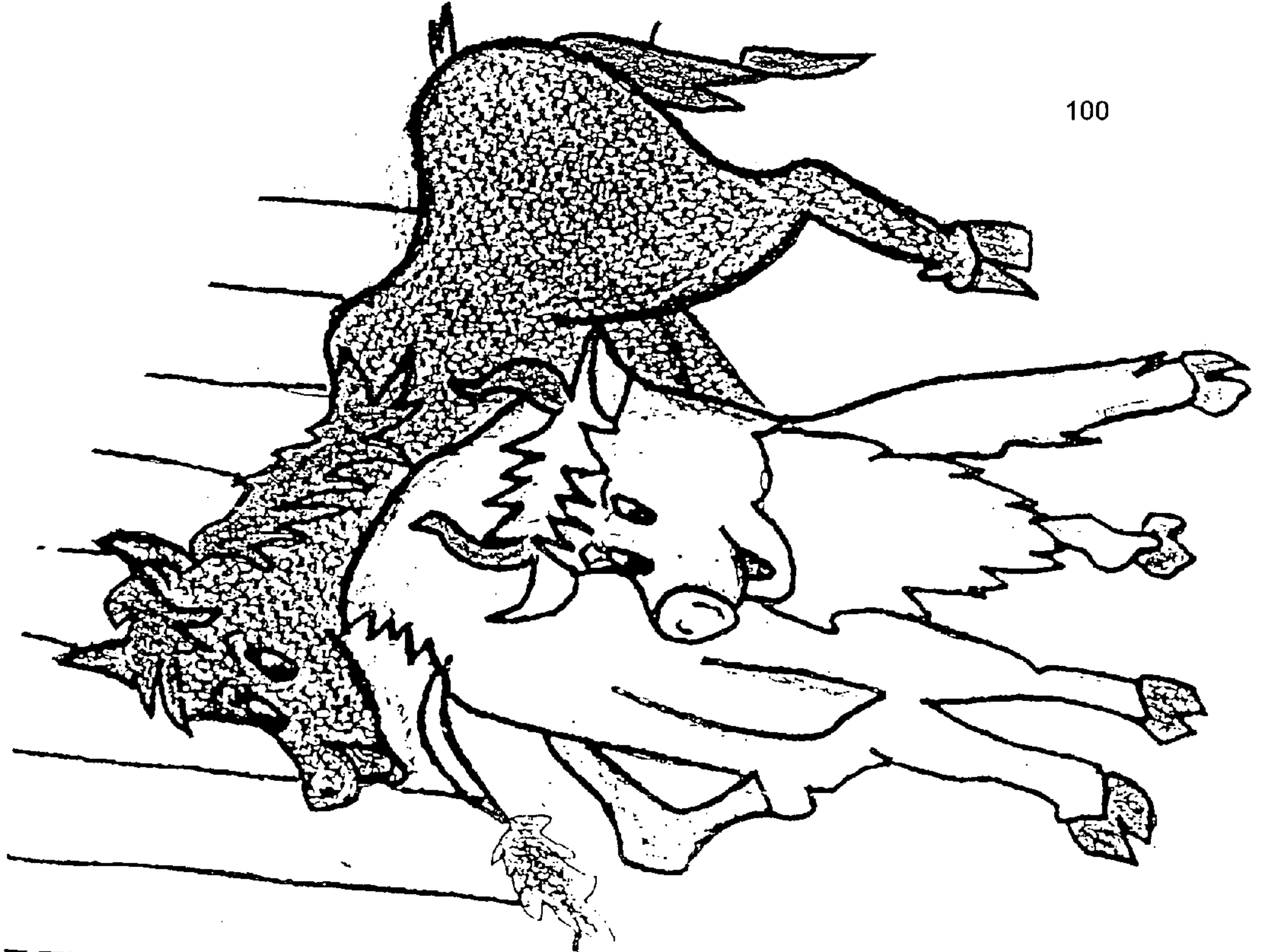

แม่สุนัขเดินเข้าไปในฝูงนางเกิบข้าว

พบบ้าและพ่อว้ามันจึงร้องว่า “โปรด

ช่วยข้าด้วย จระเข้กำลังจะมากินลูก

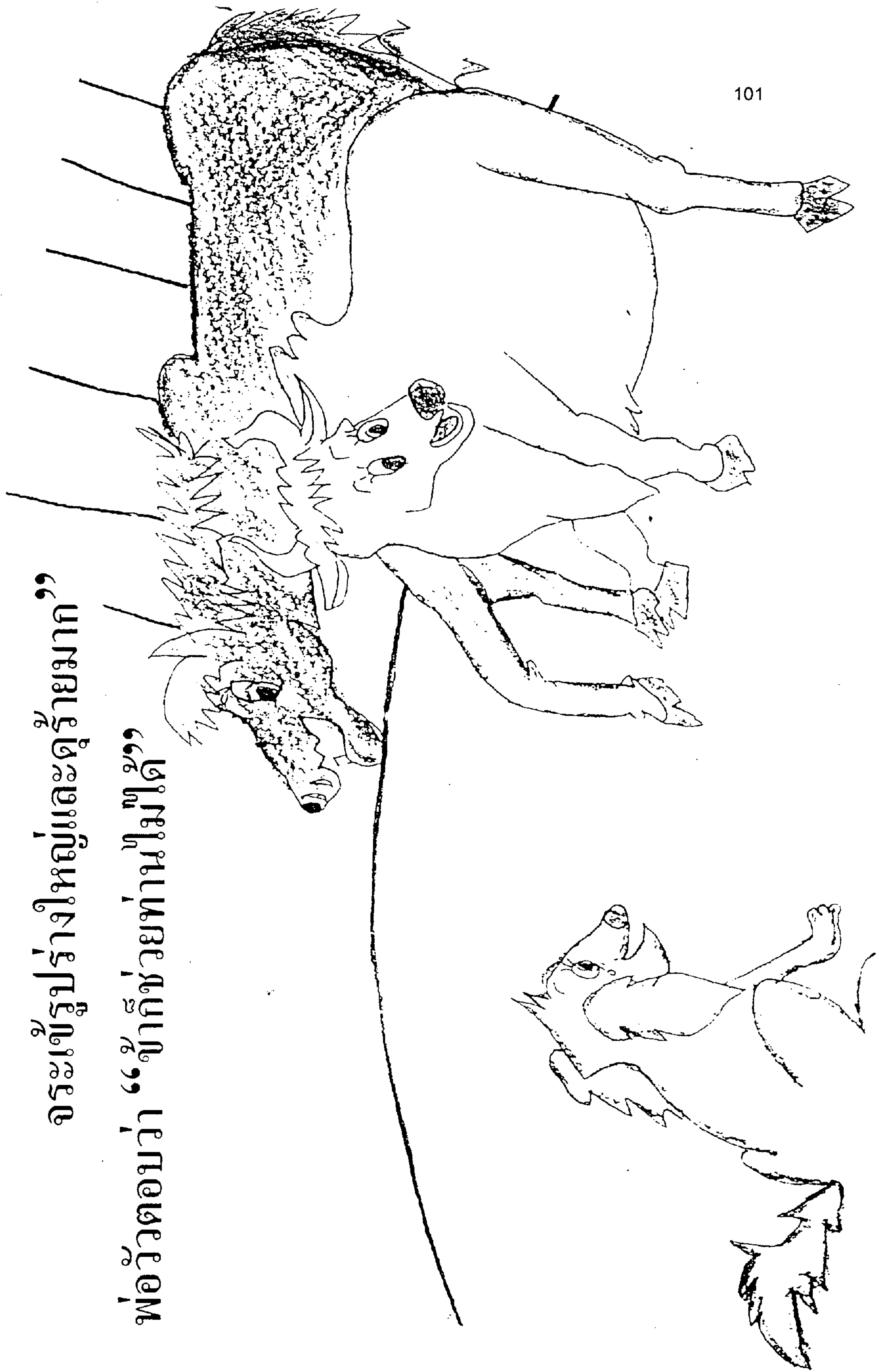
ของข้าหมดแล้ว”

ม้าตอบว่า “ไม่ได้หรอก ข้าช่วยท่านไม่ได้

จะเซ่รูปร่างใหญ่และดูร้ายมาก”

พ่อวัวตอบว่า “ข้าก็ช่วยท่านไม่ได้”

แม่สุนัขจึงเดินไปหาตา

แต่ตะก๊อปก็ปฏิเสธเช่นเดียวกัน

แม่สุนัขรู้สึกสิ้นหวัง

แม่สุนัขจึงไปยื่นร้องไห้ให้อยู่ที่ต้นไม้
ขณะนั้นมีสุนัขตัวหนึ่งเดินผ่านมา
มันถามว่า “ท่านร้องไห้ทำไม”

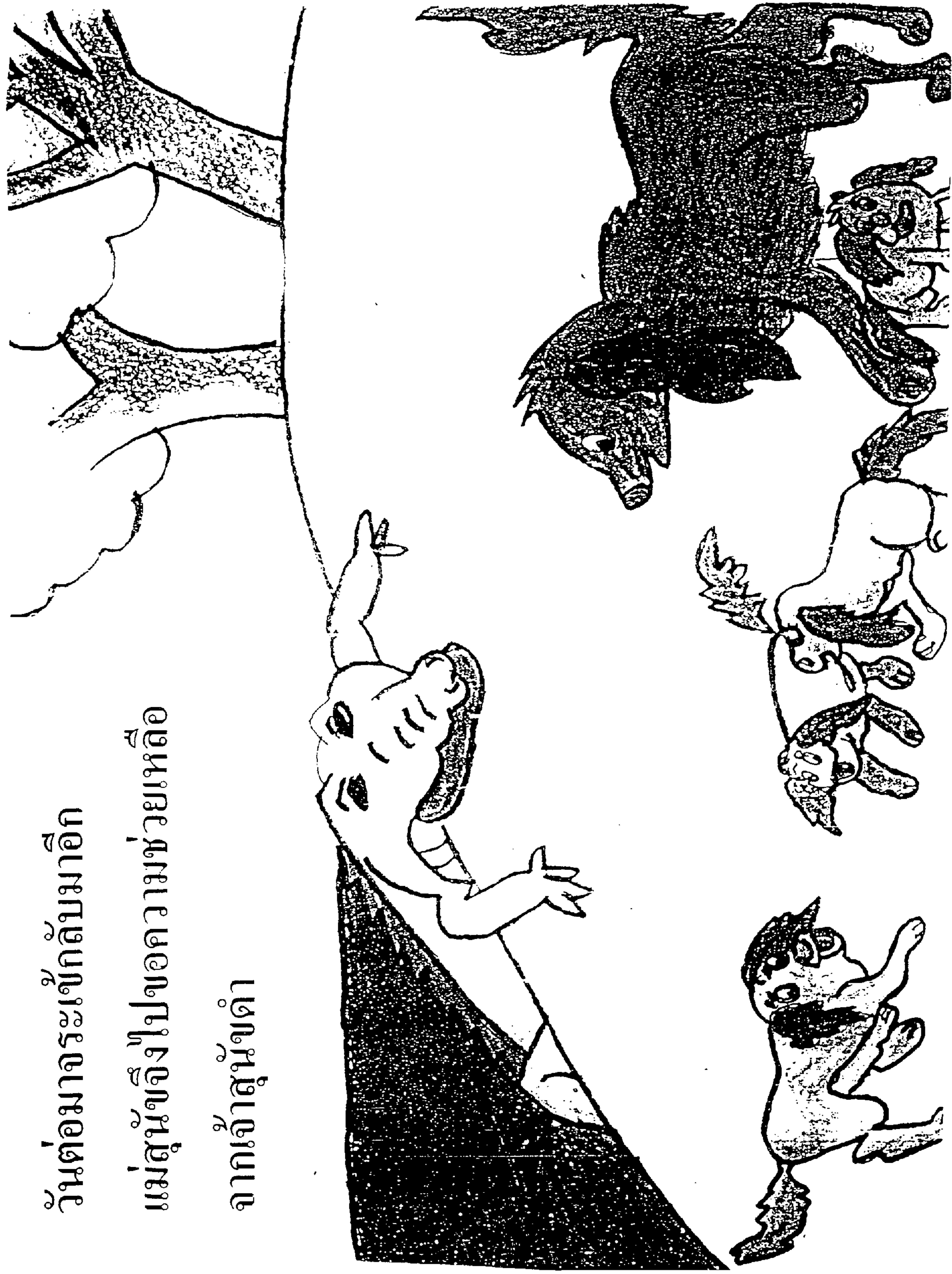
แม่สุนัขจึงเล่าเรื่องของมัน
ให้ฟัง สุนัขดำบอกว่า “อย่า
กลัวไปเลย ข้าจะพาเพื่อนๆ
มาช่วยทำเอง”

วันต่อมาจะเข้กลับมาอีก

แม่สุนัขจึงไปขอความช่วยเหลือ

จากเจ้าสุนัขดำ

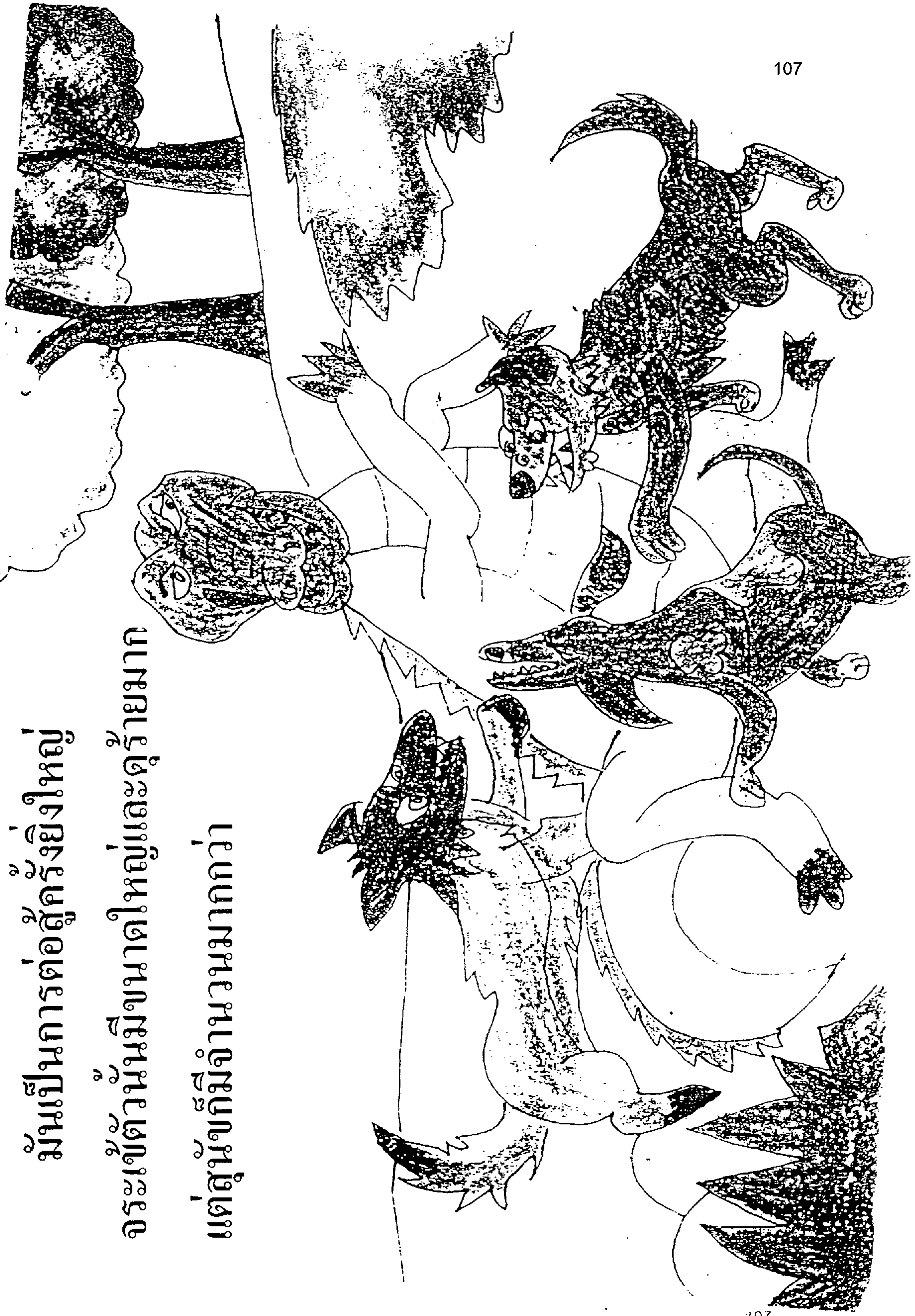

เจ้าสุนัขดำมาพร้อมกับเพื่อน ๆ หลายตัว

พวกมันมาเพื่อต่อสู้กับจระเข้ตัวนั้น

มันเป็นการต่อสู้ครั้งยิ่งใหญ่
 จะเข้ตัวนั้นมีขนาดใหญ่และตัวร้ายมาก
 แต่ตัวนั้นก็จำนวนมากกว่า

พวกสุนัขเข้าไปรุมกัดจระเข้

จนได้รับบาดเจ็บ จระเข้ไม่ได้อิงหนึ่งนำไป

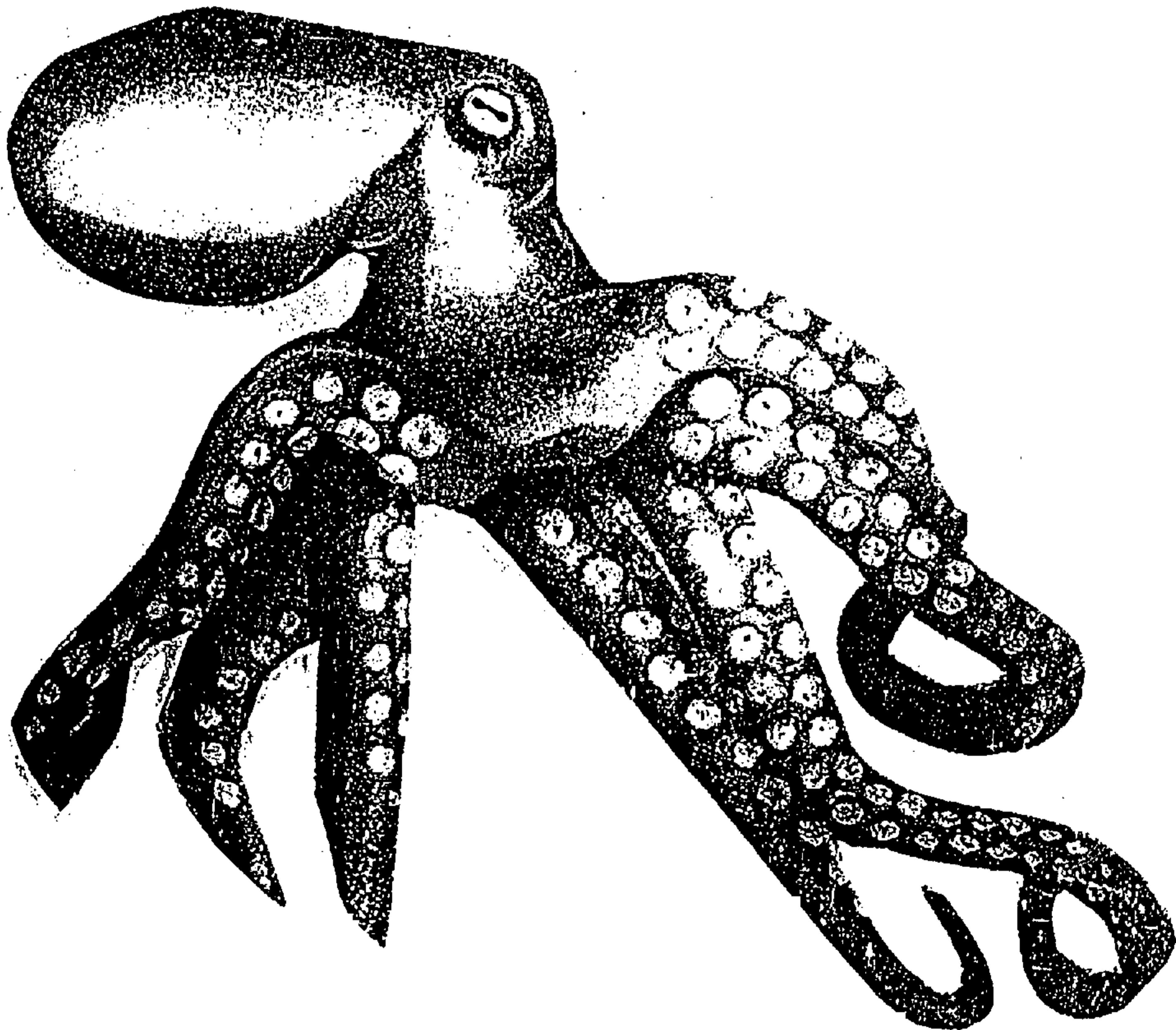
“ฉันหวังว่าเธอคงไม่มารังแกสุนัขอีกนะจ๊ะ ตาก่อนจ้ากระเซ่” น้องอมพู่ต์

แบบฝึกหัดทักษะการอ่านเพื่อจับใจความ
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑

ชุดที่ ๓

สารคดี

กลุ่มที่.....

ชื่อกลุ่ม.....

รายชื่อสมาชิกในกลุ่มชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 / .....

ประธาน 1.....

รองประธาน 2.....

กรรมการ 3.....

กรรมการ 4.....

กรรมการ 5.....

กรรมการ 6.....

เลขานุการ 7.....

หมายเหตุ

สมาชิกที่ไม่ร่วมงานในกลุ่ม คือ

.....
.....
.....
.....
.....

ขั้นตอนการศึกษา

๑. นักเรียนในกลุ่มร่วมมือกันอ่านผ่าน ๆ ให้ตลอดเสียก่อน เพื่อจับประโยคหรือข้อความที่เป็นความคิดสำคัญของเรื่อง
๒. นักเรียนในกลุ่มช่วยกันอ่านโดยละเอียดให้ตลอดเพื่อความเข้าใจให้ชัดเจน
๓. นักเรียนในกลุ่มช่วยกันอ่านซ้ำในตอนที่ไม่เข้าใจและตรวจสอบความเข้าใจ
๔. นักเรียนในกลุ่มช่วยกันตั้งคำถามจากเรื่องที่ได้อ่านให้มากที่สุด
๕. นักเรียนในกลุ่มนำคำถามที่ช่วยกันคิดไปแลกเปลี่ยนกับกลุ่มอื่น

๖. นักเรียนในกลุ่มนำคำถามจากกลุ่มอื่นที่ไปแลกเปลี่ยนช่วยกันคิดหาตอบ
๗. นักเรียนในกลุ่มนำคำตอบที่ช่วยกันคิดไปคืนกลุ่มเดิมเพื่อให้เขาช่วยกันตรวจสอบความถูกต้อง
๘. นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันตรวจสอบความถูกต้อง
๙. นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันตกแต่งใบงานของกลุ่มตนเองให้สวยงาม แล้วจึงนำผลงานไปติดบนกระดานดำ
๑๐. นักเรียนดูผลงานของกลุ่มตนเองที่ช่วยกันปฏิบัติบนกระดานดำแล้วช่วยกันให้คะแนนในแต่ละกลุ่ม

เกณฑ์การให้คะแนนแบบประเมินผล

1. ความสามัคคี ร่วมมือกันทำงาน	10	คะแนน
2. ความสะอาด กระดาษไม่ยับ	10	คะแนน
3. ความสวยงามในการระบายสี	10	คะแนน
4. ความคิดสร้างสรรค์ ตกแต่งผลงาน	10	คะแนน
5. การตั้งคำถาม		(ตามจำนวนข้อ)
6. การตอบคำถาม		(ตามจำนวนข้อ)
7. การหาคำศัพท์ที่ไม่ทราบความหมาย		(ตามจำนวนข้อ)
8. การลำดับเนื้อเรื่องเข้าเล่ม		(ตามจำนวนหน้า)

กลุ่มที่ .....

แบบประเมินผล

1. ความสามัคคี ร่วมมือกันทำงาน (10)	.....	คะแนน
2. ความสะอาด ภาระดาชไม่ยับ (10)	.....	คะแนน
3. ความสวยงามในการระบายสี (10)	.....	คะแนน
4. ความคิดสร้างสรรค์ ตกแต่งผลงาน (10)	.....	คะแนน
5. การตั้งคำถาม (จำนวนข้อ)	.....	คะแนน
6. การตอบคำถาม (จำนวนข้อ)	.....	คะแนน
7. การหาคำศัพท์ที่ไม่ทราบความหมาย(จำนวนข้อ)	.....	คะแนน
8. การลำดับเนื้อเรื่องเข้าเล่ม (จำนวนหน้า)	.....	คะแนน
รวมได้คะแนน	.....	คะแนน

พวกเราช่วยกันตั้งคำถามจากการอ่านสารคดีเรื่อง.....

๑.....

๒.....

๓.....

๔.....

๕.....

๖.....

๗.....

๘.....

๙.....

๑๐.....

๑๑.....

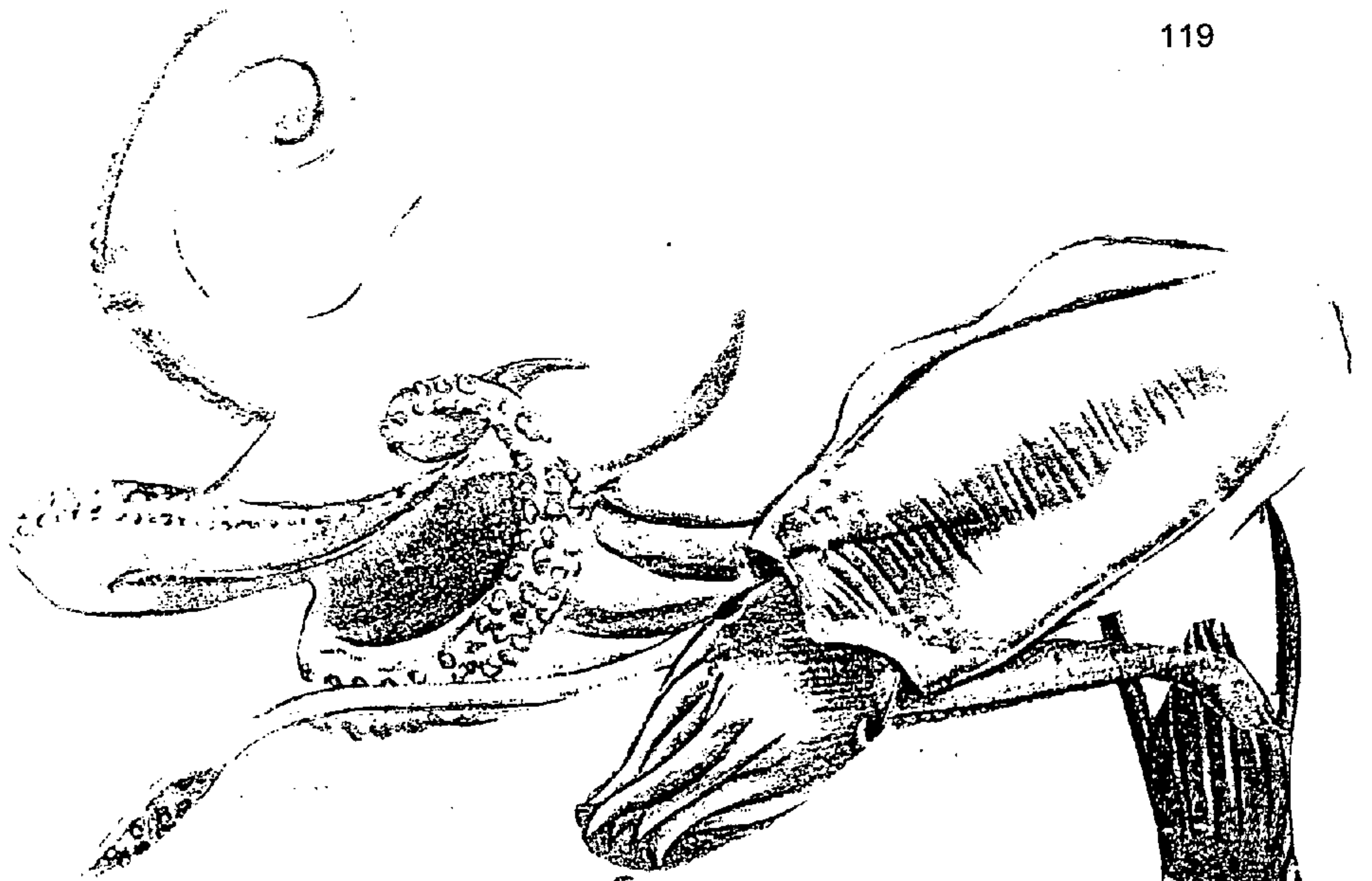
๑๒.....

๑๓.....

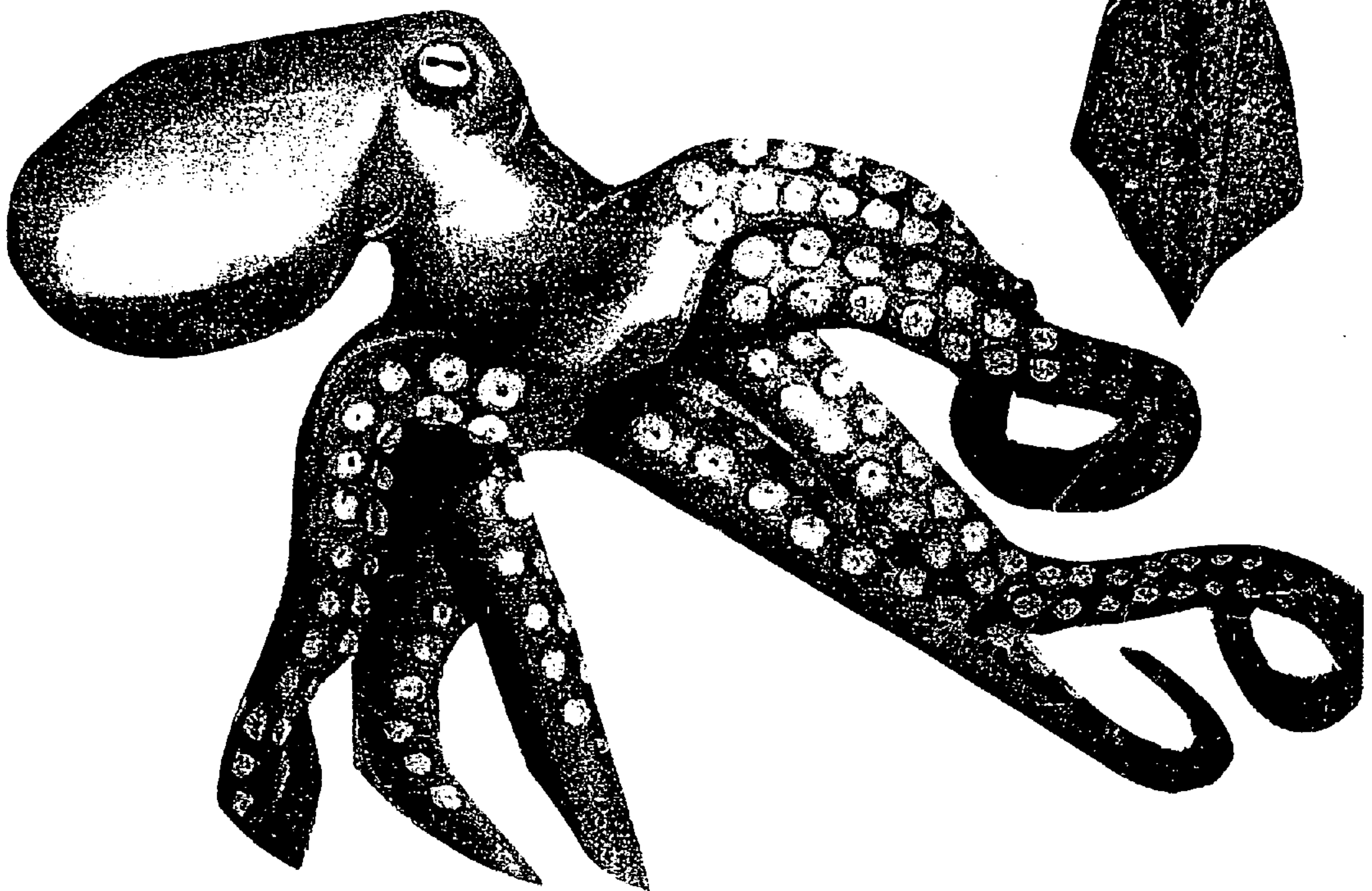
๑๔.....

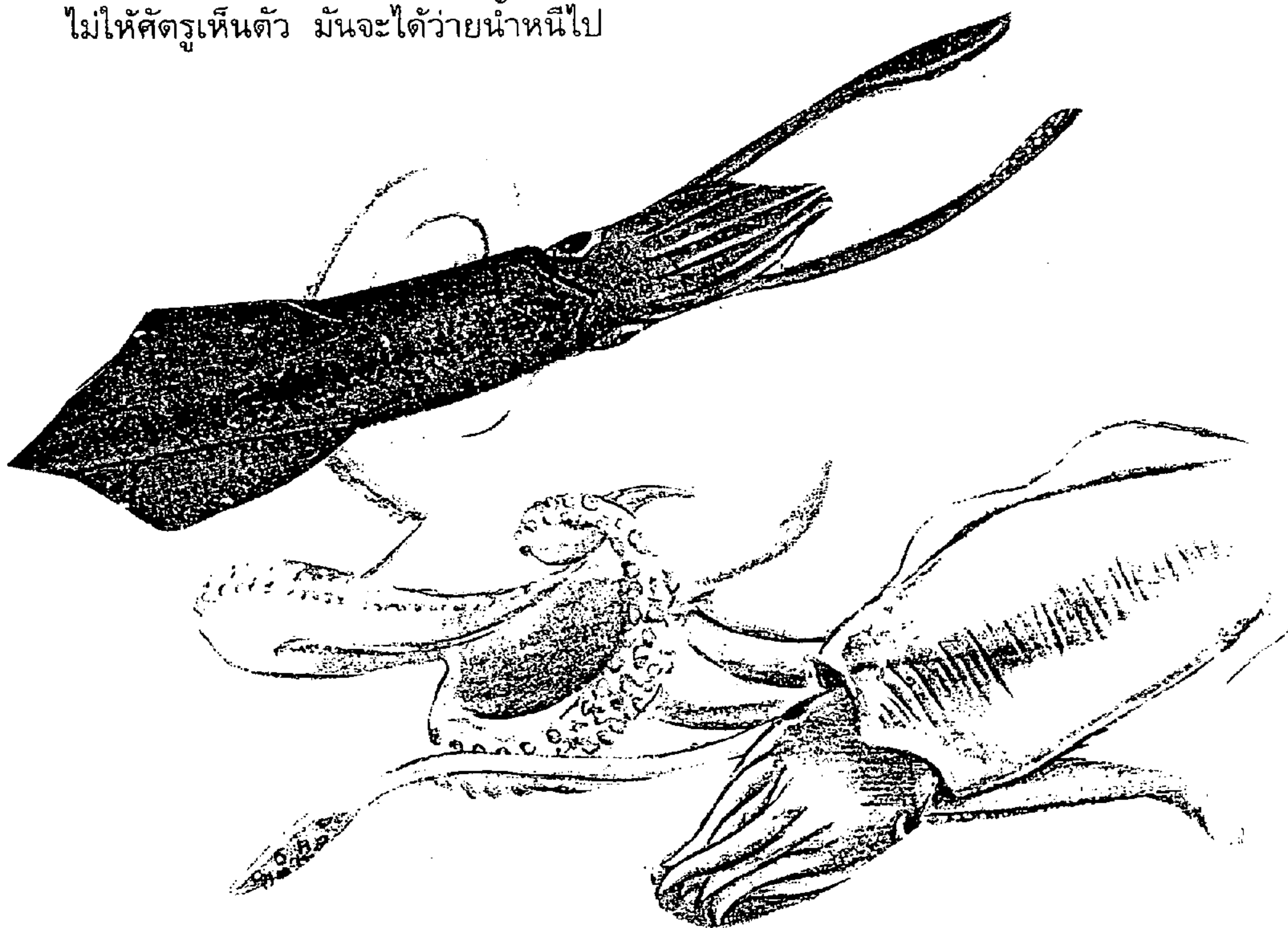
หมึก

หมึก

หมึก อาศัยอยู่ในทะเล แม้ว่าจะมีหลายคนเรียกว่า “ปลาหมึก” แต่ที่จริงแล้ว ไม่ใช่ปลา หมึกนั้นเป็นสัตว์จำพวกหอย ถ้าสังเกตดูให้ดี ๆ จะเห็นว่าหมึกมี หนวด และมีเนื้อคล้ายหอย

หมึกนี้สามารถปล่อยหมึกสีดำออกมาเมื่อมีอะไรมารบกวนมัน เพื่อพรางตาไม่ให้ศัตรูเห็นตัว มันจะได้ว่ายน้ำหนีไป

หมึกในทะเลไทยมี ๓ ประเภทด้วยกัน ประเภทแรกได้แก่ หมึกยักษ์ ซึ่งมีหนวด ๘ เส้นกับประเภทหมึกกระดอง ซึ่งมีหนวด ๑๐ เส้น ที่มีแผ่นแข็งอยู่ในตัว เวลาตายแผ่นแข็ง ๆ นี้จะเหลืออยู่ เราเรียกแผ่นแข็งนี้ว่า “สันทะเล” และประเภทหมึกกล้วย ซึ่งมีหนวด ๑๐ เส้นเช่นกัน

เวลาหมึกเคลื่อนที่ จะใช้วิธีขับน้ำจากโพรงในลำตัวผ่านออกมาทางท่อที่อยู่ใกล้ ๆ หัว ทำให้เกิดแรงดันตัวหมึกให้พุ่งตัวไปอีกทางหนึ่ง

ภาคผนวก ข
แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
ก่อนเรียนและหลังเรียน
เรื่อง...การอ่านจับใจความ
วิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

เวลา 30 นาที

15 คะแนน

นักเรียนจงอ่านเนื้อเรื่องและเขียนเครื่องหมาย ( ) ทับตัวอักษรข้อที่มีคำตอบที่ถูกต้องที่สุด

“มดบอกให้กบหาอาหารเก็บไว้บ้างจะได้มีอาหารกินในฤดูหนาว กบไม่สนใจฟัง คำเตือนของมด มันยังคงร้องเพลงต่อไป เมื่อฤดูหนาวมาถึง พวกสัตว์ต่างอยู่ในรังของตน มดมีอาหารกินกินแต่กบไม่มี ทำให้กบหนาวและหิวตายอยู่ในรังของมันเอง”

1. สุดท้ายชีวิตกบเป็นอย่างไร

ก. ร้อนและหิวตาย

ข. หนาวและหิวตาย

ค. ฟังเพลงจนหิวตาย

ง. ร้องเพลงจนหิวตาย

2. จากประโยค “มันยังคงร้องเพลงต่อไป” คำว่า “มัน” หมายถึงใคร

ก. ปู่

ข. นก

ค. กบ

ง. มด

3. ทำไมมดจึงเตือนให้กบหาอาหารเก็บไว้

ก. มดต้องการให้กบอยู่ในรัง

ข. มดต้องการให้กบตัวโตขึ้น

ค. มดไม่ชอบฟังเพลงที่กบร้อง

ง. มดเป็นห่วงกบไม่มีอาหารกิน

“มีกระต่ายฝูงหนึ่งอาศัยอยู่ในทุ่งกว้าง ที่นั้นมีผักกาดขึ้นอยู่มากกระต่ายฝูงนี้จึงมีอาหารกิน มันกินแล้วก็นอน ทั้งเศษผักกาดไว้เลอะเทอะทำให้ที่อยู่ของมันสกปรก กลางคืนมีหนูหลายตัว วิ่งออกมากินเศษผักกาด...”

4. ฝูงกระต่ายอาศัยอยู่ที่ใด

ก. ทุ่งนา

ข. ชายทุ่ง

ค. ชายป่า

ง. ทุ่งกว้าง

5. “มันกินแล้วก็นอน” คำว่า “มัน” หมายถึงใคร

- ~~ก. หมู~~
ค. นกฮูก

- ข. หนู
ง. กระจ่าง

6. เหตุการณ์ใดเกิดขึ้นในตอนกลางคืน

- ~~ก. หนูกินเศษผักกาด~~
ค. กระจ่างกินผักกาด

- ข. นกฮูกจับหนูกิน
ง. นกฮูกจับกระจ่างกิน

“ลุงปลูกมะลิไว้หน้าบ้านหลายต้น ลุงพรวนดินใส่ปุ๋ยและรดน้ำต้นมะลิออกดอกสีขาว หน้าชอบดอกมะลิ นางจึงขอลุงไปปลูกบ้าง นางลืมนรดน้ำ ต้นมะลิก็เหี่ยวเฉา”

7. ลุงปลูกต้นมะลิไว้ที่ใด

- ~~ก. ในบ้าน~~
ค. หน้าบ้าน

- ข. ข้างบ้าน
ง. หลังบ้าน

8. ทำไมต้นมะลิจึงเหี่ยวเฉาเมื่อนางนำไปปลูก

- ~~ก. นางลืมนรดน้ำ~~
ค. นางพรวนดิน

- ข. ฟ้าใส่ปุ๋ยมาก
ง. ฟ้ารดน้ำด้วยน้ำเสีย

9. นักเรียนควรปลูกต้นมะลิตามค่างผู้ใด

- ~~ก. นาง~~
ค. ลุง

- ข. อา
ง. ป้า

เรื่อง เต่ากับลิง

เต่ากับลิงเป็นเพื่อนกัน วันหนึ่งทั้งสองพบต้นมะม่วงที่ออกผลแล้ว ลิงคิดว่าน่าจะนำต้นมะม่วงไปปลูก ลิงจึงชวนเต่าปลูกต้นมะม่วง ลิงคิดว่าส่วนบนของต้นมะม่วงมีลูกแล้วน่าจะนำส่วนบนไปปลูก เพราะตนจะได้กินผลมะม่วงก่อน ส่วนเต่านำส่วนล่างไปปลูก ต่อมาต้นมะม่วงของลิงไม่โต แต่ต้นมะม่วงของเต่าโตเร็ว เต่าจึงพูดกับลิงว่า “ต้นมะม่วงของฉันออกผลแล้ว แต่ฉันเก็บผลไม่ได้ เธอช่วยเก็บผลมะม่วงให้ฉันด้วย” ลิงก็เก็บผลมะม่วงให้เต่า ก็แบ่งผลมะม่วงให้ลิงกินครึ่งหนึ่งลิงชอบใจเต่า ลิงรู้สึกว่เต่าเป็นเพื่อนที่ดีของตน

10. ลิงเลือกส่วนใดของต้นมะม่วงไปปลูก

- ก. ผลมะม่วง
ค. ส่วนบนมะม่วง

- ข. ดอกมะม่วง
ง. ส่วนล่างมะม่วง

11. อะไรคือเหตุผลที่เต่าแบ่งมะม่วงให้ลิง
- ก. ลิงช่วยเก็บผลมะม่วง
  - ข. ลิงช่วยรดน้ำผลมะม่วง
  - ค. ลิงช่วยปลุกต้นมะม่วง
  - ง. ลิงช่วยขุดหลุมปลุกต้นมะม่วง
12. “ลิงคิดว่า ส่วนบนของต้นมะม่วง มีลูกแล้วน่าจะนำส่วนบนไปปลูกเพราะ ตนจะได้กินมะม่วงก่อน” คำว่า “ตน” หมายถึงใคร
- ก. ลิง
  - ข. คน
  - ค. กระต่าย
  - ง. มะม่วง
13. คำว่า “พบ” มีความหมายตรงกับข้อใดมากที่สุด
- ก. ฝ่า
  - ข. เห็น
  - ค. มอง
  - ง. ปลูก
14. การที่ลิงต้องการกินมะม่วงก่อนแสดงถึงนิสัยอย่างไร
- ก. ดุร้าย
  - ข. ขี้เกียจ
  - ค. ขาดกลัว
  - ง. เห็นแก่ตัว
15. จากเรื่องนี้ อะไรที่นักเรียน ควรนำไปปฏิบัติ
- ก. การแบ่งมะม่วง
  - ข. การปลูกมะม่วง
  - ค. การแบ่งปันสิ่งของให้เพื่อน
  - ง. การเลือกของก่อนเพื่อน
- .....

ภาคผนวก ค
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

รายงานการประเมินผลการเรียนรายวิชา

ภาคเรียนที่

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1/3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2544

เลขที่	เลขประจำตัว	ชื่อ - นามสกุล	ภาษาไทย					คณิตศาสตร์					รวม	ระดับ	
			คะแนน					คะแนน							
			50	30	20	10	0	100	80	60	40	20			0
1	19891	เด็กชายพงศ์ชนก จิตตะเนการ	47	16	17	33	80	37	19	18	37	74	154	3	
2	20001	เด็กชายพพล จิตรพันธุ์	42	15	13	28	70	30	-8-	-9-	17	47	117	1	
3	20340	เด็กชายนนทิวรรณ แพร์ไชยกุล	45	-11-	13	24	69	20	-12-	-11-	23	53	122	2	
4	20768	เด็กชายเพ็ญพร้อม ภาคย์ศรีพานิชย์	39	15	15	30	69	34	19	17	35	70	139	3	
5	19845	เด็กหญิงภัทรา วุฒินันท์	45	19	18	37	82	29	21	19	40	59	151	3	
6	19855	เด็กหญิงพงษ์ธิยา สารลักษณ์	43	18	15	33	76	35	17	8	35	70	146	3	
7	19867	เด็กหญิงวรมพร เซาว์สวน	45	19	18	37	82	37	18	26	44	81	163	4	
8	19877	เด็กหญิงณัฐนิชา เขียมตะวัน	47	26	19	45	92	36	27	27	54	90	182	4	
9	19884	เด็กหญิงจรรยา ลิ้มสุภาวณิช	44	-13-	17	30	74	34	19	21	40	72	148	3	
10	19906	เด็กหญิงกัญจนพรณ์ จำรัสวิทยาวงศ์	46	15	17	32	78	32	16	20	36	68	146	3	
11	19907	เด็กหญิงภาวดี เส็นวงค์ อนุชญา	40	-11-	-8-	19	39	35	16	19	35	70	129	2	
12	18914	เด็กหญิงเพชรลัดดา ชัญวลย์เลิศสกุล	47	23	18	41	88	36	21	28	49	85	173	4	
13	19930	เด็กหญิงสิริภัทร สิมะโชคดี	47	18	17	35	82	36	18	22	40	55	138	3	
14	18945	เด็กหญิงปิยะพร ชันกระโทก	40	15	16	31	71	32	-6-	20	26	58	124	2	
15	18946	เด็กหญิงณิชาบุรณ บรมนเวช	45	22	17	39	84	36	19	27	46	82	166	4	
16	19970	เด็กหญิงนพพร ยินดีพจน์	45	15	11	26	71	33	-11-	-12-	23	56	127	2	
17	19980	เด็กหญิงกนิษฐา เชิดเกียรติกุล	47	24	19	43	90	38	20	27	47	85	175	4	
18	19983	เด็กหญิงณัฐพร รัชตมฤธา	47	15	18	33	80	37	-13-	21	34	71	151	3	
19	18984	เด็กหญิงณัฐชมนต์ พร้อมสันติชน	41	-13-	13	26	67	30	-10-	15	25	55	122	2	
20	19992	เด็กหญิงวิสุวรรณ วิริยาสิทธาภรณ์	48	18	16	34	82	36	20	24	44	86	162	4	
21	19992	เด็กหญิงพัสนิสา สีสวรรณกุล	41	5	19	34	75	35	17	21	41	76	151	3	
22	20005	เด็กหญิงศิริพร บัวเปีย	43	17	15	32	75	31	19	24	43	72	149	3	
23	20008	เด็กหญิงณัฐรา วงษ์สินสุชิน	43	16	16	32	75	32	-12-	16	28	60	135	2	
24	20023	เด็กหญิงชนิกา วิริยะเลิศศิริ	46	-12-	17	29	75	31	-10-	17	27	58	133	2	
25	20029	เด็กหญิงวิศยา เนตรศิริ	44	15	14	29	73	37	-11-	18	29	66	139	3	
26	20044	เด็กหญิงสรวิษฐา เกียรติจุฑามณี	37	15	11	26	63	29	-8-	-8-	16	25	108	1	
27	20048	เด็กหญิงศรารัตน์ สุภากาญจน์	43	20	16	36	79	37	25	25	50	87	166	4	
28	20182	เด็กหญิงพัชกรวิพรรณ กุณะเกษม	42	18	13	31	73	33	-9-	-9-	18	51	124	2	
29	20209	เด็กหญิงชลธิชา กงเจริญ	46	22	19	41	87	39	21	27	48	87	174	4	
30	20218	เด็กหญิงอภิสร่า จินตานนท์	47	21	17	38	85	37	23	25	48	85	170	4	
31	20327	เด็กหญิงภาวดี นุชน้อมบุญ	45	19	18	37	82	35	26	22	48	83	165	4	
32	20363	เด็กหญิงกัญจน์วีร์ ภูมิอมเพ็ชร	45	22	19	41	86	35	20	28	48	83	169	4	
33	20726	เด็กหญิงวาสนา กັນธบุษบง	43	16	16	32	75	34	18	18	36	70	145	3	
34	20733	เด็กหญิงสุชานาถ เพ็ญศรี	43	-11-	16	27	70	32	-14-	16	30	62	132	2	
35	20737	เด็กหญิงภาสุรีย์ สุภัทรวณิช	45	21	16	37	82	37	21	22	41	86	168	4	
36	20738	เด็กหญิงฐิตินันท์ สุวรรณภรณ์	47	26	19	45	92	37	23	28	51	88	180	4	
37	20747	เด็กหญิงวชิราภรณ์ เขียมประทีป	42	15	14	29	71	26	15	16	31	57	128	2	
38	20763	เด็กหญิงอิสริยา พรศิริอนันต์	46	26	19	45	91	39	28	28	56	95	186	4	
39	20780	เด็กหญิงนันทกานต์ พานิชยิ่ง	47	17	19	36	83	36	19	28	47	83	166	4	
40	20786	เด็กหญิงชนวรรณ วิศาลรักษ์กิจ	46	21	18	39	85	37	22	29	51	88	173	4	
41	20788	เด็กหญิงชนิกานต์ สุพรรณานุกโยค	42	17	16	33	75	28	18	17	35	63	138	2	
42	20797	เด็กหญิงแพรวพัชร์ ทองธิเลิศ	42	23	14	37	79	33	22	23	45	78	157	3	

Item Analysis

Subject อานจับใจความ

Class ตรีศึกษาปีที่ 1

Term

Year 2544

ITEM	CHOICE	ANS	PO	DI			ITEM	CHOICE	ANS	PO	DI		
1	1		0.05	0.00			11	1		0.05	0.10		
delete	2	right	0.95	0.00	ง่ายมาก	แยกไม่ได้	ok	2		0.10	0.10		
	3		0.00	0.00				3	right	0.55	0.40	ปานกลาง	แยกได้
	4		0.00	0.00				4		0.30	0.20		
2	1		0.03	-0.05			12	1		0.10	0.00		
delete	2		0.00	0.00			ok	2		0.05	0.10		
	3	right	0.98	-0.05	ง่ายมาก	แยกกลับกัน		3		0.13	0.15		
	4		0.00	0.00				4	right	0.73	0.25	ง่าย	แยกได้
3	1	right	1.00	0.00	ง่ายมาก	แยกไม่ได้	13	1	right	0.88	0.15	ง่ายมาก	แยกได้น้อย
delete	2		0.00	0.00			adjust	2		0.10	0.10		
	3		0.00	0.00				3		0.03	0.05		
	4		0.00	0.00				4		0.00	0.00		
4	1		0.00	0.00			14	1		0.10	0.10		
delete	2		0.00	0.00			ok	2		0.13	0.05		
	3	right	1.00	0.00	ง่ายมาก	แยกไม่ได้		3		0.18	0.35		
	4		0.00	0.00				4	right	0.60	0.50	ง่าย	แยกได้
5	1		0.08	0.05			15	1		0.20	0.30		
delete	2		0.15	-0.20			ok	2		0.00	0.00		
	3	right	0.58	-0.05	ปานกลาง	แยกกลับกัน		3		0.05	0.10		
	4		0.20	0.10				4	right	0.75	0.40	ง่าย	แยกได้
6	1	right	0.58	0.15	ปานกลาง	แยกได้น้อย	16	1	right	0.60	0.70	ง่าย	แยกได้
adjust	2		0.30	0.00			ok	2		0.15	0.20		
	3		0.13	0.15				3		0.20	0.40		
	4		0.00	0.00				4		0.05	0.10		
7	1		0.13	0.05			17	1		0.08	0.15		
adjust	2	right	0.78	0.15	ง่าย	แยกได้น้อย	ok	2		0.03	0.05		
	3		0.08	0.05				3	right	0.88	0.25	ง่ายมาก	แยกได้
	4		0.03	0.05				4		0.03	0.05		
8	1		0.25	0.20			18	1	right	0.85	0.30	ง่ายมาก	แยกได้
ok	2		0.20	0.10			ok	2		0.05	0.10		
	3	right	0.40	0.20	ปานกลาง	แยกได้		3		0.00	0.00		
	4		0.15	-0.10				4		0.10	0.20		
9	1	right	0.75	0.10	ง่าย	แยกได้น้อย	19	1		0.03	0.05		
adjust	2		0.13	0.05			adjust	2	right	0.88	0.15	ง่ายมาก	แยกได้น้อย
	3		0.10	0.10				3		0.08	0.15		
	4		0.03	-0.05				4		0.03	-0.05		
10	1		0.28	0.45			20	1		0.08	0.05		
ok	2	right	0.50	0.40	ปานกลาง	แยกได้	ok	2		0.05	0.10		
	3		0.08	0.05				3	right	0.83	0.25	ง่ายมาก	แยกได้
	4		0.15	-0.10				4		0.05	0.10		

p index	meaning
> 0.80	very easy
0.60 - 0.80	easy
0.40 - 0.59	medium
0.20 - 0.39	difficulty
< 0.20	very difficulty

Item	1-20	All
easy	15	17
medium	5	12
difficulty	0	1
unknow	0	0
Total	20	30

Item	All
ok	18
adjust	6
delete	6
Total	30

r index	meaning
>.019	efficiency
Reliability	
KR.20	0.76

Item Analysis

Subject อ่านจับใจความ

Class ภูมิศึกษาปีที่ 1

Term

Year 2544

ITEM	CHOICE	ANS	p	r			ITEM	CHOICE	ANS	p	r		
21	1		0.15	0.20			31	1		ERR	ERR		
adjust	2		0.10	0.10			adjust	2		ERR	ERR		
	3	right	0.43	0.05	ปานกลาง	แยกได้น้อย		3		ERR	ERR		
	4		0.33	-0.25				4		ERR	ERR		
22	1		0.23	0.15			32	1		ERR	ERR		
ok	2		0.08	0.15			adjust	2		ERR	ERR		
	3	right	0.55	0.50	ปานกลาง	แยกได้		3		ERR	ERR		
	4		0.13	0.15				4		ERR	ERR		
23	1		0.05	0.10			33	1		ERR	ERR		
ok	2		0.00	0.00			adjust	2		ERR	ERR		
	3		0.13	0.25				3		ERR	ERR		
	4	right	0.80	0.40	ง่ายมาก	แยกได้		4		ERR	ERR		
24	1	right	0.70	0.30	ง่าย	แยกได้	34	1		ERR	ERR		
ok	2		0.08	0.15			adjust	2		ERR	ERR		
	3		0.13	0.05				3		ERR	ERR		
	4		0.08	0.05				4		ERR	ERR		
25	1		0.00	0.00			35	1		ERR	ERR		
delete	2		0.43	-0.05			adjust	2		ERR	ERR		
	3		0.43	-0.05				3		ERR	ERR		
	4	right	0.13	-0.05	ยากมาก	แยกกลับกัน		4		ERR	ERR		
26	1	right	0.40	0.20	ปานกลาง	แยกได้	36	1		ERR	ERR		
ok	2		0.15	0.20			adjust	2		ERR	ERR		
	3		0.00	0.00				3		ERR	ERR		
	4		0.43	-0.05				4		ERR	ERR		
27	1		0.05	0.10			37	1		ERR	ERR		
ok	2	right	0.50	0.30	ปานกลาง	แยกได้	adjust	2		ERR	ERR		
	3		0.18	-0.15				3		ERR	ERR		
	4		0.25	0.30				4		ERR	ERR		
28	1		0.13	0.25			38	1		ERR	ERR		
ok	2		0.23	0.35			adjust	2		ERR	ERR		
	3		0.20	-0.10				3		ERR	ERR		
	4	right	0.43	0.55	ปานกลาง	แยกได้		4		ERR	ERR		
29	1		0.20	0.00			39	1		ERR	ERR		
ok	2	right	0.40	0.30	ปานกลาง	แยกได้	adjust	2		ERR	ERR		
	3		0.28	0.15				3		ERR	ERR		
	4		0.10	0.10				4		ERR	ERR		
30	1		0.25	0.20			40	1		ERR	ERR		
ok	2		0.08	0.15			adjust	2		ERR	ERR		
	3	right	0.58	0.45	ปานกลาง	แยกได้		3		ERR	ERR		
	4		0.08	0.05				4		ERR	ERR		

p index	meaning	Item	21-40	All	Item	All	r index	meaning
> 0.80	very easy	easy	2	17	ok	18	>.019	efficiency
0.60 - 0.80	easy	medium	7	12	adjust	6		
0.40 - 0.59	medium	difficulty	1	1	delete	6	Reliability	
0.20 - 0.39	difficulty	unknow	10	0	Total	30	KR.20	0.76
< 0.20	very difficulty	Total	20	30				

กลุ่ม สูง

คะแนน	จำนวน
27	1
26	2
26	3
26	4
25	5
24	6
24	7
24	8
24	9
23	10
23	11
23	12
23	13
23	14
22	15
22	16
22	17
22	18
22	19
22	20
22	21

กลุ่ม ต่ำ

คะแนน	จำนวน
21	1
21	2
20	3
20	4
19	5
19	6
19	7
18	8
18	9
17	10
17	11
16	12
16	13
14	14
13	15
13	16
13	17
12	18
11	19
9	20

ตาราง 4 การคัดเลือกนักเรียนด้วยวิธีกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อน (ที่ได้จากคะแนนสอบปลายภาคเรียนที่ 1/2544)

กลุ่ม	เก่ง				ปานกลาง				อ่อน					
	ชื่อ	คะแนน	ชื่อ	คะแนน	ชื่อ	คะแนน	ชื่อ	คะแนน	ชื่อ	คะแนน	ชื่อ	คะแนน		
1	ณัฐนิชา	92	ณิชาบุรณ	84	วรมพร	82	ภัทรา	82	พัสนิสา	75	นวพร	71	ภารดี	59
2	คณิตสร	90	อภิสร	85	ภาสุรีย์	82	วิฑูวรรณ	82	วิศยา	73	ณัฐจา	71	นศิวรณ	69
3	ฐิตินันท์	92	กัญจันวีร์	86	ณัฐพร	80	แพรวพัชร	79	พัศกรพรณ	73	เพ็ญพ้อม	69	สรัญวร	63
4	นัททกานต์	83	ภรดี	82	ศราวลี	79	พงษ์ชัชยา	76	ชนิภา	75	วาสนา	75	ณัฐภมณฑ์	67
5	อิสริย์	91	ชนวรรณ	85	สิริภัทร	82	รุจดดา	74	ศิริพร	75	วชิราภรณ์	71	สุชานาถ	70
6	ชลธิชา	87	เพชรลัดดา	88	พงศัฒนภ	80	กัญจพรณ์	78	ชนิกานต์	75	ปิยะพร	71	นพพล	70

หลังจากการคัดเลือกนักเรียนเพื่อจัดการเรียนการสอนด้วยวิธีกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อนเสร็จแล้วจึงนำหมายเลขกลุ่ม 1 – 6 มาจับสลากโดยคัดออก 2 กลุ่ม แล้วนำนักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม ไปทดลองหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความเพื่อหาข้อบกพร่องต่าง ๆ ของข้อมูล ส่วนอีก 4 กลุ่ม ซึ่งมีนักเรียนจำนวน 28 คน เป็นกลุ่มทดลองการวิจัยในครั้งนี้

ตาราง 5 แสดงค่าความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) แสดงค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง การอ่านจับใจความ วิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

ข้อที่	P	r	คุณภาพ
1	0.95	0.00	ใช้ไม่ได้
2	0.98	-0.05	ใช้ไม่ได้
3	1.00	0.00	ใช้ไม่ได้
4	1.00	0.00	ใช้ไม่ได้
5	0.58	-0.05	ใช้ไม่ได้
6	0.58	0.15	ใช้ไม่ได้
7	0.78	0.15	ใช้ไม่ได้
8	0.40	0.20	เป็นข้อสอบที่ดี
9	0.75	0.10	ใช้ไม่ได้
10	0.50	0.40	เป็นข้อสอบที่ดี
11	0.55	0.40	เป็นข้อสอบที่ดี
12	0.73	0.25	เป็นข้อสอบที่ดี
13	0.88	0.15	ใช้ไม่ได้
14	0.60	0.50	เป็นข้อสอบที่ดี
15	0.75	0.40	เป็นข้อสอบที่ดี
16	0.60	0.70	เป็นข้อสอบที่ดี
17	0.88	0.25	เป็นข้อสอบที่ดี
18	0.85	0.30	เป็นข้อสอบที่ดี
19	0.88	0.15	ใช้ไม่ได้
20	0.83	0.25	เป็นข้อสอบที่ดี
21	0.43	0.05	ใช้ไม่ได้
22	0.55	0.50	เป็นข้อสอบที่ดี
23	0.80	0.40	เป็นข้อสอบที่ดี
24	0.70	0.30	เป็นข้อสอบที่ดี

ตาราง 5 (ต่อ)

ข้อที่	P	r	คุณภาพ
25	0.13	-0.05	ใช้ไม่ได้
26	0.40	.20	เป็นข้อสอบที่ดี
27	0.50	0.30	เป็นข้อสอบที่ดี
28	0.43	0.55	เป็นข้อสอบที่ดี
29	0.40	0.30	เป็นข้อสอบที่ดี
30	0.58	0.45	เป็นข้อสอบที่ดี

จากตาราง 5 แสดงให้เห็นว่า การหาความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การอ่านจับใจความ วิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้สูตร KR20 ของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน (Kuder Richardson) ได้ค่า = 0.76

ตาราง 6 การทดสอบค่า t ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องการอ่านจับใจความวิชาภาษาไทย
ก่อนเรียนและหลังเรียนโดยวิธีกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อน

คนที่ 1	x	Y	d	d ²
1	3	12	9	81
2	6	10	4	16
3	7	14	7	49
4	11	14	3	9
5	11	15	4	16
6	9	15	6	36
7	10	14	4	16
8	13	14	1	1
9	12	14	2	4
10	9	13	4	16
11	5	15	10	100
12	8	13	5	25
13	8	12	4	16
14	9	14	5	25
15	8	12	4	16
16	3	11	8	64
17	9	13	4	16
18	3	10	7	49
19	6	10	4	16
20	11	15	4	16
21	12	14	2	4
22	12	15	3	9
23	8	14	6	36

ตาราง 6 (ต่อ)

คนที่ 1	x	Y	d	d ²
24	12	14	2	4
25	11	14	3	9
26	12	14	2	4
27	12	13	1	1
28	7	15	8	64

$$\begin{aligned}\sum d &= 126 \\ \sum d^2 &= 718 \\ \bar{d} &= \frac{\sum d}{N} \\ &= \frac{126}{28} = 4.5\end{aligned}$$

$$\begin{aligned}\text{S.D.} &= \sqrt{\frac{n \sum d^2 - (\sum d)^2}{n(n-1)}} \\ &= \sqrt{\frac{28(718) - (126)^2}{28(28-1)}} \\ &= \sqrt{\frac{20104 - 15876}{756}} \\ &= \sqrt{\frac{4228}{756}} \\ &= \sqrt{5.59}\end{aligned}$$

$$\text{S.D.} = 2.36$$

$$\begin{aligned}\text{ทดสอบค่า } t &= \frac{\bar{d}}{\text{SD} / \sqrt{n}} \\ &= \frac{4.5}{2.36 \sqrt{28}} \\ &= \frac{(4.5) (\sqrt{28})}{2.36} \\ &= \frac{4.5 (5.29)}{2.36} \\ &= \frac{23.80}{2.36} \\ &= 10.08\end{aligned}$$

ค่า $t_{(21-1)}$ เป็นตารางระดับนัยสำคัญ .05 เป็น 2.052

ค่า t คำนวณเป็น 10.08

ระดับความมีนัยสำคัญ .05 (ค่า t จากตาราง one – tailed test) ที่ระดับ .05 มีค่าเท่ากับ 2.052 โดย df เท่ากับ 27

แสดงว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนก่อนและหลังเรียนต่างกันอย่างมีนัยสำคัญเพราะค่า t ที่คำนวณได้ 10.08 มากกว่าค่า t จากตาราง 2.052

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

นางธนวดี	ธีรภัทรสกุล	ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายกิจการนักเรียนและครูผู้สอนวิชา ภาษาไทย ระดับประถมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม)
นางสาวพนมวรรณ	แก้วผ่อง	หัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทย โรงเรียนราชินี เขตพระนคร แขวงพระบรมราชวัง จังหวัดกรุงเทพมหานคร 10200
นางสาววัชรภรณ์	สนองคุณ	หัวหน้าสำนักนโยบายและแผนงานโรงเรียน โรงเรียนราชินี เขตพระนคร แขวงพระบรมราชวัง จังหวัดกรุงเทพมหานคร 10200

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ	นางสาวนภวรรณ เกตุกำจร
เกิด	2 พฤศจิกายน พุทธศักราช 2513
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 1515/4 ถนนพหลโยธิน เขตพญาไท แขวงสามเสนใน สะพานควาย จังหวัดกรุงเทพมหานคร
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	ครูผู้สอนวิชาภาษาไทย และคณิตศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1/3 โรงเรียนราชินี
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนราชินี ถนนมหาธาตุ เขตพระนคร แขวงพระบรมราชวัง จังหวัดกรุงเทพมหานคร 10200
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ.2527 – 2532	มัธยมศึกษาตอนต้น – ปลาย จากโรงเรียนศรีอยุธยา จังหวัดกรุงเทพมหานคร
พ.ศ.2533 – 2536	คบ. (การประถมศึกษา) จากสถาบันราชภัฏพระนคร จังหวัดกรุงเทพมหานคร
พ.ศ.2542	กศ.ม. (หลักสูตรและการสอน) จากมหาวิทยาลัยรามคำแหง จังหวัดกรุงเทพมหานคร
พ.ศ.2545	กศ.ม. (การประถมศึกษา) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร จังหวัดกรุงเทพมหานคร